İŞKUR

2013

UŞAK

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

UŞAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

UŞAK 2013

UŞAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

Hazırlayanlar:

Şükrü ÖZDOĞAN	Şef
Mustafa Asım AYDIN	İş ve Meslek Danışman
Özge BOZKURT	İş ve Meslek Danışmanı
Filiz DOĞRU	İş ve Meslek Danışmanı

İletişim:

TÜRKİYE İŞ KURUMU
UŞAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kurtuluş Mh. Ali Galip Kaya Sk. Öztürk İşhanı Kat:3
Tel: 0 276 212 14 62
www.iskurusak@iskur.gov.tr

VALİ SUNUŞU

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz hatta ilimizde de işsizlik temel sorun olarak kabul edilmektedir. Uzun süreli işsizler, gençler ve kadınlar gibi dezavantajlı grupların istihdamında yaşanan sorunların çözümü noktasında teknik ve akademik çalışmaların yapılması; yenilikçi görüşlerin ortaya çıkmasında önemli rol oynayacaktır. Yine bu çalışmalar neticesinde düzenleyici ve önleyici, ulusal ve yerel politikalar üretilerek kısmen de olsa sorunu çözmek mümkündür. Sorunun çözümü ise yerel işgücü piyasasının analiz faaliyetlerinin her yıl periyodik olarak gerçekleştirilmesine bağlıdır.

Ülkemizin hızla gelişmekte olan ekonomik yapısı ve teknolojisi sebebiyle değişimlere ayak uydurabilmek ve sağlıklı stratejiler oluşturabilmek için düzenli olarak ilin işgücü piyasa analizlerini yapmak son derece önemlidir.

İşsizlik, ulusal ekonominin uluslararası alanda rekabet gücünü de etkilemektedir. Dünyanın gelişmiş ülkeleri dahi dünya ekonomisinden daha çok pay alabilmek ya da mevcut paylarını koruyabilmek için rekabet güçlerini artırmanın yollarını aramakta ve bu konuda çeşitli araştırmalar yapmaktadırlar. Bu alanda yapılan araştırmaların ışığında, ülkemiz genelinde istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık verilmeye çalışılmıştır.

Uşak İli İşgücü Piyasası analiz sonuçları işsizlikle mücadele çalışmalarının hızlanması, aranan nitelikte eğitim ve staj programlarının düzenlenmesi ve sektörle ilgili gelişmelerin sağlanmasına hız kazandıracaktır.

‘’Hangi meslekte ne kadar elemana ihtiyaç vardır?’’ sorusu, bu çalışma ile cevap bulacaktır. Gerek İŞKUR İl Müdürlüğümüz gerekse diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri, işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirilip kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır. Bu sebeple elinizdeki çalışma, işgücü piyasası açısından önemli bir boşluğu dolduracaktır.

İlimiz istihdamının artırılmasının ülkemizin kalkınmasında temel nokta olduğunun bilincine vararak, araştırmamıza katılan ve Araştırma Bilgi Formunu sabırla ve hassasiyetle cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, emeği geçen herkesi tebrik ederim.

Mehmet Ufuk ERDEN
Uşak Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle ilimizde 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 910 işyeri tespit edilmiş ve kurum personelimizin işveren veya işveren temsilcisi düzeyinde görüşüldüğü 844 işyerine ulaşılmıştır.

İl düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir. Bu çerçevede, hazırlanan bu rapor hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.

Bu vesileyle Uşak İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Zafer KAHRAMAN
Uşak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

VALİ SUNUŞU 2
ÖNSÖZ 4
İÇİNDEKİLER 6
TABLOLAR LİSTESİ 8
GRAFİKLER LİSTESİ 9
KISALTMALAR 11
YÖNETİCİ ÖZETİ 12
GİRİŞ 17
BİRİNCİ BÖLÜM 19
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 19
1-İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 19
1.1 EKONOMİK VERİLER 19
Gayri Safi Katma Değer 20
Yatırım Teşvikleri 21
Kamu Yatırımları 23
Kurulan- Kapanan İşyeri İstatistikleri 24
1.2 NÜFUS GÖSTERGELERİ 24
Merkez/ Belde Köy nüfusları 25
Yaş Bağımlılık Oranları 26
Göç İstatistikleri 28
1.3 EĞİTİM GÖSTERGELERİ 29
1.4 GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 31
İşgücüne Katılma Oranları 31
İstihdam Oranları 32
İşsizlik Oranları 35
İşsizlerin Bekleme Süreleri 38
İstihdam Verileri 39
İstihdam Edilenlerin İşteki Durumları 41
Kayıt Dışı İstihdam 43
1.5 İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 48
İŞKUR'a Başvurular 48
İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler 50
Açık İşler 56
İşe Yerleştirmeler 61
İŞKUR'un Mesleki Eğitim Faaliyetleri 66
İşsizlik Ödeneği 67
İKİNCİ BÖLÜM 69
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 69
AMAÇ VE YÖNTEM 69
2.1 İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 73

2.2 AÇIK İŞLER 82
2.3 TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 90
2.4 GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 97
İstihdam Değişim Beklentisi 97
SONUÇ 102
KAYNAKÇA 106
EKLER 107
Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 107
Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 111
Ek 2-B: Tahmin ve Notasyonlar 112
Ek 2-C: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 114
Ek 2-D: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 115
Ek 3-A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 116
Ek 3-B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 124
Ek 4: Diğer Tablolar 128
Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları 128
Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları 129
Ek 4-C: İllerin SEGE Sıralaması, 2011 130
Ek 4-D: Yatırım Teşviklerinin İllere Göre Dağılımı, 2012 131
Ek 4-E: Kamu Yatırımlarının İllere Göre Dağılımı, 2012 133

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kişi Başına Gayrisafi Katma Değer (GSKD), 2010, TR33. 21
Tablo 2: 01.01.2012-21.12.2012 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvikleri. 21
Tablo 3: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, 2011-2012. 24
Tablo 4: Yerleşim Yerine göre Nüfus, Uşak 24
Tablo 5: Uşak'ın Yıllar İtibariyle Aldığı-Verdiği Göç, 2010-2012. 28
Tablo 6: Uşak'a Yapılan Göç İstatistikleri, 2012. 29
Tablo 7: Eğitim seviyesine göre okullaşma oranı, 2012-2013. 30
Tablo 8: Ortaöğretimde Kayıtlı Genel, Mesleki ve Teknik Liselerdeki Toplam Öğrenci Sayısı, 2012-2013. 30
Tablo 9: Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Göre İşgücü Durumu, 2004-2012,TR33, (Bin). 31
Tablo 10: İş Arama Süresine Göre İşsizler (Bin Kişi), 2012. 38
Tablo 11: Eğitim Durumuna Göre İstihdamın Sektörel Dağılımı, 15+ Yaş, (Bin Kişi), TR33, 2012. 40
Tablo 12: İstihdam Edilenlerin İşteki Durumları (15+ Yaş), TR33, 2012. 41
Tablo 13: İstihdamda Kayıt Dışılık (15+ Yaş-Bin Kişi), TR33, 2004-2012. 44
Tablo 14: Eğitim Durumlarına Göre Başvurular, 2012. 49
Tablo 15: Mesleklere Göre Başvuruların Dağılımı, 2012. 50
Tablo 16:Mesleklere Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012. 52
Tablo 17: Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizler, 2012. 54
Tablo 18: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2012. 58
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı, 2012. 60
Tablo 20: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012. 63
Tablo 21: Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2012. 64
Tablo 22: Sektörlere Göre İşe Yerleştirme Sayıları, 2012. 66
Tablo 23: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, 2012. 67
Tablo 24: Eğitim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012. 68
Tablo 25: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012). 71
Tablo 26: İşyeri Büyüklüklerine Göre Sektörler. 73
Tablo 27: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları. 75
Tablo 28: Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Dağılımı. 76
Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları. 78
Tablo 30: Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı. 80
Tablo 31: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı. 82
Tablo 32: Sektörlere göre Açık İşlerin Dağılımı ve Açık İş Oranları. 83
Tablo 33: Meslek Gruplarına Göre Açık İşler. 85
Tablo 34: Mesleklere Göre Açık İş Sayılarının Dağılımı. 87
Tablo 35: Temininde Güçlük Bildiren İşyerleri. 91
Tablo 36: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı. 92
Tablo 37: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Dağılımı. 93
Tablo 38: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı. 95
Tablo 39: Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi. 97
Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi. 98
Tablo 41: İstihdam Artışı Beklenen Meslekler. 100
Tablo 42: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler. 101

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Sektörlere göre bölgesel paylar- İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2 (%), 2004-2010, TR33. 20
Grafik 2: Sektörlerin Gayrisafi Katma Değer İçindeki Payları (%), 2010, TR33. 20
Grafik 3: 01.01.2012-31.12.2012 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşviklerinin Sektörel Dağılımı. 22
Grafik 4: Uşak İlinde Kamu Yatırımlarının Dağılımı, 2012. 23
Grafik 5: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, 2012. 23
Grafik 6: Nüfusun Dağılımı, Uşak, 2012. Grafik 7: Nüfusun Dağılımı, Türkiye, 2012. 25
Grafik 8: Nüfusun Yaşa Göre Dağılımı, 2012. 25
Grafik 9: Nüfusun Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012. 26
Grafik 10: Yaş Bağımlılık Oranları, 2012. 26
Grafik 11: Yaş Bağımlılık Oranının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012. 27
Grafik 12: Eğitim Seviyelerine Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı, 2012. 28
Grafik 13: İşgücüne Katılım Oranının Yıllara ve Cinsiyete Göre Değişimi(%), 2004-2012. 32
Grafik 14: İstihdam Oranının Yıllara ve Cinsiyete Göre Değişimi (%), 2004-2012. 33
Grafik 15: Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı (%), 2012. 34
Grafik 16: Cinsiyete göre Yaş Gruplarının İstihdam Oranları (%), TR33, 2012. 35
Grafik 17: İşsizlik Oranının Yıllara ve Cinsiyete Göre Dağılımı(%), 2004-2012. 36
Grafik 18: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı(%), 2012. 37
Grafik 19: Geniş Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranları (%), 2012. 38
Grafik 20: Yıllar İtibariyle Eğitim Düzeylerine göre İstihdam Oranı (%), 2004-2012. 39
Grafik 21: Eğitim Durumuna Göre İstihdamın Sektörel Dağılımı, TR33, 2012. 41
Grafik 22: İşteki Durumlarına Göre Erkek-Kadın Dağılımı, 2012. 42
Grafik 23: Meslek Gruplarına Göre İstihdam Edilenler, 2012. 43
Grafik 24: Sektörel Kayıt Dışı Çalışma Oranı, TR33, 2012. 45
Grafik 25: Tarım ve Tarım Dışı Sektörde Cinsiyete Göre Kayıt Dışı İstihdam Oranı, TR33, 2012. 45
Grafik 26: Eğitim Durumuna Göre Kayıt Dışılık, TR33, 2012. 46
Grafik 27: İşteki Duruma Göre Kayıt Dışılık, 2012. 47
Grafik 28: Uşak İlinde Yıllara Göre Başvuranlar, 2008-2012. 48
Grafik 29: Uşak İlinde Yıllara Göre Kayıtlı İşsizler, 2008-2012. 51
Grafik 30: Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizler, 2012. 53
Grafik 31: Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012. 54
Grafik 32: Eğitim Durumlarına Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012. 55
Grafik 33: Yıllar İtibariyle Açık İşler, 2008-2012. 56
Grafik 34: Sosyal Durumlarına Göre Açık İşler, 2012. 57
Grafik 35: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, 2012. 59
Grafik 36: Yıllar İtibariyle İşe Yerleştirme Faaliyeti, 2008-2012. 61
Grafik 37: İşe Yerleştirmenin Kamu ve Özel Sektöre Göre Dağılımı, 2012. 62
Grafik 38: Sosyal Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012. 62
Grafik 39: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmelerin Cinsiyet Temelli Dağılımı, 2012. 63

Grafik 40: Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, 2012..... 65
Grafik 41: İşyerinin Sektörel Dağılımı..... 74
Grafik 42: Sektörlere Göre Çalışanın Cinsiyet Ağırlıkları (%)..... 77
Grafik 43: Meslek Gruplarına Göre Çalışanın Cinsiyet Ağırlıkları..... 79
Grafik 44: Sektörlere Göre Açık İş Oranları Uşak – Türkiye..... 84
Grafik 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları Uşak-Türkiye..... 86
Grafik 46: Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı. 88
Grafik 47: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Dağılımı, 2013. 89
Grafik 48: Açık İşlerin Arama Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması, 2013..... 90
Grafik 49: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Dağılımı. 94
Grafik 50: Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Dağılımı. 96

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS **:** Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO **:** Açık iş Oranı

Bk. **:** Bakınız

EUROSTAT **:** Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO : International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO **:** International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS **:** İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO : işsizlik oranı

İKO : İşgücüne katılma oranı

İŞKUR : Türkiye İş Kurumu

İPA : İşgücü Piyasası Analizi

NACE **:** European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO **:** Net İstihdam Değişim Oranı

OECD : Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA : Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS **:** Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uşak ili genelinde nüfusun 2012 yılı itibariyle 342 bin 269 kişi olduğu görülmektir. Nüfusun %49,67'sini erkekler %50,33'ünü de kadınlar oluşturmaktadır. Uşak ilinin ‰2,9 olan nüfus artış hızı Türkiye ortalaması olan ‰12,01'ın altında ve nüfus artış hızı en fazla olan iller sıralamasında 47. sırada yer almaktadır.

2012 yılına göre Uşak'ta toplam nüfusun %68,3'ü il ve ilçe merkezlerinde yaşarken, %31,7'si belde ve köylerde yaşamaktadır. Bu oranlar Türkiye'deki durum ile karşılaştırıldığında Uşak il ve ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun Türkiye ortalamasının altında olduğunu fakat belde ve köylerde yaşayan nüfusun Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu göstermektedir. Nüfusun %68,9'u (235.723) 15-64 yaş grubunda yani çalışma yaşındadır. %20,6'sı(70.579) 0-14 yaş grubunda, %10,5'i ise (35.977) 65 ve daha yukarısı yaş grubunda yer almaktadır.

Uşak'taki 0-14 yaş grubundaki birey sayısı Türkiye ortalamasının altında olmasından dolayı çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. 65 ve daha yukarı yaşlardaki bireyler sayısı Türkiye ortalamasının üzerinde olmasından dolayı yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir. Bu verilere paralel olarak da genel bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

Uşak'ta, çalışabilir yaştaki nüfusun dağılımına bakıldığında, çalışabilir nüfusun yarısından fazlasını %66,7'lik oranı ile lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Daha sonra sırası ile %19,5 lise veya dengi okul mezunları, %9,3 oranı ile yükseköğretim mezunları ve %3,8 ile okuma yazma bilmeyenler gelmektedir. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında, lise veya dengi okul mezunu, yükseköğretim ve okuma yazma bilmeyenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında kalırken, lise altı mezunlarının oranı Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Uşak ilinin son yıllarda geçmişe göre daha çok göç aldığı gözlenmektedir. Net göç hızı ‰2,68 ile 81 il içerisinde en fazla göç hızına sahip 27. ildir. Uşak ili 2012 yılında diğer illerden 10 bin 351 kişi göç almışken, 9 bin 435 kişi göç vermiştir. Uşak, %14,8 oranıyla en fazla göçü İzmir ilinden almıştır.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında TR33 Bölgesinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının Türkiye ortalamasına (%9,2) göre düşük olmasıdır. 2012 yılı verilerine göre TR33 bölgesi işsizlik oranı %4,4'tür. İşgücüne katılım oranı %54,8'dir. İstihdam oranı %52,4 ile %45,3 olan Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir.

Uşak, sosyo-ekonomik gelişmişlik[1] sıralaması itibariyle 81 il içinde 25. sıradadır. (İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması, SEGE 2011 bk. Tablo Ek 4-C). İlin yatırım teşviklerinden aldığı paya baktığımızda en fazla yatırım teşviki uygulanan 37. ildir. 2012 yılı kamu yatırımları sıralamasında 63. sıradadır. Uşak'ta kamu yatırımlarının %37,6'sını sağlık yatırımları oluşturmaktadır.

Uşak ilinde açılıp kapanan şirket ve gerçek ticari işletme istatistiklerine 2012 yılında 2011 yılına göre daha az sayıda şirket açılmış aynı zamanda daha az şirket kapanmıştır. Fakat her iki yıla da baktığımızda kapanan şirket sayısının açılan şirket sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

Uşak'ta araştırma kapsamına giren 844 iş yeri ziyaret edilerek işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Türkiye geneli araştırma kapsamındaki işyerlerinin dağılımına bakıldığında işyerlerinin %0,46'sı Uşak ilinde bulunmaktadır. En fazla işyeri sırasıyla İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde bulunmaktadır.

İşyerlerinin büyüklüklerine bakıldığında, %34,36'sı 1-9 kişi arası istihdam etmekte, %56,28'i 10-49 kişi arası istihdam etmekte ve %9,36'sı 50 ve daha üzeri kişi istihdam etmektedir.

Sektörlerin dağılımını inceledikten sonra bu sektörlerde çalışanlara bakılacak olursa 844 işyerinde 24 bin 783 kişi çalışmaktadır. Çalışanların %75,91'i erkeklerden, %24,09'u kadınlardan oluşmaktadır. Kadınlarda da erkeklerde de en fazla İmalat sektöründe çalışılmaktadır. Uşak'ta kadın çalışanlar %24,09 oranı ile %23,10'luk Türkiye ortalamasının üzerinde yer alırken, erkekler %75,91'lik oranı ile %76,90'lık Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre çalışan sayılarına bakıldığında, en fazla çalışan %33,09 oranı ile "Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar" meslek grubunda görülmektedir. Daha sonra %19,95 oranı ile "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar", %15,12 oranı ile "Hizmet ve Satış Elemanları", %13,38 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" meslek gruplarında görülmektedir. En az çalışan sayısı %0,07 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları" meslek grubunda görülmektedir.

Uşak'ta, "Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar" meslek grubunda kadın ağırlığının %51 oranı ile erkek ağırlığından daha fazla olduğu tek meslek grubu olarak görülmektedir. Uşak'ta diğer meslek gruplarında ve Türkiye'deki bütün meslek gruplarında kadın çalışanların ağırlığının erkek çalışanların ağırlığından az olduğu görülmektedir.

[1]İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

Uşak'ta erkek çalışan ağırlığın en fazla olduğu meslek grubu olarak %88,87 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları" olduğu görülmektedir. Türkiye'de ise %89,29 oranı ile "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar" en fazla erkek ağırlığına sahip meslek grubu olarak görülmektedir. Sektörlere göre açık işlerin dağılımına bakıldığında en fazla açık iş %57,14 oranı ile "imalat" sektöründe görülmektedir. İmalat sektörünü sırasıyla %20,22 oranı ile "Toptan ve Perakende Ticaret", %7,12 oranı ile "İnşaat" ve %4,24 oranı ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründe görülmektedir.

Uşak genelinde 819 açık iş bulunmakta olup açık iş oranı %3,20 olarak görülmektedir. Bir başka deyişle her 100 kadronun 97'si dolu durumdadır ve 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadro bulunmaktadır.

Sektörler itibari ile açık iş oranlarında açık iş oranı en fazla sırasıyla %5,92 oranı ile "Toptan ve Perakende Ticaret", %4,95 oranı ile "Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler", %4,15 oranı ile "İnşaat" ve %3,95 oranı ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektörlerinde görülmektedir. "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektörü %0,73 oranı ile en az açık iş oranının olduğu sektör olarak görülmektedir.

Meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımına bakıldığında en fazla çalışan sayısına sahip ilk dört meslek grubunda açık işlerin dağılımının paralellik gösterdiği görülmektedir. Açık işlerin dağılımının en fazla görüldüğü ilk dört sıradaki "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar", "Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar", "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" ve "Hizmet ve Satış Elemanları" meslek grupları açık işlerin %81,71'ini oluşturmaktadır.

Açık iş oranlarına bakıldığında ise, "Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubunun açık iş dağılımında ilk sırada yer almasına rağmen açık iş oranı sıralamasında da beşinci sırada yer almaktadır. En fazla açık iş oranı %5,27 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları", %4,20 oranı ile "Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları", %3,99 oranı ile "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar" ve %3,75 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" meslek gruplarında görülmektedir.

Mesleklere göre açık işlere bakıldığında; Uşak'ta 142 meslekte 819 açık iş bulunurken, Türkiye'de 2 bin 368 meslekte 258 bin 82 açık iş bulunmaktadır. Açık işlerin %0,32'si Uşak'ta görülmektedir. Uşak'ta 68 kişi ile en fazla açık işin Beden İşçisi(Genel) ve Türkiye'de 20 bin 358 kişi ile en fazla açık işin Makineci (Dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Uşak'ta Beden İşçisi(Genel) mesleğinden sonra en fazla açık iş Open End Makinesi Operatörü, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Deri İşçisi ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleklerinde görülmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre açık işlerin %43,6'sında işverenler istihdam etmeyi düşündükleri kişilerde herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığını "fark etmez" seçeneğini işaretleyerek ifade etmişlerdir. İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılan işyeri sahiplerinin en fazla tercih ettiği bir diğer seçenek ise %17,2 oranı ile "lise altı" eğitim düzeyidir. Bunun arkasında işverenlerin eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Açık iş bulunan mesleklerde istenen becerilerin genel toplamının yüzde oranlarına bakıldığında açık işlerin %79,3'ünde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, %68,6'sında Mesleğe İlişkin Yeterli Bilgi, %45,9'unda Takım Çalışması ve %38,3'ünde İletişim ve İfade Yeteneği becerileri talep etmektedir. Buna ek olarak açık işlerde toplamda en az tercih edilen beceriler ise %2,6 ile Yabancı Dil Yeteneği ve %13,2 ile Proje Yapabilme becerileridir. Bu sonuç bize bir kez daha mesleki eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Ancak Fiziki ve Bedensel Yeterlilikte yüksek oranın nitelik gerektirmeyen mesleklerde aranan özellik olarak olduğu görülmektedir. Uşak ve Türkiye'de akraba-eş-dost aracılığıyla eleman ihtiyacını karşılamanın en önemli arama kanalı olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin %65,64'ünün 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri olmasına rağmen açık iş taleplerini karşılama konusunda fazla kurumsal olmayan ve geleneksel yöntemleri tercih ettikleri sonucuna ulaşılabilmektedir. Uşak'ta akraba-eş-dost aracılığı ile açık işleri karşılanma yolundan sonra tercih edilen arama kanalını %66,9 oranı ile İŞKUR aracılığıyla, %10,7 oranı ile gazete ve %9 oranı ile internet siteleri olarak görülmektedir. Uşak'ta arama kanalı olarak İŞKUR 2. Sırada yer alırken Türkiye'de de aynı sırada görülmektedir. Aynı sırayı paylaşmasına rağmen Uşak'ta İŞKUR'un etkinliğinin Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Uşak'ta 844 işyerinden %47,3'ü (399) eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmiştir. Yani Uşak'taki her 100 işyerinden 47'si eleman temininde zorluk çekmektedir. Uşak'ta elaman temininde en fazla güçlük İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerleri yaşamaktadır. Bu sektörde her 100 işverenden 80'i eleman temin ederken güçlük çektiğini bildirmiştir. Bu sektörden sonra en fazla güçlük Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerleri tarafından yaşanmaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki her 100 işverenden 64'ünde eleman temin ederken güçlük çektiği bilgisi alınmıştır.

Uşak ve Türkiye genelinde en fazla güçlük çekilen mesleklerin bulunduğu ilk iki sektör aynıdır. İmalat sektöründe Uşak %51,9 oranı ile %39,4 Türkiye ortalamasının üzerinde görülürken, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe %20,3'lük oranı ile %18,14 olan Türkiye ortalamasının yine üzerinde görülmektedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde Uşak'ta ilk iki sırayı Dikiş Makineleri Operatörü ve Deri İşçisi alırken Türkiye'de ilk iki sırayı Makineci (Dikiş) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinin aldığı görülmektedir. Uşak ve Türkiye'de temininde en fazla güçlük yaşanan ilk yirmi meslekte sekiz meslek aynı olarak görülmektedir. Uşak'ta temininde güçlük çekilen 209 meslekte toplam bin 320 kişiye ihtiyaç varken, Türkiye'de 2 bin 714 meslekte 340 bin 950 kişiye ihtiyaç duyulmaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin %7,70'i Uşak'ta bulunmaktadır.

Uşak'ta işverenler tarafından güçlük çekilme nedeni olarak ilk sırada %71,3 oranı ile "gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması" belirtilmiştir. Daha sonra sırasıyla %68,5 oranı ile "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması", %57,2 oranı ile "ilgili meslekte eleman bulunamaması", %13,5 oranı ile "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi" ve %12,7 oranı ile "önerilen ücretin az bulunması" güçlük çekilme nedeni olarak belirtilmiştir. İşyerleri önümüzdeki dönemlerde istihdam durumları için olumlu tablo çizmektedirler. 31 Aralık 2013 itibariyle yaklaşık bin 436 kişilik istihdam artışı beklemektedirler. Bugüne göre istihdamın %5,8 oranında artacağı tahmin edilmiştir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle yaklaşık 724 kişilik istihdam artışı beklemektedirler. Bugüne göre istihdamın %2,9 oranında artacağı tahmin edilmiştir. İstihdam beklentilerine sektörel olarak baktığımızda 31 Aralık 2013 itibariyle ve 30 Haziran 2014 itibariyle tüm sektörlerde genel olarak istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. Yalnızca 30 Haziran 2014 itibariyle İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe azalma beklenmektedir. En fazla istihdam artışı her iki dönemde de İmalat sektöründe beklenmektedir. 31 Aralık 2012 tarihinde net istihdam artış oranı en yüksek olan sektörler %23,6 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve %8,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir. 30 Haziran 2013 tarihinde ise net istihdam artış oranın en yüksek olacağı öngörülen sektörler %7,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %5,9 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi sektörleridir.

En fazla istihdam artışı 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar" meslek grubunda beklenirken, 30 Haziran 2014 itibariyle ise en fazla istihdam artışı "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubunda beklenmektedir. 31 Aralık 2013 itibariyle en fazla istihdam azalışı Güvenlik Görevlisi, Temizlik Görevlisi, İş Makineleri Operatörü, Kat Görevlisi-Temizlik ve Boya Hazırlayıcı (Tekstil) mesleklerinde görülmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise Temizlik Görevlisi, Deri İşçisi, Servis Rehberi (Okul), Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü ve İnşaat Kalıpçısı (Ahşap) en fazla istihdam azalışının beklendiği mesleklerdir.

GİRİŞ

Uşak ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane Halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin

giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Uşak ili için 15 Mayıs–30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Uşak işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir. Uşak işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

"Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz"

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1- İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Bu kısımda işgücü piyasası ile ilgili olarak "Ekonomik Veriler", "Nüfus Göstergeleri", "Eğitim Göstergeleri", "Genel İşgücü Göstergeleri" ve "İŞKUR'a Kayıtlı İşgücü Göstergelerine ilişkin yorum, değerlendirme ve analizler yapılmaktadır.

İşgücü piyasası arz analizlerinde iller bazında analiz yapmak mümkün olmadığından, Avrupa Birliği, bu birliğe üye ülkelerinin bölgeleri arasındaki ayrımı görebilmek için bölgeleri demografik, toplumsal, kültürel ve ekonomik farklılıklarına göre adını Fransızca'dan alan (nomenclature d'unités territoriales statistiques) NUTS istatistiki bölge sınıflamasına göre düzenlemiştir. Türkiye'de de bu ayrımı görebilmek için illerin sosyo-ekonomik gelişmişliklerine göre Türkiye İstatistiki Bölge Sınıflaması(Türkiye İBSS) düzenlenerek illeri sınıflamıştır.

Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Hazırlanan raporda TÜİK' ten alınan verilerden nüfus ve eğitim göstergeleri ADNKS'nin en son güncel verilerinden elde edilmiştir. İl bazında İşgücü Göstergeleri TÜİK' in sayfasında raporun hazırlandığı anda oluşturulmuş olan en son veriler kullanarak elde edilmiştir.

1.1 EKONOMİK VERİLER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2010 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

Gayri Safi Katma Değer

Grafik 1: Sektörlere göre bölgesel paylar- İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2 (%), 2004-2010, TR33.

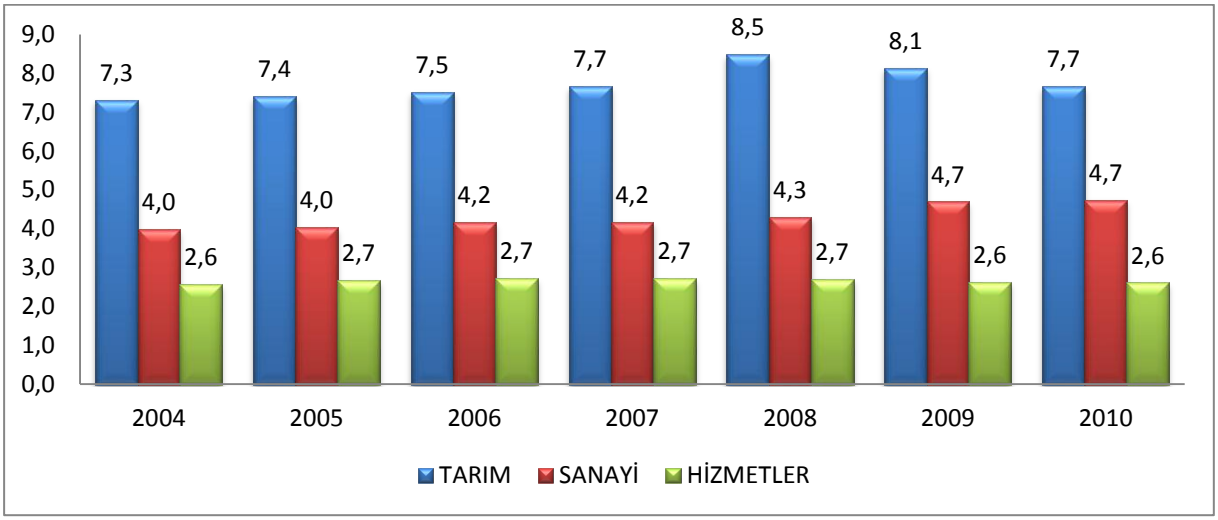

Kaynak: TÜİK

TR33 bölgesindeki sektörlerin Türkiye'deki paylarına bakıldığında tarım sektöründe 2004 yılından 2008 yılına doğru artış fakat 2008 yılından 2010 yılına doğru azalma olduğu, sanayi sektöründe 2004 yılından 2010 yılına kadar artış olduğu, hizmet sektöründe ise fazla bir dalgalanmanın olmadığı görülmektedir. Sektörel bazlı baktığımızda 2004 yılından 2010 yılına gelindiğinde tarım sektöründe 0,4 puanlık artış, sanayi sektöründe 0,7 puanlık artış ve hizmetler sektöründe ise değişme olmadığı görülmektedir.

Grafik 2: Sektörlerin Gayrisafi Katma Değer İçindeki Payları (%), 2010, TR33.

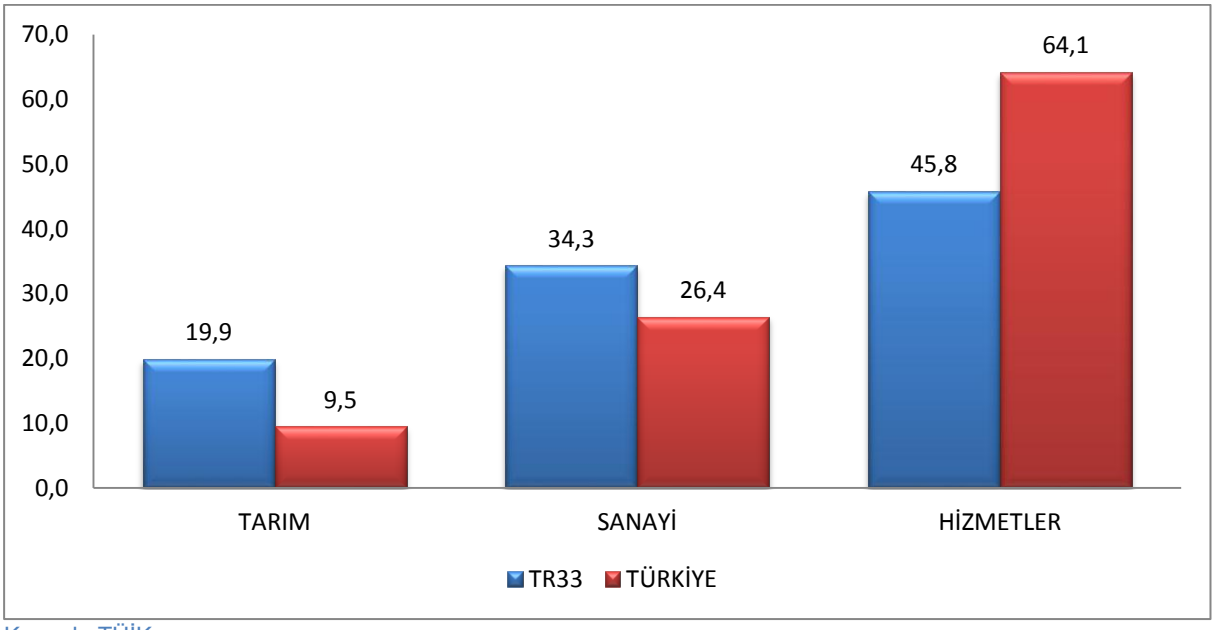

Kaynak: TÜİK

TR33 bölgesindeki sektörlere bakıldığında bu sektörler içerisinde hizmet sektörü %45,8'lik oranı ile önemli bir yer kaplamaktadır. Hizmet sektörlerinin ağırlığının fazla olmasına rağmen, TR33 bölgesinde sanayi sektörü %34,3'lük oranı ile önemli bir yer tutmaktadır. Tarım sektörünün ise yine bu bölgede %19,9'luk oranı ile önemli bir geçim kaynağı olduğu görülmektedir. Sanayi ve tarım sektörleri Türkiye ortalamasının üzerinde yer alırken, hizmetler sektörü Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır.

Tablo 1: Kişi Başına Gayrisafi Katma Değer (GSKD), 2010, TR33.

TR33							
	2004	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
TL	5789	6845	8092	9079	10575	10794	12033
USD $	4042	5079	5617	6986	8256	6988	8012
TÜRKİYE							
	2004	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
TL	7307	8338	9632	10744	12020	12000	13406
USD $	5103	6187	6686	8267	9384	7769	8926

Kaynak: TÜİK

TR33 bölgesinde kişi başına düşen gayri safi katma değerin yıllar itibariyle Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir. En son yayınlanan 2010 yılındaki veri setinde TR33 bölgesinde kişi başına düşen gayri safi katma değer 12 bin 33 TL'dir. Bu değer Türkiye'de kişi başına düşen gayri safi katma değerden %10,24 oranında daha azdır.

Yatırım Teşvikleri

Tablo 2: 01.01.2012-21.12.2012 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvikleri.

İller	Belge Adedi	Sabit Yatırımlar (Milyon TL)	İstihdam
Türkiye Geneli	4.330	57.688	146.887
Manisa	102	1.479	2.979
Afyon	59	670	1.449
Uşak	31	350	489
Kütahya	36	342	1.151

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

*Tablonun tamamı için bknz. Ek tablo 1

İllerin yatırım teşviklerinde aldığı paylara bakıldığında 4 bin 330 belge düzenlenmiştir. 57.688 Milyon TL'lik yatırım yapılmış olup yapılan yatırımlar sonucunda 146 bin 887 kişilik istihdam beklenmektedir. TR33 bölgesindeki illere bakıldığında %2.35'lik oranı ile en fazla belgenin düzenlendiği, %2,56'lık oranı ile en fazla yatırım alan ve %2,02'lik oranı ile en fazla istihdam beklentisinin bulunduğu il Manisa'dır. Bunun yanı sıra Uşak TR33 bölgesindeki en fazla yatırım yapılan iller arasında %0,60'lık oranı ile üçüncü sırayı aldığı görülmektedir.

Grafik 3: 01.01.2012-31.12.2012 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşviklerinin Sektörel Dağılımı.

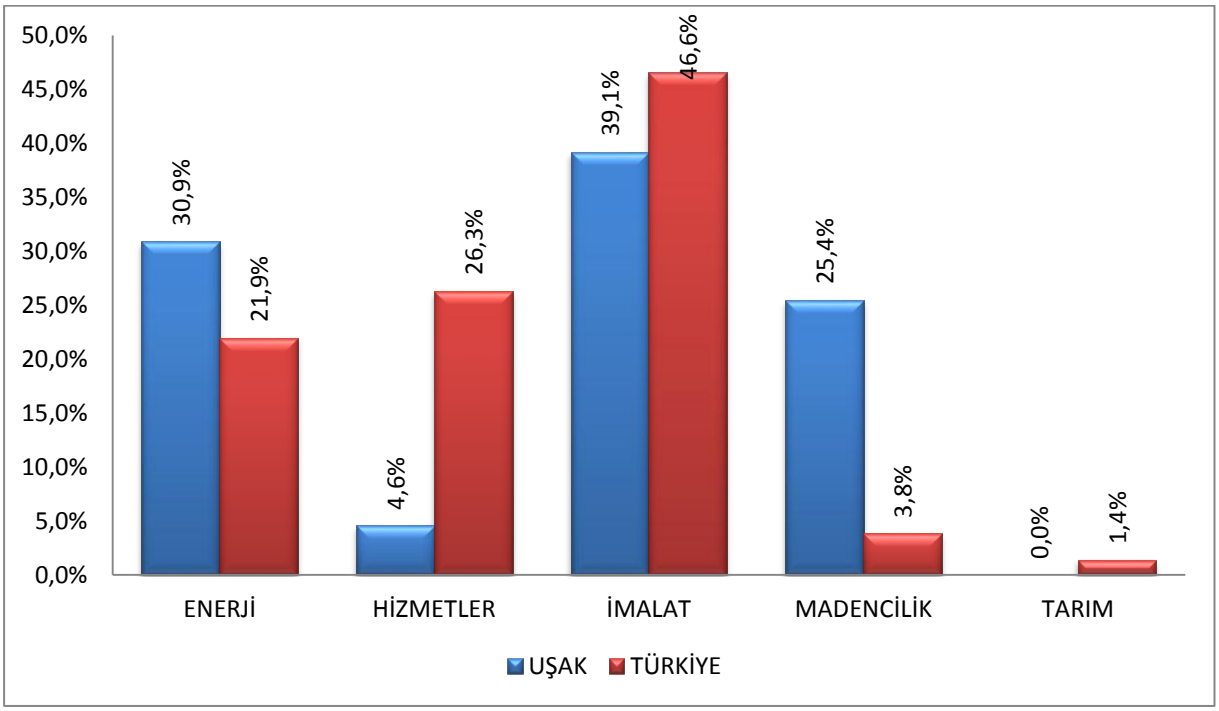

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Yatırım teşviklerinin sektörel dağılımına bakıldığında Uşak ilinde %39,1'lik oranı ile imalat sektörüne 137 Milyon TL'lik yatırım yapılmıştır. Türkiye'de ise 26.864 Milyon TL ve %46,6'lık oranı ile en fazla yatırım imalat sektöründe yapılmıştır. Uşak'ta imalat sektörünü %30,9'luk oranı ile enerji sektörü ve %25,4'lük oranı ile madencilik sektörü takip etmektedir.

Kamu Yatırımları

Grafik 4: Uşak İlinde Kamu Yatırımlarının Dağılımı, 2012.

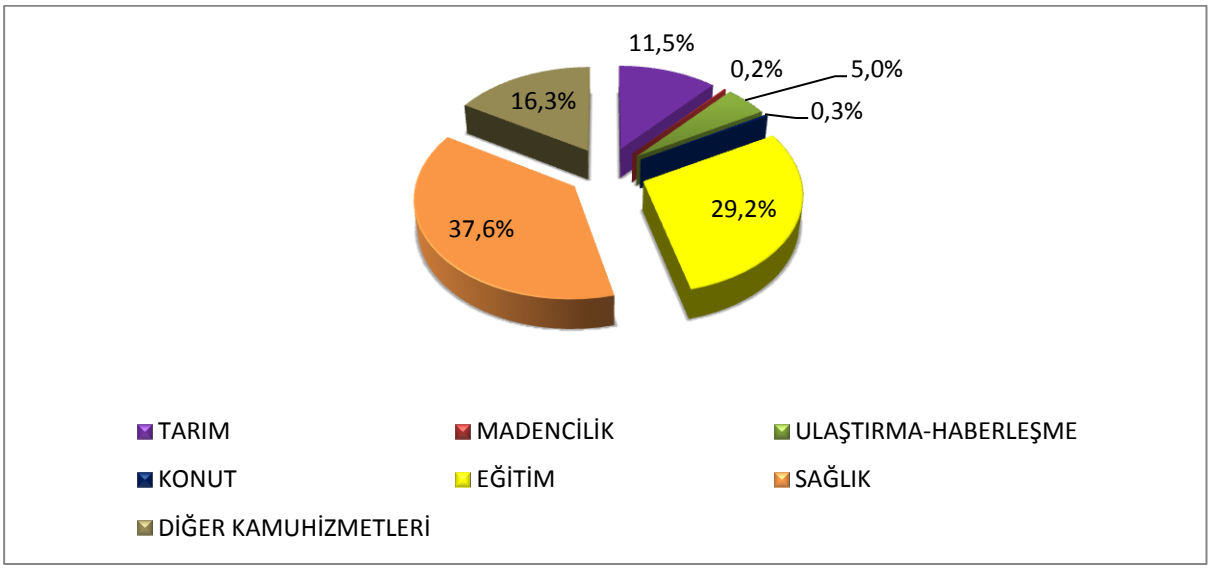

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Kamu yatırımlarının dağılımına bakıldığında en fazla kamu yatırımının %8'lik oranı ile Ankara iline yapılmıştır. Uşak kamu yatırımlarının %0,19'u ile 63. Sırada yer almaktadır. Kamu yatırımlarının sektörel dağılımlarına bakıldığında Uşak iline yapılan yatırımın %37,6'sı sağlık sektöründe olduğu görülmektedir. Sağlık sektörünü %29,2'lik oranı ile eğitim sektörü takip etmektedir. En az kamu yatırımının ise %0,2'lik oranı ile madencilik sektöründe olduğu görülmektedir.

Grafik 5: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, 2012.

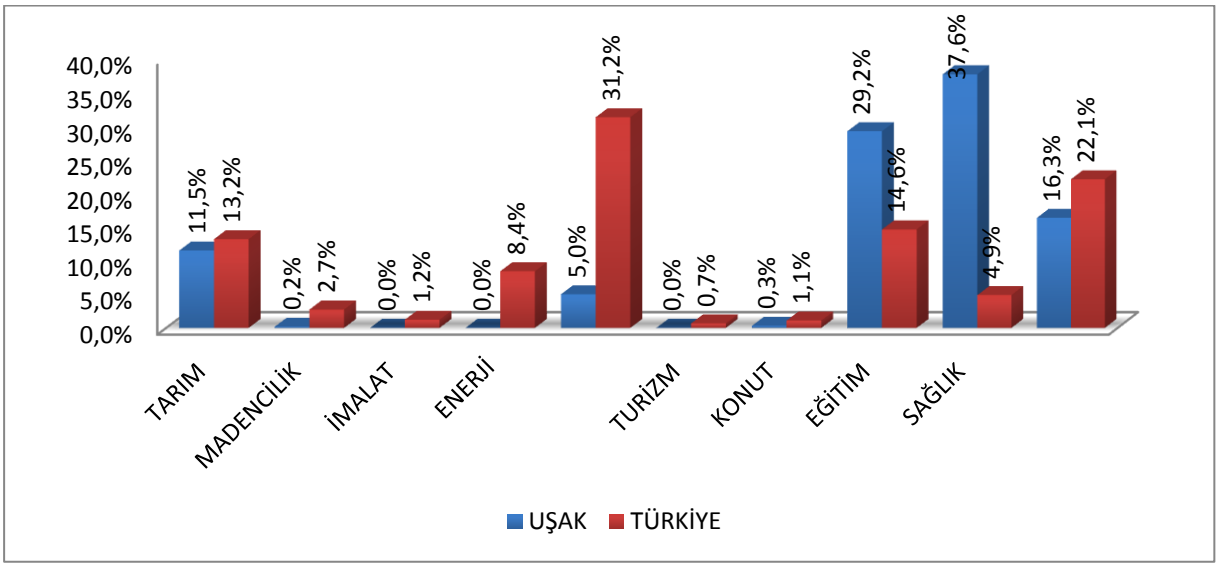

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Kamu yatırımlarında gruplama yapılırsa ilk 3 sırayı alan sektörlere bakıldığında hizmet sektörüne yönelik olduğu ve bununla gayri safi katma değer içindeki hizmetler sektörüyle paralel olduğu görülmektedir.

Kurulan- Kapanan İşyeri İstatistikleri

Tablo 3: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, 2011-2012.

İlan Türü	Şirket Türü	2011	2012	Değişim
KURULAN	Şirket	132	84	-36,4%
	Kooperatif	4	3	-25,0%
	Ger. Kişi Tic İşl.	242	232	-4,1%
KAPANAN	Şirket	26	40	53,8%
	Kooperatif	10	10	0,0%
	Ger. Kişi Tic İşl.	1020	337	-67,0%

Kaynak: TOBB

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Uşak ilinde açılıp kapanan şirket ve gerçek ticari işletme istatistiklerine bakıldığında 2011 yılında şirketlerin kapanma oranı %19,7 iken, bu oran 2012 yılında %47,6 olarak görülmektedir. 2012 yılında 2011 yılına göre daha az sayıda şirket açılmış olup kapanan şirket sayısı daha fazla olmuştur. Bu nedenle 2011 yılında her açılan 100 şirkete karşılık 20 şirket kapanırken, 2012 yılında her açılan 100 şirkete karşılık 48 şirket kapanmış olarak görülmektedir. 2012 yılında açılan şirket istatistiğinde %36,4'lük gerileme yaşanmıştır. Gerçek ticari işletmelerde ise 2011 yılında açılan 242 işletmeye karşılık 1020 işletme kapanırken, 2012 yılında açılan 232 işletmeye karşılık 337 işletme kapanmıştır. Gerçek ticari işletmelerde 2011 yılında kapanan işletme sayısı 2012 yılından daha fazla olduğundan 2012 yılı kapanma oranı daha düşük görülmektedir.

1.2 NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

Tablo 4: Yerleşim Yerine göre Nüfus, Uşak

		İl/İlçe Merkezleri			Belde/Köy			Toplam		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Uşak	2010	225570	112362	113208	112449	55702	56747	338019	168064	169955
	2011	228785	114258	114527	110946	55085	55861	339731	169343	170388
	2012	233659	116247	117412	108610	53750	54860	342269	169997	172272

Kaynak: TÜİK/ADNKS

2012 yılı sonu itibariyle Uşak'ın demografik yapısına bakılacak olursa, Uşak ili genelinde nüfusun 2011 yılı itibariyle 2 bin 538 kişi artış göstererek 342 bin 269 kişi olduğu görülecektir. Yılsonu itibariyle nüfusun %49,7'sini erkekler %50,3'ünü de kadınlar oluşturmaktadır. Uşak genelindeki erkek nüfusu 2011 yılı sonuna kıyasla 2012 yılı sonunda %0,4'lük bir artış göstererek 169 bin 997 olarak gerçekleşmiştir. Kadın nüfusu ise bir önceki yıla kıyasla 2012 yılı sonunda %1,1'lik bir artış göstererek 172 bin 272 olarak gerçekleşmiştir.

Merkez/ Belde Köy nüfusları

Grafik 6: Nüfusun Dağılımı, Uşak, 2012.

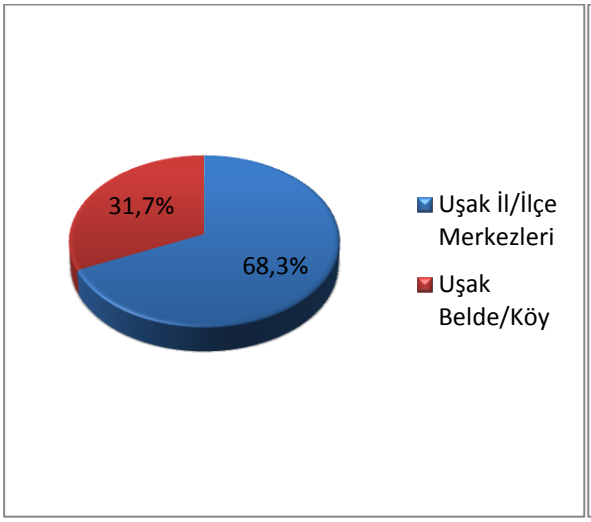

Grafik 7: Nüfusun Dağılımı, Türkiye, 2012.

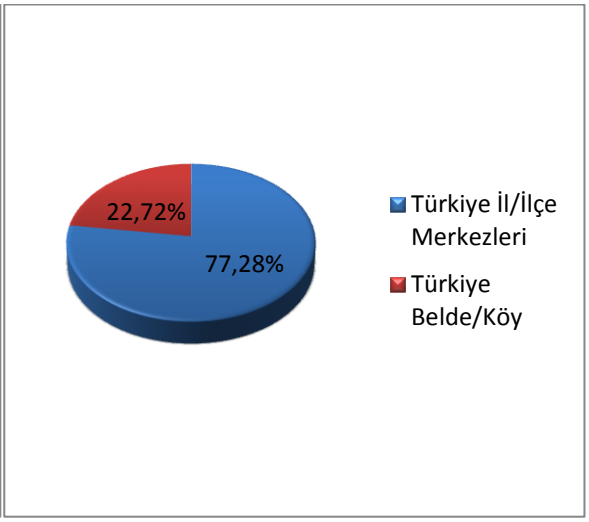

Kaynak: TÜİK/ADNKS

Toplam nüfusun %68,3'ü il ve ilçe merkezlerinde yaşarken, %31,7'si belde ve köylerde yaşamaktadır. Bu oranlar Türkiye'deki durum ile karşılaştığında Uşak'ta il ve ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun Türkiye ortalamasının biraz altında görülmektedir.

Grafik 8: Nüfusun Yaşa Göre Dağılımı, 2012.

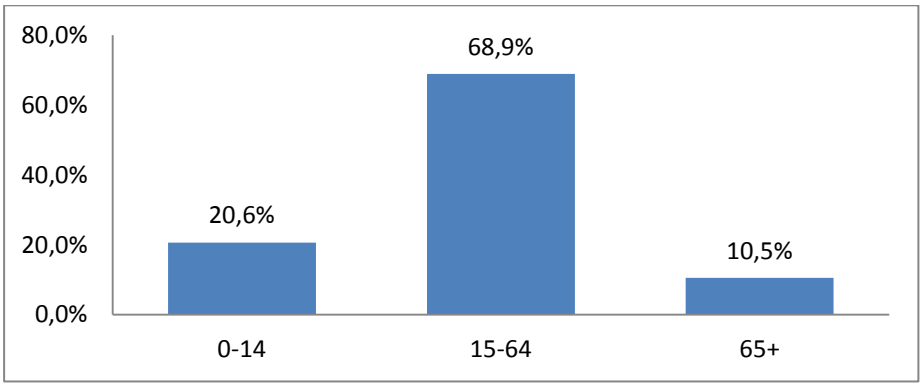

Kaynak: TÜİK/ADNKS

Uşak nüfusunun %20,6'sı(70.569) 0-14 yaş grubunda, %68,9'u(235.723) 15-64 yaş grubunda %10,5'i ise (35.977) 65 ve daha yukarı yaş grubunda yer almaktadır. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında 0-14 yaş grubu Türkiye ortalamasının altında, 65 ve daha yukarı yaş grubu Türkiye ortalamasının üstündedir. Çalışma yaşındaki nüfusun Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Grafik 9: Nüfusun Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012.

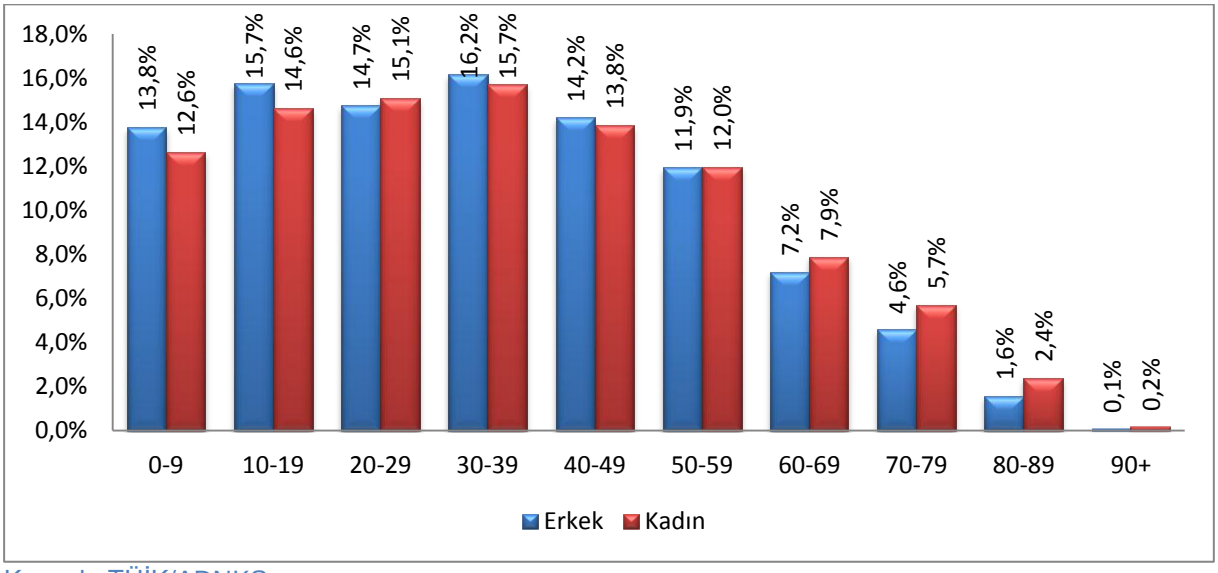

Kaynak: TÜİK/ADNKS

Yaş Bağımlılık Oranları

Uşak ilinin yaş dağılımının Türkiye ortalamasından farklılık göstermesinden kaynaklı olarak yaş bağımlılık oranı da farklılık göstermektedir. Çocuk bağımlılık oranını 0-14 yaş grubundaki bireyler oluştururken, yaşlı bağımlılık oranını da 65 ve daha yukarı yaşlardaki bireyler oluşturmaktadır.

Grafik 10: Yaş Bağımlılık Oranları, 2012.

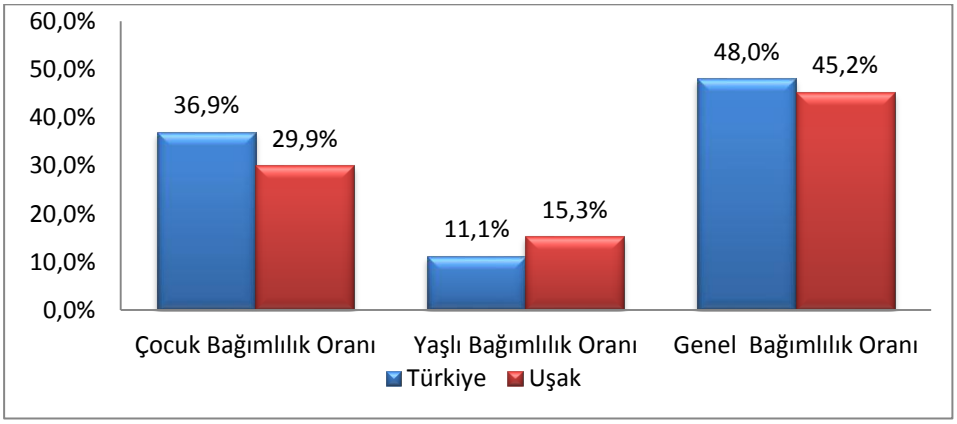

Kaynak: TÜİK

Uşak'ta 0-14 yaşlardaki bireyler sayısı Türkiye ortalamasının altında, 65 ve daha yukarı yaşlardaki bireyler sayısı Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının altında, yaşlı bağımlılık oranı ise Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu verilere paralel olarak da genel bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

Grafik 11: Yaş Bağımlılık Oranının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012.

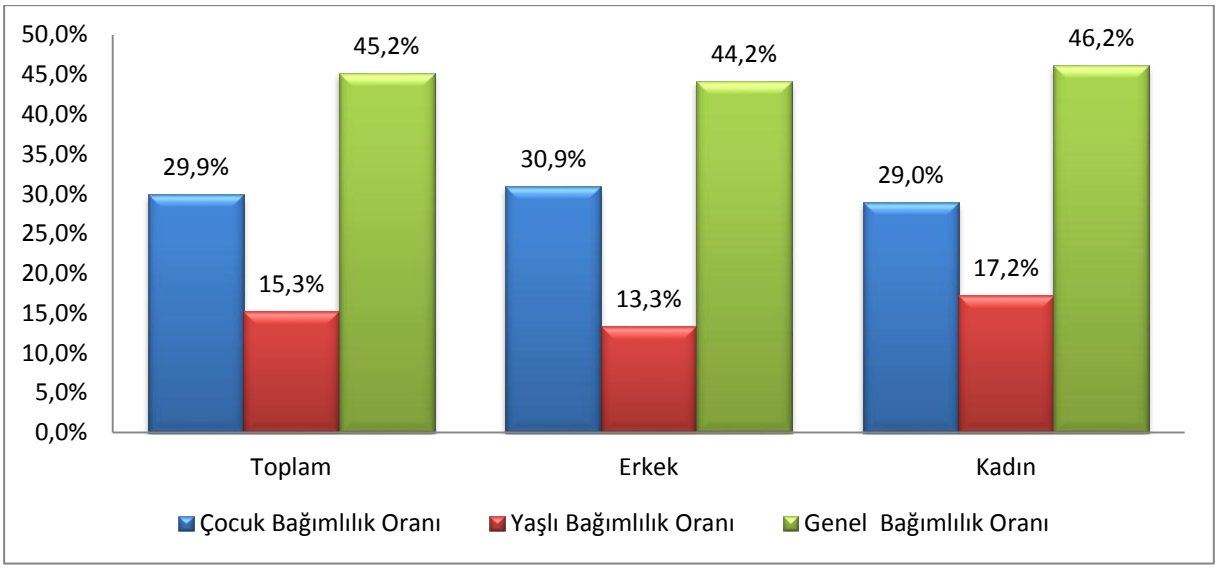

Kaynak: TÜİK/ADNKS

Yaş bağımlılık oranının cinsiyet temelli dağılımına bakıldığında erkeklerde çocuk bağımlılık oranı %30,9 oranında iken, kadınlarda ise %29,0 oranında görülmektedir. Yaşlı bağımlılık oranına bakıldığında kadınlardaki %17,2 yaşlı bağımlılık oranının erkeklerdeki %13,3 yaşlı bağımlılık oranından daha fazla olduğu görülmektedir. Cinsiyete göre yaşlı bağımlılık oranından kadınların daha uzun ömür sürdükleri görülmektedir.

Grafik 12: Eğitim Seviyelerine Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı, 2012.

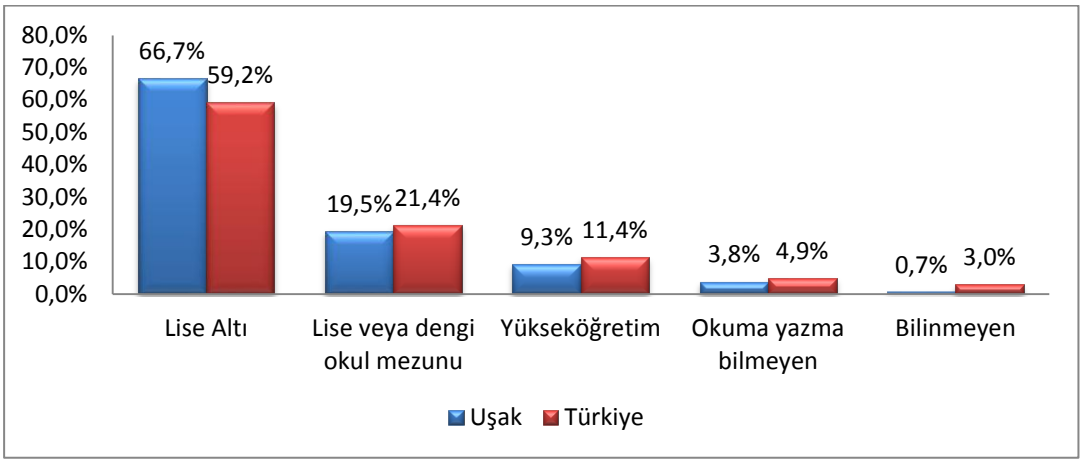

Kaynak: TÜİK/ADNKS

Çalışabilir yaştaki nüfusun dağılımına bakıldığında, Uşak'ta nüfusun yarısından fazlasını %66,7'lik oranı ile lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Daha sonra sırasıyla %19,5 oranı ile lise veya dengi okul mezunları, %9,3 oranı ile yükseköğretim mezunları ve %3,8 ile okuma yazma bilmeyenler gelmektedir. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında, lise veya dengi okul mezunu, yükseköğretim ve okuma yazma bilmeyenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında kalırken, lise altı mezunlarının oranı Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Göç İstatistikleri

Tablo 5: Uşak'ın Yıllar İtibariyle Aldığı-Verdiği Göç, 2010-2012.

	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2010	8998	9562	-564	-1,67
2011	8653	10138	-1485	-4,36
2012	10.351	9435	916	2,68

Kaynak: TÜİK

Uşak ilinin 2010 ve 2011 yıllarında verdiği göçün aldığı göçten fazla olduğu, 2012 de aldığı göçün daha fazla olduğu görülmektedir. Aynı zamanda yıllar itibariyle bakıldığında veri setinde 2010 yılında binde -1,67, 2011 yılında binde -4,36 ve 2012 yılında binde 2,68 oranında görülmektedir. 2012 yılındaki verilere göre Uşak ili 81 il içerisinde en fazla göç hızına sahip 27. sırada, aldığı göç sıralamasına bakıldığında 65. sırada ve verdiği göç sıralamasına bakıldığında 68. sırada yer almaktadır.

Tablo 6: Uşak'a Yapılan Göç İstatistikleri, 2012.

En Fazla Göç Aldığı İller	En Fazla Göç Verdiği İller
İzmir	İzmir
Manisa	Manisa
Kütahya	Denizli
Denizli	Antalya
İstanbul	İstanbul
Antalya	Kütahya
Afyonkarahisar	Afyonkarahisar
Aydın	Ankara
Ankara	Aydın
Bursa	Muğla

Kaynak: TÜİK

Uşak ili 2012 yılında diğer illerden 10 bin 351 göç almışken,9 bin 435 göç vermiştir. Uşak'ta alınan göçün %14,8 oranıyla en fazla sayıda İzmir'den gelen kişiler tarafından gerçekleşmiştir. İzmir'i sırasıyla %11,2 oranı ile Manisa, %8,0 oranı ile Kütahya ve %6,4'lük oranı ile Denizli illeri takip etmektedir. Verilen göçe bakıldığında %13,4 oranı ile en fazla göç İzmir iline yapılmıştır. İzmir ilini sırasıyla %8,4 oranı ile Manisa, %8,3 oranı ile Denizli ve %8,0 oranı ile Antalya illeri takip etmektedir.

1.3 EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Bir ülkenin sahip olduğu işgücünün nitelik düzeyi, o ülkenin ekonomik gelişiminin temel göstergelerinden birisidir.[2] İşgücünün daha nitelikli hale getirilmesi için öncelikle eğitimin rolü büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra raporun ilerleyen bölümlerinde yer alan resmi istatistiklere göre de eğitim düzeyi işgücüne katılım oranını yakından etkilemektedir.

Okul çağındaki nüfusun ve her bir eğitim kademesine düşen yaş gruplarının büyüklüklerinin belirlemek amacıyla okullaşma oranları hesaplanmaktadır. Net okullaşma oranı, belli bir eğitim çağında olan nüfusun ne kadarının okula devam ettiğini gösterirken, brüt okullaşma oranı ise yaşa bakılmaksızın belli bir düzeyde okula gidenlerin uygun yaş grubuna oranını vermektedir.

[2] M.Merve Özaydın, Türkiye İşgücü Piyasasında İşgücün Rolü. Telep Yönlü Yaklaşım, 2009

Tablo 7: Eğitim seviyesine göre okullaşma oranı, 2012-2013.

Yıllar	Uşak 2012-2013		Türkiye 2012-2013	
Eğitim Durumu	**Brüt**	**Net**	**Brüt**	**Net**
İlköğretim	105,22	98,91	107,58	98,8
Ortaöğretim	99,83	77,54	96,77	70,06
Genel Ortaöğretim	57,28	40,61	52,8	34,47
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	42,55	36,93	43,96	35,59

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013.

2011-2012 öğretim yılına kadar uygulanan 5+3 eğitim sistemi ile 8 yıllık zorunlu eğitimin ilkokul ve ortaokul kademelerinde okullaşma oranlarına yansıdığı görülmektedir. 8 yıllık zorunlu eğitimle birlikte brüt okullaşma oranının yüzde yüzün üzerine çıktığı görülmektedir. (Brüt okullaşma oranın 100'ün üzerine çıkmasının nedeni nüfusun okul çağı zamanından önce veya sonra okula başlamalarından kaynaklanmaktadır). İlköğretim kademesindeki okula devam eden okul çağındaki nüfusun ise net okullaşma oranlarına bakıldığında %98,91 olduğu görülmektedir.

Genel ortaöğretim ve mesleki teknik ortaöğretimde okullaşma oranlarının ilköğretimden daha düşük olduğu görülmektedir. 8 yıllık zorunlu eğitimin ortaöğretim kademelerinde okullaşma oranın faydası olmadığından eğitim sistemi 2012-2013 öğretim yılında 4+4+4 olarak değişerek 12 yıllık zorunu eğitim getirilmiştir. 12 yıllık zorunlu eğitim ile birlikte ortaöğretimdeki okullaşma oranının yükseleceği beklenmektedir.

Tablo 8: Ortaöğretimde Kayıtlı Genel, Mesleki ve Teknik Liselerdeki Toplam Öğrenci Sayısı, 2012-2013.

Cinsiyet	Genel			Mesleki ve Teknik		
	Toplam	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy
Toplam	12120	12119	1	9003	8898	105
Erkek	5489	5489	0	5050	4978	72
Kadın	6631	6630	1	3953	3920	33

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013.

Uşak'ta 2012-2013 eğitim-öğretim döneminde ortaöğretimde okuyan öğrenci sayılarına bakıldığında, kayıtlı olan öğrencilerin %57,38'i genel ortaöğretimde iken, %42,62'si mesleki teknik ortaöğretimde bulunmaktadır. Eğitim gören öğrencilerin cinsiyetlerine bakıldığında %49,89'u erkek, %50,11'i kadın olarak görülmektedir.

1.4 GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirebilmek için en kapsamlı veriler TÜİK' in Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Türkiye geneli İşgücü Piyasasını değerlendirebilmek için pek çok ölçüt bulunmaktadır. İşgücüne katılıma oranı, istihdam oranı, işsizlik oranı işgücü piyasası değerlendirmelerinde bize yardımcı olan göstergelerden bazılarıdır. 2004-2012 dönemi baz alınarak hazırlanan aşağıdaki tablo temel işgücü göstergelerini içermektedir.

Tablo 9: Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Göre İşgücü Durumu, 2004-2012,TR33, (Bin).

Yıllar	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne katılma oranı	İşsizlik oranı	İstihdam oranı	İşgücüne dahil olmayan nüfus
2004	2273	1087	1004	83	47,8	7,6	44,2	1185
2005	2260	1018	936	82	45,1	8,1	41,4	1241
2006	2223	1038	961	77	46,7	7,4	43,2	1185
2007	2188	980	909	71	44,8	7,3	41,5	1208
2008	2164	952	873	79	44	8,3	40,3	1211
2009	2150	982	874	108	45,6	11	40,6	1169
2010	2157	1039	960	79	48,2	7,6	44,5	1118
2011	2123	1119	1066	53	52,7	4,7	50,2	1004
2012	2136	1170	1119	51	54,8	4,4	52,4	966

KAYNAK: TÜİK

2012 yılı itibariyle TR33 bölgesi işgücü piyasasına bakılacak olursa, 1 milyon 170 bin kişinin işgücünü oluşturduğu, 1 milyon 119 bin kişinin istihdam edildiği ve 51 bin kişinin de işsiz olduğu görülecektir. Buna ek olarak 2012 yılında işgücüne katılma oranı %54,8, işsizlik oranı %4,4 ve istihdam oranı da %52,4 olarak gerçekleşmiştir. 966 bin kişi ise işgücüne katılmayan nüfusu oluşturmaktadır. Söz konusu temel işgücü göstergeleri dikkate alındığında bir önceki yıla göre 51 bin kişi işgücüne dahil olurken, 53 bin kişinin istihdama katılmış ve işsiz sayısında 2 bin kişilik azalma yaşanmıştır. 2012 yılında İşgücüne katılım oranı (İKO) %2,1, istihdam oranları (İst. Oranı) %2,2 puan artmış, işsizlik oranı ise %0,3 puan azalmıştır.

İşgücüne Katılma Oranları

İşgücüne katılıma oranı, işgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır. İşgücüne katılım oranı (İKO) açısından Türkiye'nin erkek, kadın ve genel itibariyle durumu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

Grafik 13: İşgücüne Katılım Oranının Yıllara ve Cinsiyete Göre Değişimi(%), 2004-2012.

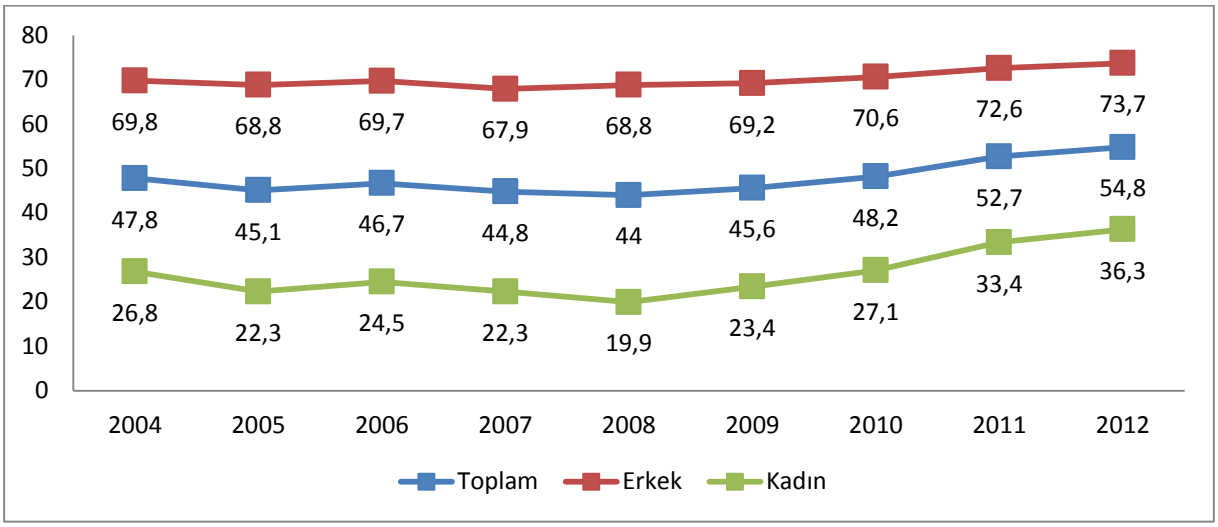

Kaynak: TÜİK

Cinsiyet temelli değerlendirildiğinde, veri dönemde İKO erkeklerde genelde yatay bir seyir izlerken, kadınlarda dalgalanmalar görülse de yükselerek (%26,8'den %36,3'e) net 9,5 puanlık bir artış göstermiştir. Oransal olarak yaklaşık %35,44'lük artış anlamına gelen bu durumun, kadın istihdam oranlarındaki artıştan kaynaklandığı görülmektedir.

İstihdam Oranları

Grafik 13'de istihdam oranları (İst. O.) genel, kadın ve erkekler itibariyle yer almaktadır. TR33 bölgesinde 2004-2008 yılları arasında yaşanan dalgalanmalardan sonra 2009 yıllından itibaren sürekli olarak artış gözlenmektedir. Dalgalanmalara rağmen 2004 yılından 2012 yılına gelindiğinde 8,2 puanlık bir artış, oransal olarak baktığımızda ise %18,55'lik bir artış görülmektedir.

Grafik 14: İstihdam Oranının Yıllara ve Cinsiyete Göre Değişimi (%), 2004-2012.

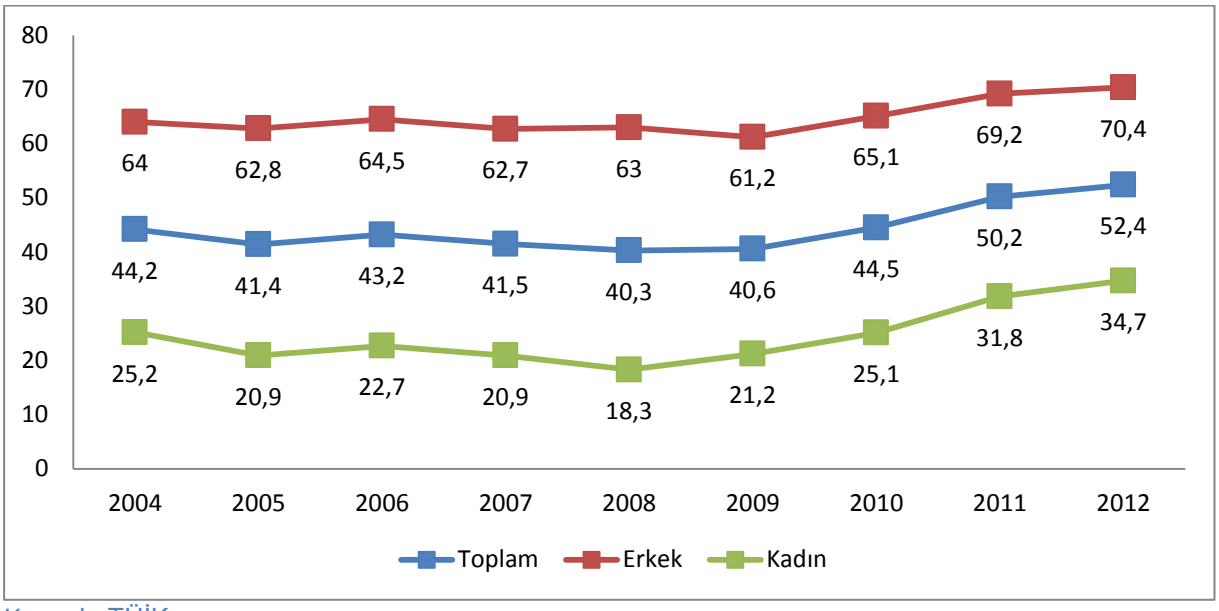

Kaynak: TÜİK

TR33 bölgesini Türkiye ile karşılaştırıldığında istihdam oranları birbirine yakınlık göstermektedir. Her veri döneminde TR33'teki istihdam oranı zaman zaman Türkiye ortalamasının altına düşmesine rağmen genellikle Türkiye ortalamasının üzerinde kalmıştır. TR33 bölgesinin 2009'da yaşanan küresel krizden daha az etkilendiği görülmektedir. Türkiye ortalamasında krizde 0,5 puanlık bir düşüş yaşanırken bu oran TR33'te 0,3 puanlık artış olarak görülmektedir. 2009 krizinden sonra TR33'teki istihdam oranı ciddi bir artış göstererek Türkiye ortalamasının çok daha fazla üzerinde olduğu görülmektedir.

Aynı grafik cinsiyet temelli yorumlandığında şunlar söylenebilir: 2004 yılında erkeklerde %64, kadınlarda ise %25,2 olarak gerçekleşen istihdam oranı, 2005 yılında erkeklerde %62,8, kadınlarda ise %20,9 olarak gerçekleşmiştir. Veri dönemde erkek istihdam oranı, sürekli olarak kadın istihdam oranından yüksek gerçekleşmiştir. Fakat 2004'ten 2012'ye kadın istihdamındaki artış oranı erkek istihdamı artış oranından daha fazladır. Veri dönemde erkek istihdam oranındaki (64'ten 70,4'e) artış yaklaşık %10 düzeyinde gerçekleşirken, kadın istihdam oranı %25,2'den %34,7'ye yükselerek %37,6'lık bir oranda artış göstermiştir.

Grafik 15: Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı (%), 2012.

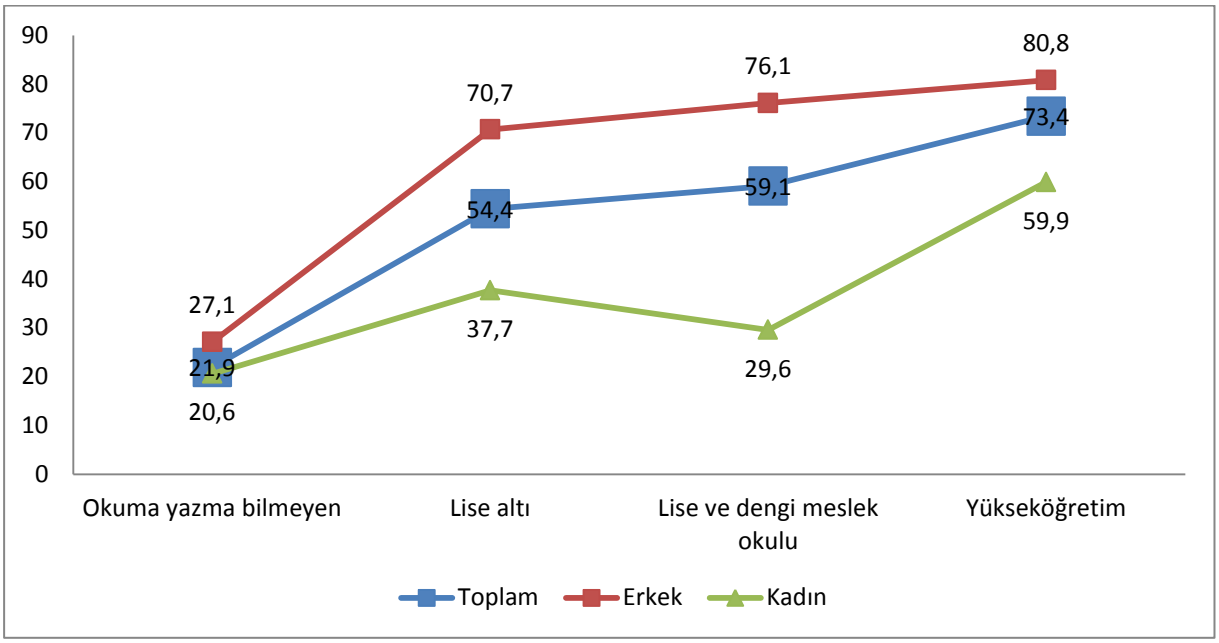

Kaynak: TÜİK

Eğitimin istihdama olan etkisine bakıldığında, eğitim seviyesi ile istihdam arasındaki pozitif ilişki olup, eğitim seviyesi artıkça istihdam oranının arttığı görülmektedir. Eğitim seviyesinin artıkça istihdamın artması genel olarak nitelikli işgücüne talebin daha fazla olduğunu göstermektedir. Her eğitim seviyesinde kadın istihdam oranları, erkek ve Uşak ortalama oranlarının altında olduğu görülmektedir. Fakat kadınlarda dikkat çeken bir diğer önemli husus eğitim seviyesi artıkça kadınların istihdam oranlarının daha fazla artığı görülmektedir. Kadınlarda istihdam oranı, en alt seviyede %20,6 iken en üst seviyede %59,9' a çıkmaktadır.

Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranları

Eğitim durumuna ve cinsiyete göre istihdamın oranına baktıktan sonra cinsiyete göre yaş gruplarının istihdam oranlarını inceleyecek olursak bütün yaş gruplarında kadınların istihdam oranının her zaman düşük olduğunu görmekteyiz. Erkeklerde en yüksek istihdam oranının %91,4 ile 25-34 yaşları arasında olduğu görülmektedir. Kadınlarda ise %47,1'lik oranı ile 35-54 yaşları arasında olduğu görülmektedir.

Grafik 16: Cinsiyete göre Yaş Gruplarının İstihdam Oranları (%), TR33, 2012.

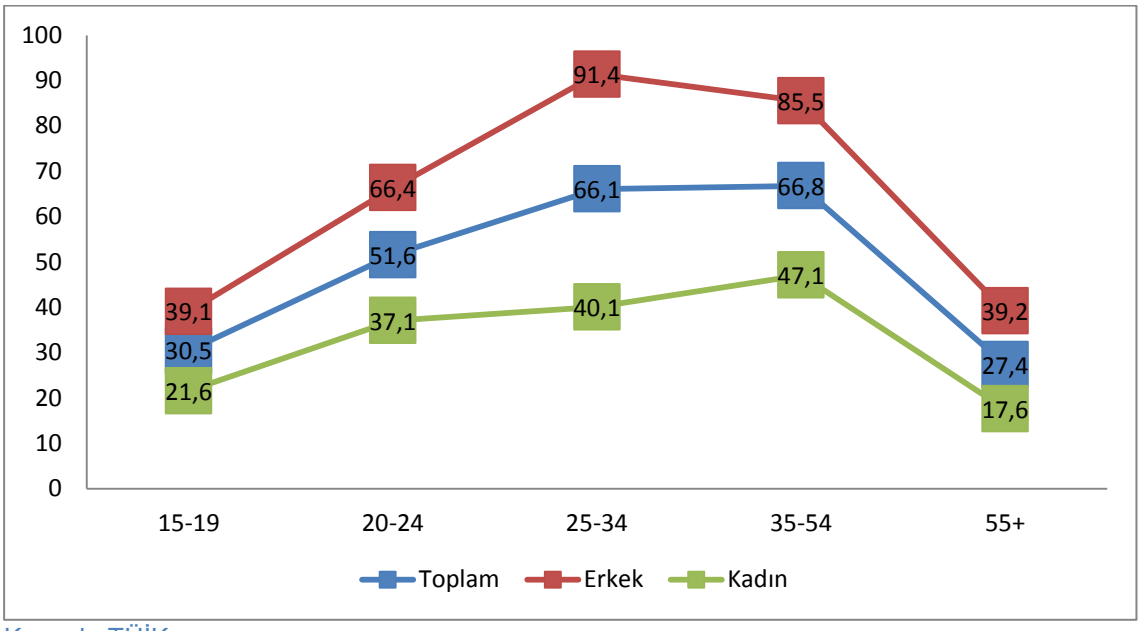

Kaynak: TÜİK

İstihdam edilenlerin cinsiyet temelli bazı parametrelere göre değerlendirilmesinden sonra yine istihdam edilenlerin işteki durumuna göre analizi uygun olacaktır. Bu amaçla işteki durumuna göre istihdamın cinsiyet temelli değerlendirilmesine yönelik olarak hazırlanan tablo ve bu tabloya göre kadın ve erkekler için hazırlanan grafikler önemli bilgiler içermektedir. Tablo 13 incelendiğin TR33 bölgesinde "ücretli, maaşlı ve yevmiyeli" çalışan oranı %47,4 ile %62,9 olan Türkiye ortalamasının altında görülmektedir. TR33 bölgesinde "ücretli, maaşlı ve yevmiyeli" çalışanlardan sonra %26,5 oranı ile "işveren ve kendi hesabına" çalışanlar ve %26,2 oranı ile "ücretsiz aile işçisi" yer alırken, Türkiye'de %23,9 oranı ile "işveren ve kendi hesabına" ve %13,2 oranı ile "ücretsiz aile işçisi" yer almaktadır. Uşak ilinde "işveren ve kendi hesabına" ve "ücretsiz aile işçisi" olarak çalışanların Türkiye ortalamasının üzerinde kaldığı görülmektedir.

İşsizlik Oranları

TR33 bölgesindeki işsizlik oranlarının yıllara göre dağılımına bakıldığında 2004-2008 yılları arasında işsizlik oranının birbirine yakın seviyelerde olduğu, 2009 yılında küresel krizinde etkisiyle %11'lik oranı ile en yüksek seviyeye ulaştığı, fakat daha sonraki yıllarda sürekli olarak düşüş olduğu görülmektedir. 2004 yılından 2012 yılına gelindiğinde işsizlik oranının %7,6'dan %4,4'e gerilediği, oransal olarak baktığımızda ise %42,10'luk bir azalma görülmektedir.

Grafik 17: İşsizlik Oranının Yıllara ve Cinsiyete Göre Dağılımı(%), 2004-2012.

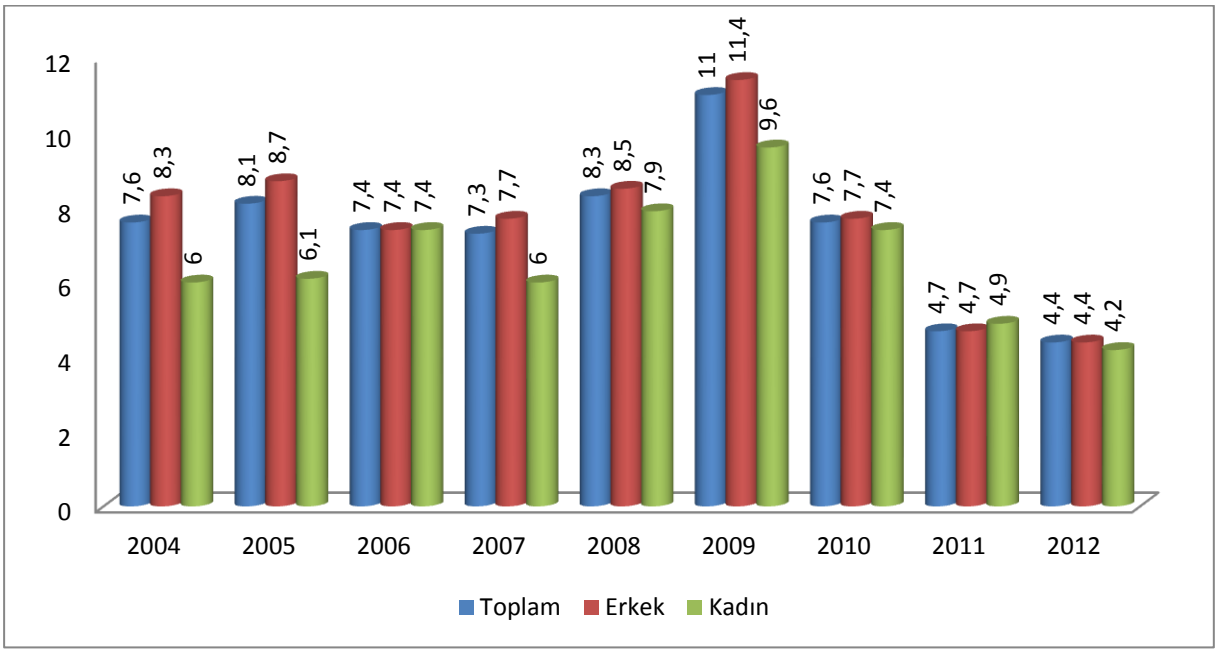

Kaynak: TÜİK

İşsizlik oranındaki bu artışa neden olan küresel krizin etkileri azaltmak adına yürütülen aktif istihdam politikaları etkisini göstermiş ve işsizlik 2010 yılında %7,6 oranına, 2011 yılında %4,7 ve 2012 yılında %4,4 oranına gerilemiştir. Türkiye'deki işsizlik ortalaması ile karşılaştırıldığında TR33 bölgesindeki işsizlik oranı 4,8 puan ile Türkiye ortalamasının altında görülmektedir.

İşsizlik oranlarının eğitim durumlarına göre değerlendirilmesi Grafik 18'de yer almaktadır. Buna göre; 2012 yılı için genel işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim düzeyi %8,6 ile yükseköğretim, en düşük olduğu eğitim seviyesi ise %1,5 ile okuma yazma bilmeyenler olarak görülmektedir. Okuma yazma bilmeyenlerdeki düşük işsizliğin nedeni bu grubun işgücüne katılım oranındaki düşüklüktür. 2012 yılı itibariyle bu gruptaki kişilerin işgücüne katılım oranı %22,2 olduğu görülmektedir.

Grafik 18: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı(%), 2012.

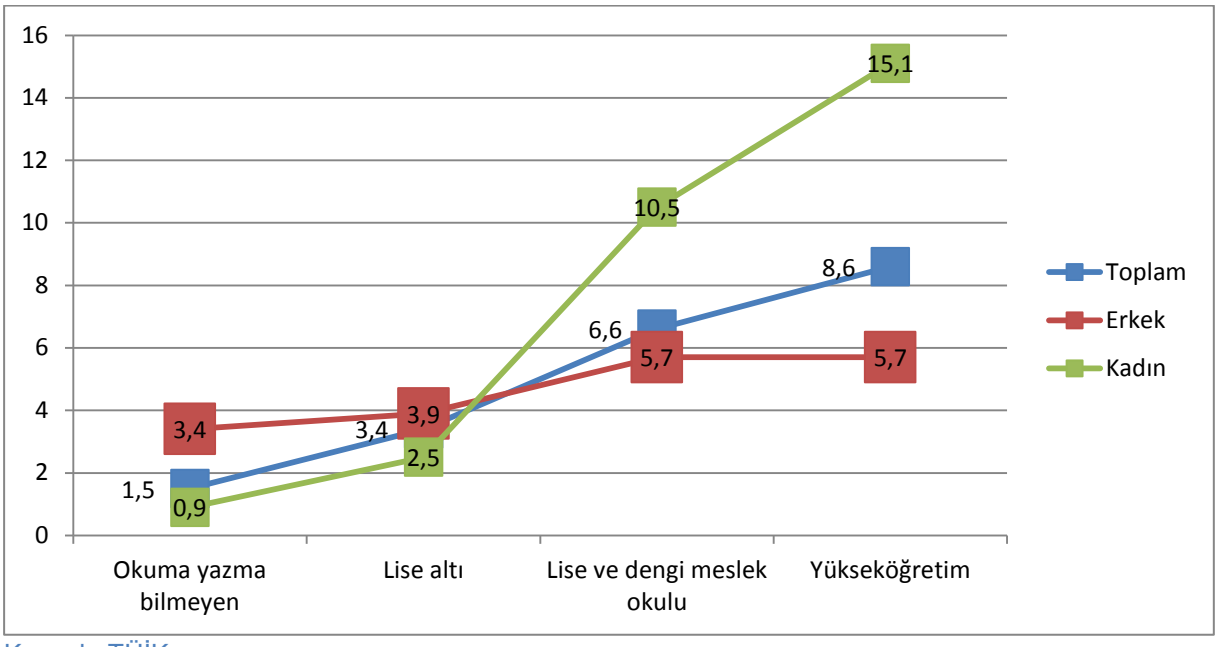

Kaynak: TÜİK

Konu kadınlar açısından değerlendirildiğinde en az bir asgari eğitim düzeyindeki işsizlik oranının genel işsizlik ve erkek işsizlik oranının üzerinde seyrettiği görülmektedir. Okuma ve yazma bilmeyen kadınların işsizlik oranına bakıldığında %0,9 oranı ile en az işsizlik olduğu görülmektedir. Bu orandaki düşüklük ilgili grubun işgücüne katılım oranın düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

Erkekler açısından bakıldığında ise, en az bir asgari eğitim düzeyindeki işsizlik oranlarının genel işsizlik oranlarının altında seyrettiği görülürken, okuma yazma bilmeyenlerin işsizlik oranı genel işsizlik oranının üzerinde seyrettiği görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise eğitim düzeyi artıkça kadınların ve erkeklerin işsizlik oranının da artmakta olduğu görülmektedir.

İşsizlik oranlarını eğitim seviyelerinden sonra yaş grupları itibariyle cinsiyet bazlı değerlendirmek daha uygun olacaktır. Bu amaçla Grafik 19 hazırlanmıştır. Grafik işsizlik oranlarının yaş grupları itibariyle kadın, erkek ve geneldeki dağılımını çok net ortaya koymaktadır.

İşsizlik oranın en fazla görüldüğü yaş grubu 20-24 ve 25-34 yaş grupları olduğu görülmektedir. 20-34 yaş grubu arasındaki bireylerin genç nüfusu oluşturduğu düşünülürse genç işsizlik oranının TR33 bölgesinde yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 19: Geniş Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranları (%), 2012.

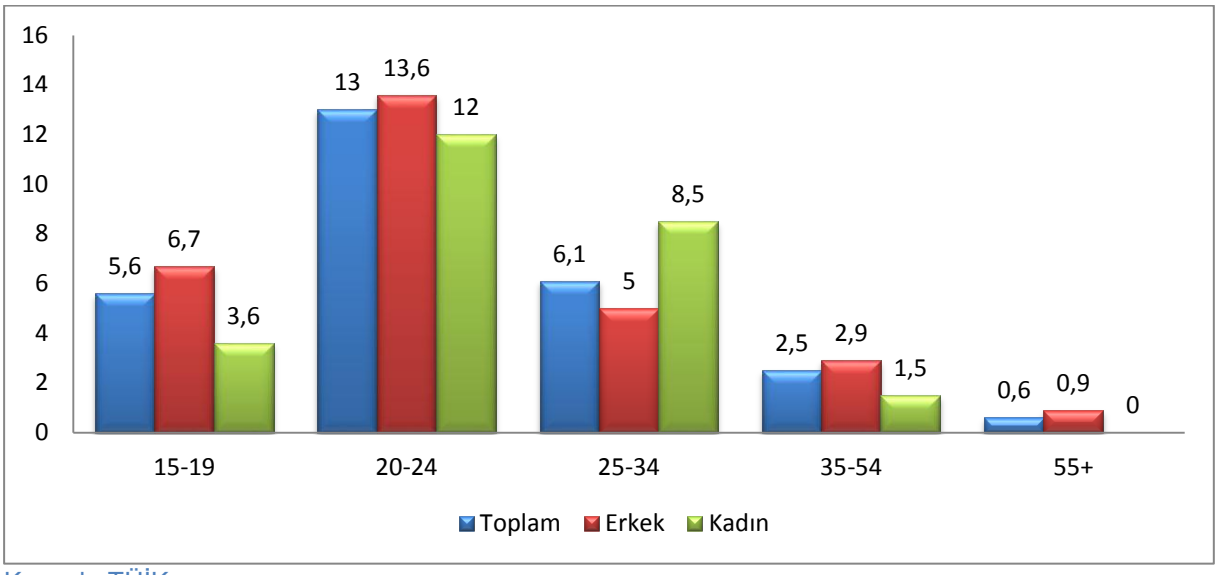

Kaynak: TÜİK

Grafikten ortaya çıkan diğer bir bilgi, hem genel hem de erkek işsizlik oranlarının kadın işsizlik oranından genellikle daha fazla olduğu görülürken, 25-34 yaş grubunda kadın işsizlik oranının genel ve erkek işsizlik oranından daha fazla olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak 25-34 yaşları arasındaki bayanların aile hayatındaki düzeni için işgücüne katılım oranlarının az olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

En yüksek işsizlik oranı hem toplamda, hem de kadın ve erkeklerde 20-24 yaş grubundadır. En düşük işsizlik oranı toplamda, erkeklerde ve kadınlarda 55+ yaş grubunda gerçekleşmiştir. 20-24 yaş grubundaki erkeklerin işsizlik oranı %13,6, kadınların işsizlik oranı ise %12'dir.

İşsizlerin Bekleme Süreleri

Tablo 10: İş Arama Süresine Göre İşsizler (Bin Kişi), 2012.

İş Arama Süresi	TR33 Erkek	TR33 Kadın	TR33 Toplam İşsiz	Türkiye Erkek	Türkiye Kadın	Türkiye Toplam İşsiz
1 yıl yıldan az	29	13	43	1268	595	1862
1 yıl ve daha çok	4	3	7	343	277	620
İş bulmuş başlamak için bekleyen	1	0	1	24	11	36
Toplam	34	16	51	1635	883	2518

Kaynak: TÜİK

TR33 bölgesinde toplam işsizlerin %84,31'i bir yıldan az süredir iş ararken, bu oran Türkiye'de %73,95 olarak görünmektedir. Veri döneminde iş bulmuş olarak bekleyen kişilerin oranı Uşak ve Türkiye için paralellik göstermektedir. 1 yıldan daha az süreli işsizlerin dağılımına bakıldığında TR33 bölgesinde erkek ve kadın işsizlerin Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. 1 yıldan az bir süredir iş arayan işsizlere bakıldığında ise, erkeklerin % 85,29'u, kadınların ise % 81,25'i bir yıldan az bir süredir iş aramaktadır.

İstihdam Verileri

Grafik 20: Yıllar İtibariyle Eğitim Düzeylerine göre İstihdam Oranı (%), 2004-2012.

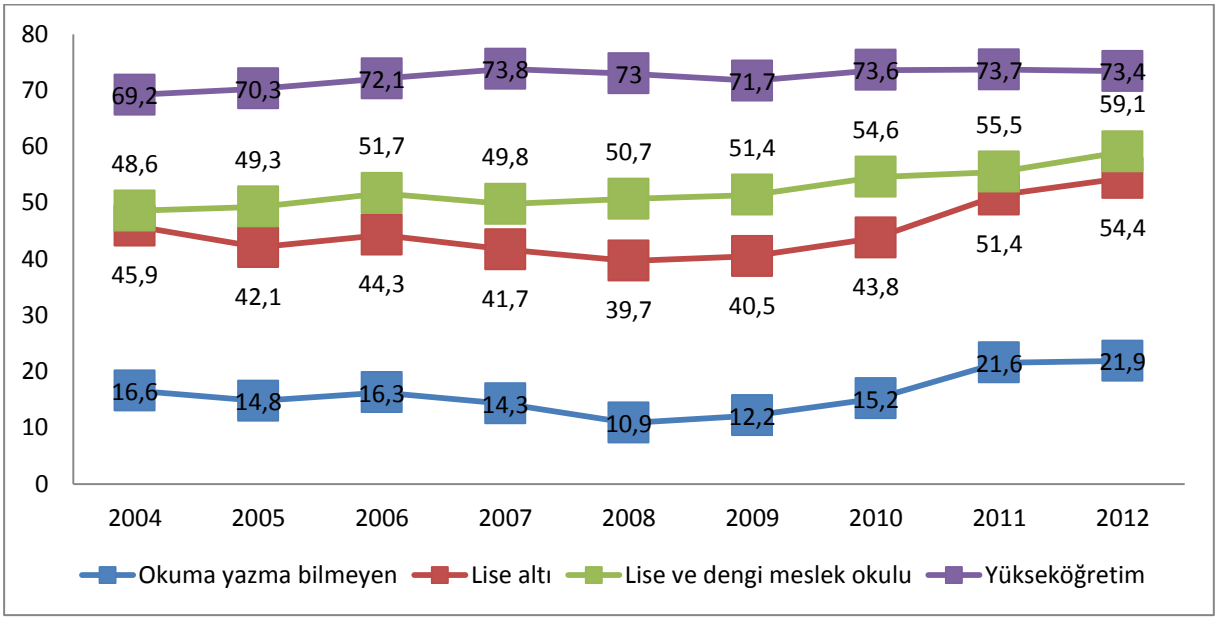

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle eğitim düzeylerine göre istihdam oranlarına bakıldığında istihdam oranlarının eğitim düzeyiyle birlikte paralel olarak artmakta olduğu, en fazla istihdam oranının yükseköğretimde, en az oranının ise okuma yazma bilmeyenlerde olduğu görülmektedir. 2004'ten 2012'ye gelindiğinde yükseköğretimde 4,2 puan, lise ve dengi meslek okulu düzeyinde 10,5 puan, lise altı eğitim düzeyinde 8,5 puan ve okuma yazma bilmeyenlerde 5,3 puanlık artış gözlenmektedir.

Tablo 11: Eğitim Durumuna Göre İstihdamın Sektörel Dağılımı, 15+ Yaş, (Bin Kişi), TR33, 2012.

Sektör		Eğitim Düzeyi				
		Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Tarım	Sayı	48	430	31	6	515
	Oran*	9,32%	83,50%	6,02%	1,17%	100,00%
	Oran**	85,71%	54,78%	18,90%	5,31%	46,02%
Sanayi	Sayı	6	177	51	14	248
	Oran*	2,42%	71,37%	20,56%	5,65%	100,00%
	Oran**	10,71%	22,55%	31,10%	12,39%	22,16%
Hizmet	Sayı	2	178	82	93	356
	Oran*	0,56%	50,00%	23,03%	26,12%	100,00%
	Oran**	3,57%	22,68%	50,00%	82,30%	31,81%
Toplam		56	785	164	113	1119

Kaynak: TÜİK

* İlgili sektörün ilgili eğitim düzeyinde istihdam edilen kişi sayısı/ilgili sektörde istihdam edilen toplam kişi sayısı

**İlgili sektörün ilgili eğitim düzeyinde istihdam edilen kişi sayısı/ilgili eğitim düzeyinde istihdam edilen toplam kişi sayısı

Uşak'ta istihdam edilenlerin eğitim durumlarına göre değerlendirildiğinde %70,15 oranı ile lise altı eğitimlilerin olduğu, bunu %14,66 oranı ile lise ve dengi okul mezunları, %10,10 oranı ile yükseköğretim mezunları takip etmektedir. Okuma ve yazma bilmeyenlerin istihdamdaki payı sadece %5'tir.

Eğitim düzeyi düşük işgücünün ağırlıklı olarak tarım sektöründe, eğitim düzeyi yüksek işgücünün ise en çok hizmet sektöründe olmak üzere hizmet ve sanayi sektöründe istihdam edildikleri görülmektedir.

Tarım sektörünün eğitim düzeyine göre dağılımı bakıldığında en yüksek pay %83,50 oranı ile lise altı eğitim seviyesinde görülmektedir. Sanayi sektöründe istihdam edilenlerin %71,37'si lise altı mezunu olarak görülmektedir. Hizmetler sektöründe çalışanların %50'si lise altı, %26,12' si yükseköğrenim mezunlarından oluşmaktadır.

Eğitim seviyesi daha yüksek olan kişilerin ağırlıklı olarak hizmet sektöründe istihdam edildikleri görülmektedir. Yükseköğrenim mezunlarının %82,30'u Hizmet sektöründe, %12,39' u Sanayi sektöründe ve %5,31'i Tarım sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 21: Eğitim Durumuna Göre İstihdamın Sektörel Dağılımı, TR33, 2012.

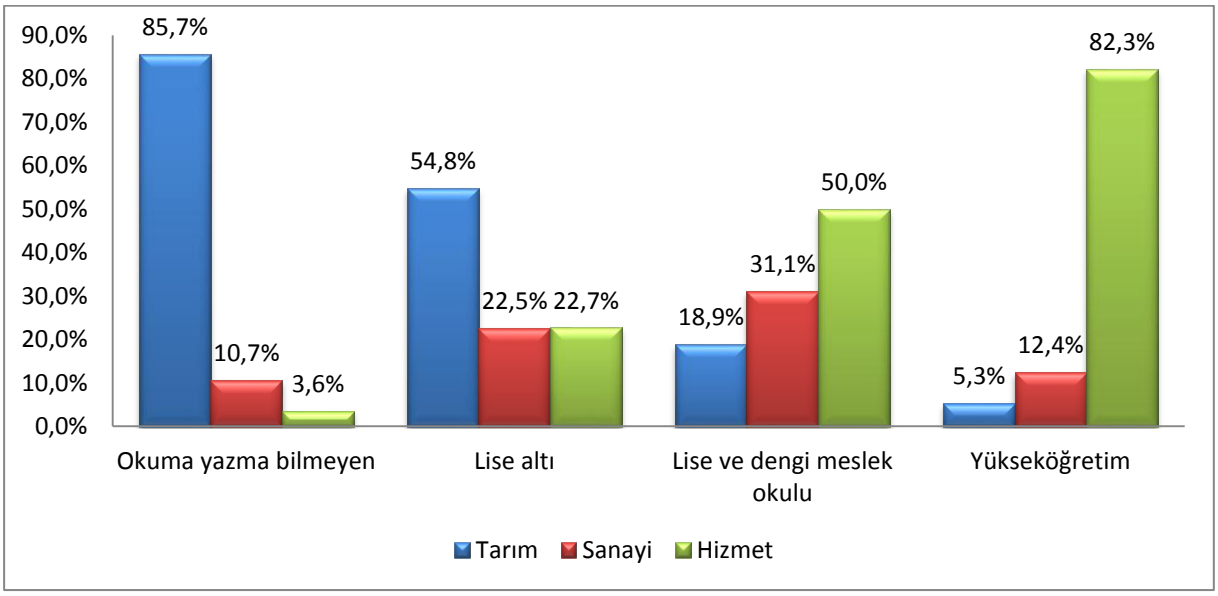

Kaynak: TÜİK

İstihdam Edilenlerin İşteki Durumları

Tablo 12: İstihdam Edilenlerin İşteki Durumları (15+ Yaş), TR33, 2012.

	TR33			Türkiye		
İşteki Durum	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Ücretli veya yevmiyeli	406	124	530	11652	3967	15619
İşveren veya kendi hesabına	275	21	296	5051	882	5933
Ücretsiz aile işçisi	63	230	293	808	2460	3268
Toplam	**744**	**375**	**1119**	**17512**	**7309**	**24821**

Kaynak: TÜİK

Grafik 22: İşteki Durumlarına Göre Erkek-Kadın Dağılımı, 2012.

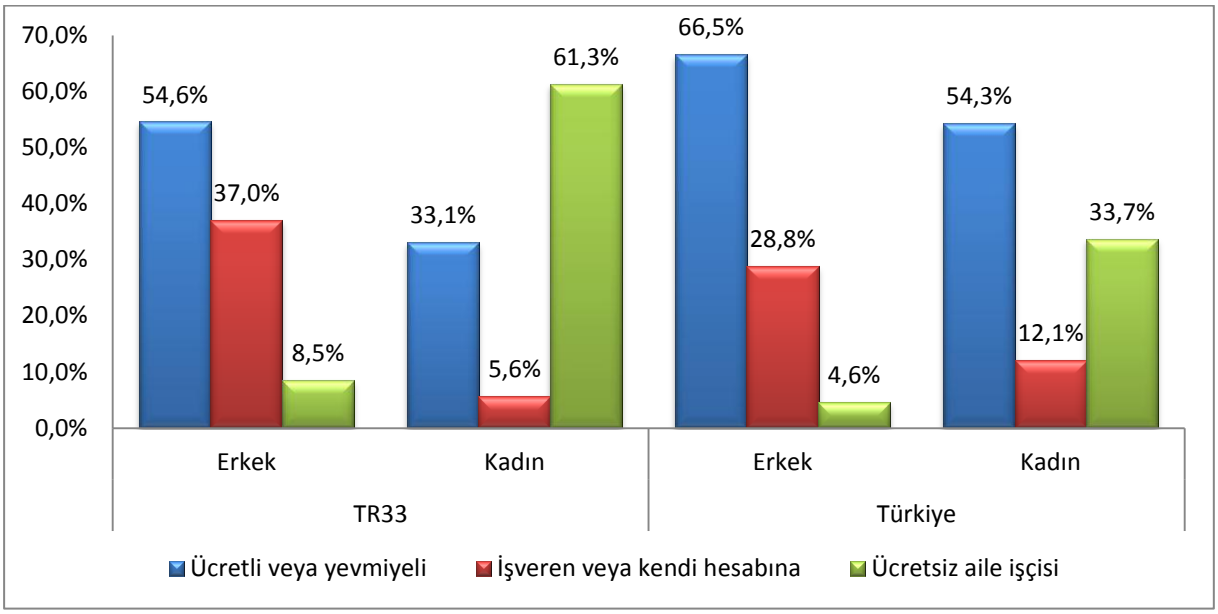

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de ücretsiz aile işçiliğinde kadınların durumu dikkat çekmektedir. İstihdam edilen kadınların %33,7'si ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır, bu oran TR33 bölgesinde %61,3 seviyesinde görülmektedir. Erkeklerde ise ücretsiz aile işçiliği %8,5 seviyesindedir, bu oran Türkiye genelinde %4,6 olarak görünmektedir. Her türlü mali ve sosyal haktan yoksun çalışma biçimi olan ücretsiz aile işçiliğinin kadınlardaki yüksek seviyesi, kadın istihdamı konusunda politika yapıcıları da zorlayan bir konudur. Kendi hesabına çalışan veya bizzat işveren olan erkeklerin oranı %37 iken kadınlarda bu oran %5,6'dır. Türkiye oranları ile karşılaştırıldığında TR33 bölgesi için kendi hesabına çalışan veya bizzat işveren olarak çalışanların oranı erkeklerde Türkiye ortalamasının üzerinde iken bayanlarda Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Bu oranın düşüklüğü de, kadın girişimciliği konusunda daha özenli politikalar geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu sonuçlara karşın ücretli veya maaşlı istihdamda ise kadınların hem TR33 bölgesinde hem de Türkiye'de oransal olarak erkek çalışanların altında olduğu dikkat çekmektedir.

İstihdam edilenlerin cinsiyet bazlı bazı parametreler üzerinden yorumundan sonra, konuyu bir de meslek grupları üzerinden ele almak uygun olacaktır. Bu amaçla 2012 verileri baz alınarak hazırlanan grafik ilginç bilgiler vermektedir. Buna göre Grafik 23'te meslek gruplarına göre TR33 bölgesinde en yoğun istihdam nitelik gerektirmeyen işlerde iken, Türkiye'de ise en yoğun istihdamın %19,6 ile nitelikli tarım, hayvancılık, ormancılık ve su işlerinde çalışanlar meslek grubunda gerçekleştiği görülmektedir.

TR33 bölgesinde nitelik gerektirmeyen işleri sırasıyla %18,1 oranı ile nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar ve %11,6 oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grupları takip etmektedir.

Grafik 23: Meslek Gruplarına Göre İstihdam Edilenler, 2012.

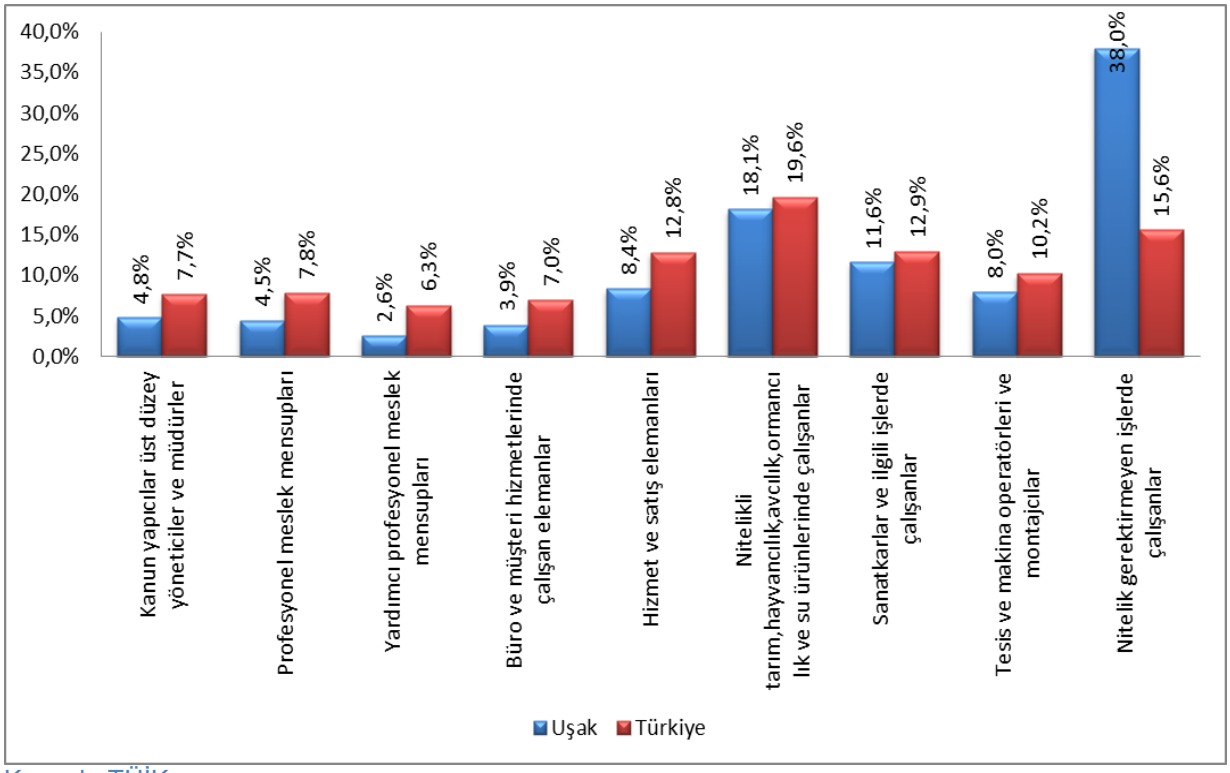

Kaynak: TÜİK

Kayıt Dışı İstihdam

Her hangi bir sosyal güvence olmaksızın çalışmayı ifade eden kayıt dışı istihdam tüm dünyada sosyal politika alanının en önemli gündemlerinden biri durumundadır. Gelişmekte olan bir ülke durumunda olan Türkiye için de bu konu sıkıntılı bir konudur. Her ne kadar son yıllarda önemli bir azalma seyri yaşasa da kayıt dışı istihdam ülkemizde hala yüksek düzeylerdedir.

Tablo 13: İstihdamda Kayıt Dışılık (15+ Yaş-Bin Kişi), TR33, 2004-2012.

Yıllar	Toplam İstihdam		Kayıtlı Değil		Kayıtlı		TR33 Kayıt Dışı	Türkiye Kayıt Dışı
	İstihdam Sayısı	Artış/Azalış	İstihdam Sayısı	Artış/Azalış	İstihdam Sayısı	Artış/Azalış		
2004	1004		559		445		55,7%	50,1%
2005	936	-68	480	-79	456	11	51,3%	48,2%
2006	961	25	507	27	454	-2	52,8%	47,0%
2007	909	-52	442	-65	467	13	48,6%	45,4%
2008	873	-36	392	-50	481	14	44,9%	43,5%
2009	874	1	398	6	476	-5	45,5%	43,8%
2010	960	86	412	14	548	72	42,9%	43,3%
2011	1066	106	463	51	603	55	43,4%	42,1%
2012	1119	53	506	43	613	10	45,2%	39,0%

Kaynak: TÜİK

Tablo incelendiğinde TR33 bölgesinde kayıt dışılık yıllara göre dalgalanmalar gösterirken Türkiye'deki kayıt dışılığın yıllar itibariyle azaldığı görülmektedir. 2004 yılında TR33 bölgesinde %55,7 oranında gözüken kayıt dışı istihdam 2012 yılına gelindiğinde 10,5 puanlık bir düşüşle %45,2 seviyesine gerilerken, Türkiye'de %50,1'lik orandan 11,1 puanlık bir düşüşle %39,0 seviyesine gerilemiştir. Başlangıç oranları dikkate alındığında gerek TR33 bölgesinde gerekse Türkiye'deki toplam istihdamın artışı ve kayıt dışılıktaki istihdam sayısının düşüşüne bakıldığında ciddi bir ilerleme olduğu görülmektedir. Ancak gelişmiş ülkelerdeki kayıt dışı istihdamın tek haneli rakamlarda olduğu düşünüldüğünde söz konusu oranın ülkemiz için henüz yüksek seviyelerde olduğu görülmektedir. Bu noktada hem çalışanlara, hem ülke ekonomisine ciddi zararları bulunan kayıt dışılığın alınacak önlemlerle, geliştirilecek politikalarla daha da azaltılması gerekmektedir.

Grafik 24'te 2012 yılı itibariyle TR33 bölgesindeki kayıt dışı istihdamın sektörel dağılımına bakıldığında hizmet ve sanayi sektörlerindeki kayıt dışılık TR33 bölgesi ortalamasının altında görülmektedir. Tarım sektörü ise %73,8'lik oranı ile en çok kayıt dışı istihdamın olduğu sektör olarak göze çarpmaktadır. Kayıt dışılık oranının Türkiye genelinin üzerinde olmasındaki en önemli faktör tarım sektöründeki bu yüksek oran gösterilebilir.

Grafik 24: Sektörel Kayıt Dışı Çalışma Oranı, TR33, 2012.

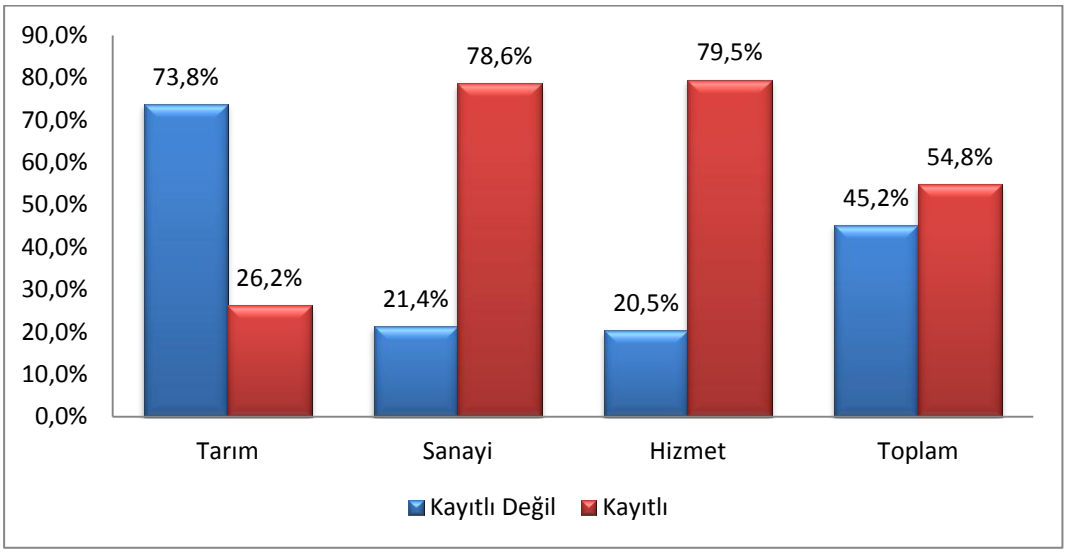

Kaynak: TÜİK

Gerek TR33 bölgesindeki çalışan sayısının Türkiye ortalamasına katkısı gerekse kayıtlı istihdamın Türkiye ortalamasına katkısı düşünüldüğünde hizmet ve sanayi sektörlerindeki kayıt dışı istihdamın büyük önemi görülmektedir. Bu iki sektör doğası gereği ücretli veya yevmiyeli çalışmaya uygun olduğundan kayıtlı istihdama katkı sağlamaktadır.

Grafik 25: Tarım ve Tarım Dışı Sektörde Cinsiyete Göre Kayıt Dışı İstihdam Oranı, TR33, 2012.

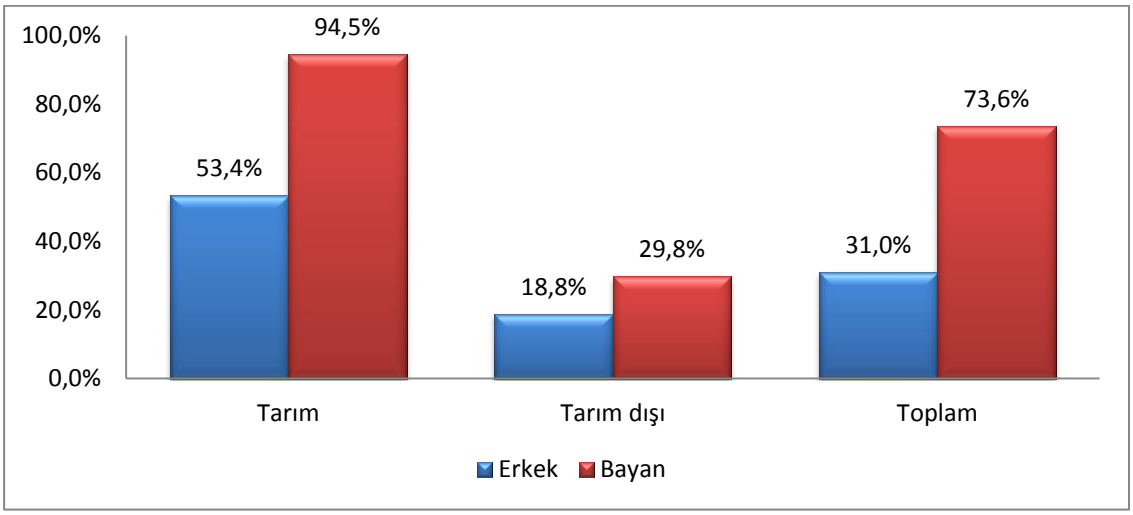

Kaynak: TÜİK

Genel ve sektörel bazdaki kayıt dışı istihdam analiz ve değerlendirmelerinin bir de cinsiyet faktörü eklenerek yapılması uygun olacaktır. Bu amaçla tarım-tarım dışı ayrımında cinsiyete göre kayıt dışı oranlarına ilişkin olarak hazırlanan grafiğe bakıldığında kadınların kayıt dışı istihdamı hem tarım hem de tarım dışı sektörlerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Genel oranlar itibariyle kayıt dışı istihdam erkeklerde %31,0 olarak görülürken, bu oran kadınlarda %73,6 olarak görülmektedir. Tarım sektöründeki kayıt dışılık oranında hem erkeklerdeki hem de kadınlardaki yüksek oran göze çarpmaktadır.

Kayıt dışı istihdamın eğitim düzeyine göre incelediğimizde, kayıt dışılığın eğitim durumuna göre negatif bir ilişki içerisinde olduğu görülmektedir.

Grafik 26: Eğitim Durumuna Göre Kayıt Dışılık, TR33, 2012.

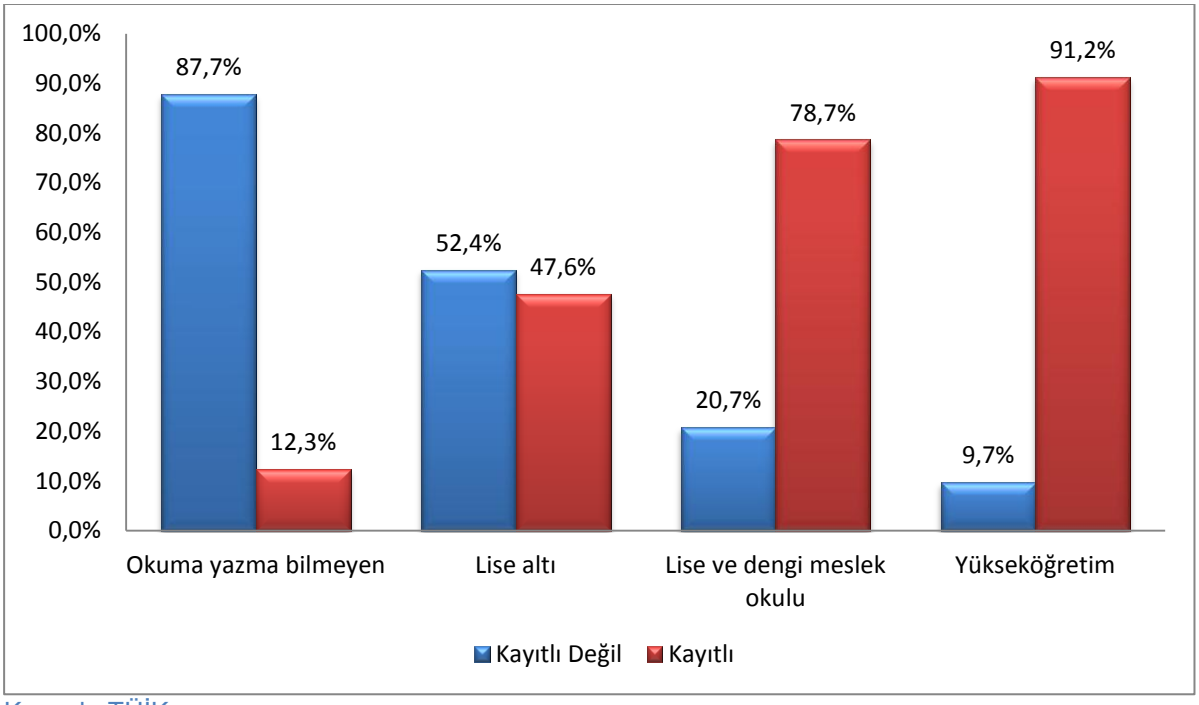

Kaynak: TÜİK

Grafik incelendiğinde eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı istihdamda azalma olduğu görülmektedir. Yükseköğretim düzeyinde istihdam edilenlerin %91,2'si kayıtlı iken, %9,7 kayıt dışı istihdam edilmektedir. En fazla kayıt dışılık ise okuma yazma bilmeyenlerde görülmektedir. Bu kapsamda istihdam edilen kısmın yarsından fazlası kayıt dışı olarak çalıştırılmaktadır.

2012 kayıt dışı istihdam verilerinin cinsiyet bazlı sektörel analizinden sonra bu kısmı işteki duruma göre kayıt dışı istihdam verileriyle tamamlamak uygun olacaktır. Bu amaçla hazırlanan grafik aşağıda yer almaktadır.

İşteki duruma göre kayıt dışı istihdama bakıldığında TR33 bölgesinde en yüksek kayıt dışılık %89,1 oranı ile ücretsiz aile işçisi çalışanlarda görülmektedir. Daha sonra sırasıyla %41,6 oranı ile işveren veya kendi hesabına çalışanlar ve %23,2 oranı ile ücretli veya yevmiyeli çalışanlar gelmektedir.

Grafik 27: İşteki Duruma Göre Kayıt Dışılık, 2012.

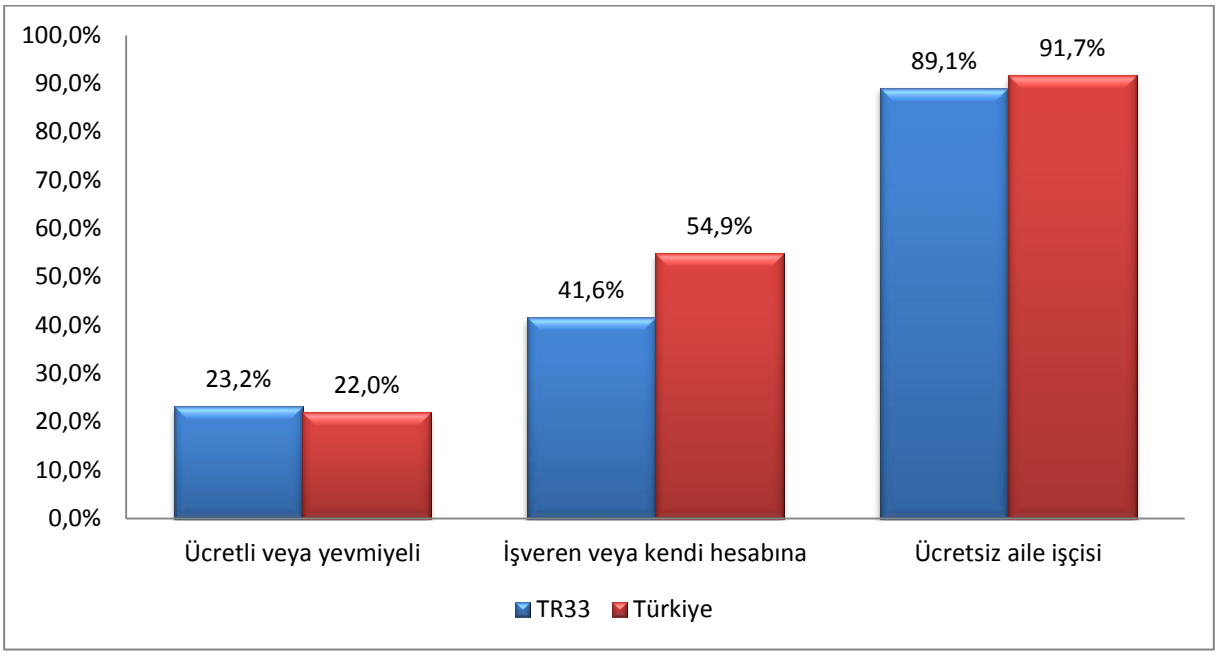

Kaynak: TÜİK

Türkiye ortalaması ile karşılaştığında işteki duruma göre kayıtlılık paralellik göstermektedir. Ücretli veya yevmiyeli çalışanlar TR33 bölgesinde Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Diğer iki kesimdeki çalışanlar ise Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir.

1.5 İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında açık işlerin, başvuruların, işe yerleştirmelerin, kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi özelliklerini ve açık işlerin sektörel ve mesleki dağılımları gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

2012 yılında İŞKUR'a hizmetlerinden yararlanmak amacı ile Türkiye'de 2 milyon 296 bin 325 kişi Kuruma başvurmuştur. Uşak'ta %0,64'ü ile 14 bin 669 kişi başvuru gerçekleşmiştir. İŞKUR'a kayıtlı toplam işsiz sayısı 2 milyon 372 bin 262 kişidir, kayıtlı olan işsizlerin %0,67'si Uşak'ta bulunmaktadır. 2012 yılında Türkiye'de 991 bin 804 açık iş alınmış olup, alınan açık işlerin %0,43'ü Uşak tarafından gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında 556 bin 587 kişi İŞKUR aracılığı ile işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilen kişilerin %0,54'ü Uşak tarafından yapılmıştır. İŞKUR tarafından 2012 yılında düzenlenen toplam 27 bin 351 programa, 464 bin 645 kursiyer katılmıştır. Düzenlenen kursların %0,82'si Uşak'ta düzenlenmiş olup kursa katılan kişi sayısı 2758 olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında Türkiye'de işsizlik ödeneği almayı hak eden kişi sayısı ise 365 bin 719'dur. Uşak'ta %0,77 oranı ile 2 bin 831 kişi işsizlik ödeneği almıştır.

İŞKUR'a Başvurular

Uşak'ta 2008-2012 yılları arasındaki başvurulara bakıldığında dalgalanmalar görülmektedir. 2010 yılındaki düşüşten sonra tekrar artmaya başlayarak 2012 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir. 2008'den 2012'ye gelindiğinde %109,32'lik artışla 14669 kişiye ulaşmıştır.

Grafik 28: Uşak İlinde Yıllara Göre Başvuranlar, 2008-2012.

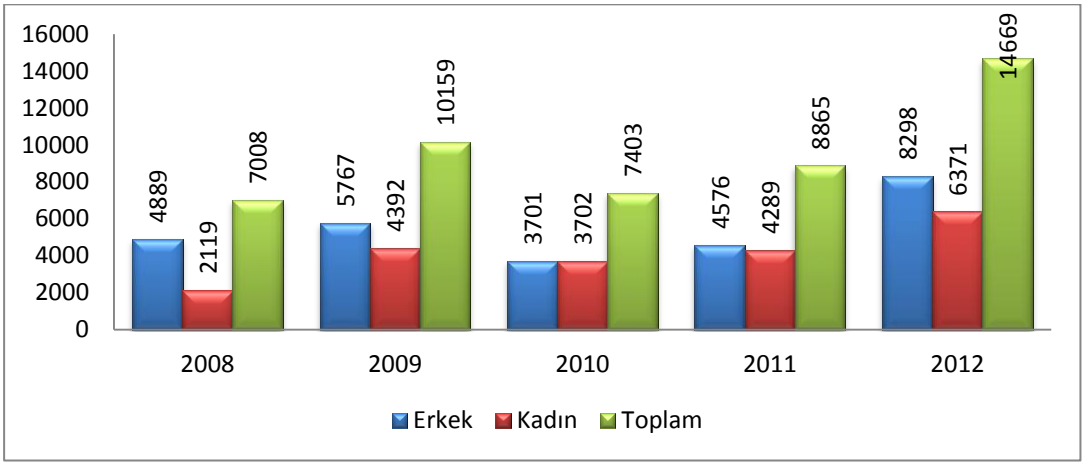

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında başvuru yapanların cinsiyet dağılımına bakıldığında, erkeklerdeki başvuru oranı %56,56 iken bayanlarda bu oran %43,43 olarak görülmektdir. 2008-2012 yılları arasında kadınların en yüksek başvurusu %50,01 ile 2010 yılında görülmektedir.

Tablo 14: Eğitim Durumlarına Göre Başvurular, 2012.

İller	Uşak			Türkiye		
Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	50	81	131	16726	13878	30604
Okur-Yazar Olanlar	25	29	54	39957	23843	63800
İlköğretim	5020	3704	8724	758169	351820	1109989
Ortaöğretim	2264	1695	3959	454063	253938	708001
Önlisans	519	451	970	104293	87454	191747
Lisans	410	399	809	99577	85462	185039
Yüksek Lisans	9	12	21	3318	3567	6885
Doktora	1	0	1	161	99	260
Toplam	8298	6371	14669	1476264	820061	2296325

Kaynak: İŞKUR

Eğitim durumlarına göre başvurulara bakıldığında Uşak'ta başvuru yapanların %59,84'ünü lise altı eğitimliler, %26,99'unun ortaöğretim mezunları, %12,28'ini yükseköğretim mezunları ve %0,89'unu okuma yazma bilmeyenler oluşturmaktadır. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında eğitim durumlarına göre başvurular aynı sırada görülürken, lise altı eğitimlilerin başvuruları Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir. Diğer 3 kısımdaki mezunların başvuruları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

Cinsiyete göre başvurulara bakıldığında erkeklerin en fazla başvurusu hem Uşak'ta hem de Türkiye'de lise altı eğitim seviyesinde görülmektedir. Lise altı eğitim seviyesindeki kişilerin başvuru oranı Uşak'ta %60,80 iken bu oran Türkiye'de %54,06 olarak görülmektedir. Bayanlardaki dağılıma bakıldığında en fazla başvuru lise altı eğitimde görülmektedir. Uşak'ta %58,60 iken, Türkiye'de %45,81 olarak görülmektedir.

Tablo 15: Mesleklere Göre Başvuruların Dağılımı, 2012.

Uşak		Türkiye	
Meslekler	Başvuru Sayısı	Meslekler	Başvuru Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3938	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	572862
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	881	BÜRO MEMURU (GENEL)	100687
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	537	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	86976
SEKRETER	389	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53649
BÜRO MEMURU (GENEL)	351	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47515
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	303	SEKRETER	36929
ÖN MUHASEBECİ	280	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33993
ÇAYCI	252	ÖN MUHASEBECİ	30406
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	234	GARSON (SERVİS ELEMANI)	27132
ŞOFÖR-İTFAİYE ARACI	224	MUHASEBECİ	25799
KOMPLECİ-DOKUMACI (DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ)	210	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	21000
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	206	AŞÇI	20870
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	193	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	20686
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	177	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	20649
GARSON (SERVİS ELEMANI)	156	KASİYER	19481

Kaynak: İŞKUR

Mesleklere göre başvuruların dağılımına bakıldığında Uşak'ta 308 meslekte 14 bin 669 başvuru yapılmışken, Türkiye'de 4 bin 155 meslekte 2 milyon 296 bin 325 başvuru yapılmıştır.

2012 yılında başvuru yapılan mesleklerin dağılımına bakıldığında en çok başvuru yapılan ilk on beş meslekte 10 mesleğin hem Uşak'ta hem de Türkiye'de olduğu görülmektedir. İlk meslek tabloda aynı sırada yer almaktadır. Ortak olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel), Temizlik Görevlisi, Satış Elemanı (Tanıtım), Beden İşçisi (Temizlik), Sekreter, Ön Muhasebeci, Şoför-Yük Taşıma, Bilgisayar İşletmeni ve Garson(Servis Elemanı) meslekleridir.

2012 yılında en çok başvuru yapılan meslek 3 bin 938 başvuru ile Beden İşçisi(Genel) mesleğinde görülmektedir. Uşak'taki toplam başvuruların %26,85'i Beden İşçisi(Genel) mesleğinde yapılmış iken Türkiye'deki başvuruların %24,95'i bu meslekte yapılmıştır. Beden İşçisi(Genel) mesleğini sırası ile %6,01 ile Beden İşçisi(Temizlik), %3,66 ile Şoför-Yük Taşıma ve %2,65 oranı ile Sekreter mesleğinde başvuru yapılmıştır.

İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler

Uşak'ta 2008-2012 yılları arasında kayıtlı işsizler bakıldığında 2008 yılında 7 bin 468 olan kayıtlı işsiz sayısı 2009 yılında %66,44 oranında bir artış yaşanarak 12 bin 430'a çıkmıştır. Kayıtlı işsiz oranındaki bu artış nedeni olarak 2008 yılında etkisi başlayan ve 2009 yılın etkisini artıran küresel kriz gösterebilir. Bunun yanı sıra İŞKUR'daki istatistikler sadece kayıtlı kesim üzerinden yapıldığından küresel krizin etkisi dışında İŞKUR'a kayıt olan kesimin sayısal artışından kaynaklandığı düşünülebilir.

2010 yılında işsizliği azaltmak için uygulanan devlet politikalarının da etkisiyle düşen işsizlik oranı Uşak'taki kayıtlı işsizlikte de etkisini göstermiş %11,26 oranında bir düşüş yaşanarak kayıtlı işsiz sayısı 11 bin 31'e düşmüştür.

İŞKUR son yıllarda işgücü piyasasında artan etkinliği sayesinde kamuoyunda adından sıkça söz ettirmeye ve daha kaliteli hizmet sunmaya başlamıştır. Bu etkinliğin ve kalitenin bir göstergesi de istatistiksel verilerdeki sayısal artış gösterebilir. Bu sayısal artış ile birlikte 2011 ve 2012 yıllarında kayıtlı işsiz oranındaki artış görülmektedir. 2012 yılında 15 bin 880 kişi ile son 5 yıldaki kayıtlı işsiz seviyesi en yüksek düzeyde görülmektedir.

Grafik 29: Uşak İlinde Yıllara Göre Kayıtlı İşsizler, 2008-2012.

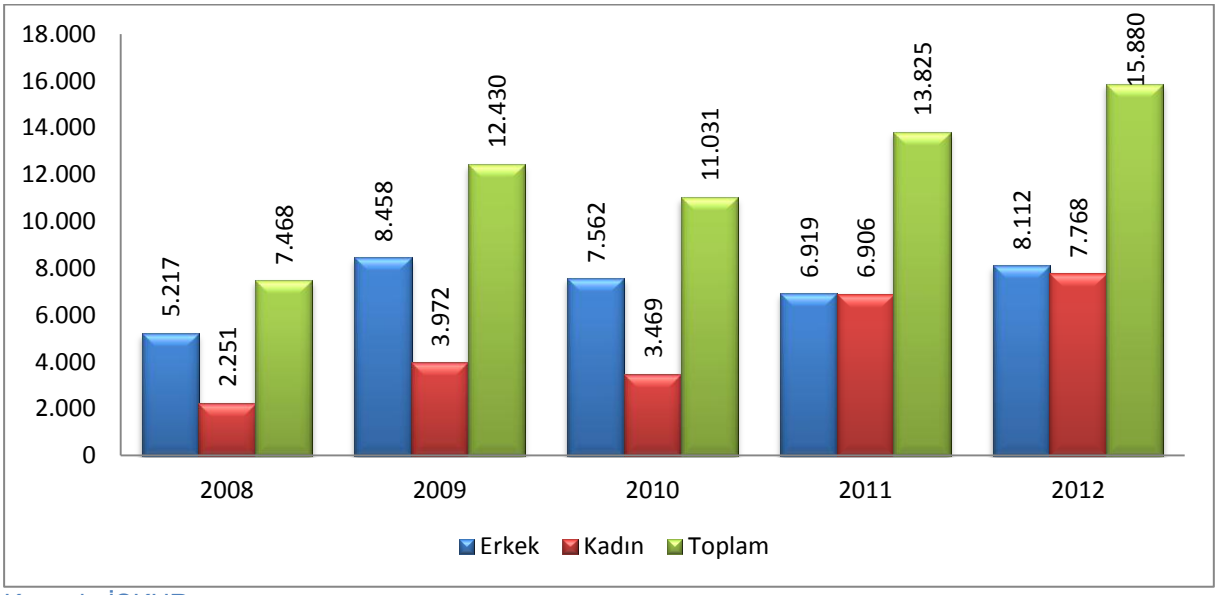

Kaynak: İŞKUR

Son 5 yıldaki istatistiklere bakıldığında, tüm yıllar için erkeklerdeki kayıtlı işsizlik kadınlardakinden daha fazla olduğu görülmektedir. İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz istatistikleri cinsiyete göre değerlendirildiğinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz erkeklerin daha fazla işgücüne katılmaya aday oldukları görülmektedir. 2008 yılındaki kayıtlı erkek işsizlerin oranı %69,86 iken 2012 yılında kayıtlı kadın işsiz sayısının erkek işsizlere göre daha fazla artmasından dolayı %51,08 oranında görülmektedir. Kayıtlı kadın işsiz oranı %30,14 oranından %48,92 oranına yükselmiştir.

Mesleklere göre kayıtlı işsizlere bakıldığında 2012 yılında 873 meslekte toplamda 15 bin 880 kayıtlı işsiz bulunurken, Türkiye'de 4 bin 327 meslekte toplamda 2 milyon 372 bin 262 kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Tablo 16:Mesleklere Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012.

Uşak		Türkiye	
Meslekler	Kayıtlı İşsiz Sayısı	Meslekler	Kayıtlı İşsiz Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5145	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	580621
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	829	BÜRO MEMURU (GENEL)	142007
BÜRO MEMURU (GENEL)	669	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	92007
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	468	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47614
SEKRETER	450	SEKRETER	46050
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	424	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45512
ÖN MUHASEBECİ	303	ÖN MUHASEBECİ	38206
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	283	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	35912
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	243	MUHASEBECİ	32002
ÇAYCI	240	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	26951
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	205	GARSON (SERVİS ELEMANI)	25819
GARSON (SERVİS ELEMANI)	180	AŞÇI	24021
ŞOFÖR-İTFAİYE ARACI	169	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	22344
MUHASEBECİ	148	ÇAYCI	21965
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	148	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	19608

Kaynak: İŞKUR

Tablo 16 incelendiğinde mesleklere göre kayıtlı işsizlerin dağılımı Tablo 15'teki başvurulara benzediği görülmektedir. En fazla kayıtlı işsizin bulunduğu ilk on beş mesleğe bakıldığında on üç meslek hem Uşak'ta hem de Türkiye'de görülmektedir. Uşak ve Türkiye'de başvurularda olduğu gibi kayıtlı işsizlerde de ilk sırayı Beden İşçisi (Genel) mesleği almaktadır.

Beden İşçisi (Genel) mesleğindeki kayıtlı işsizler Uşak'ta %32,40 ile ilk sırada yer alırken, Türkiye'deki oranı %24,48 olarak görülmektedir. Uşak'ta Beden İşçisi (Genel) mesleğini sırasıyla %5,22 oranı ile Beden İşçisi (Temizlik), %4,21 oranı ile Büro Memuru(Genel) ve %2,95 oranı ile Şoför-Yük Taşıma meslekleri takip etmektedir. Kayıtlı işsizlerin dağılımında Uşak ve Türkiye'de nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki kişiler dikkati çekmektedir.

Grafik 30: Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizler, 2012.

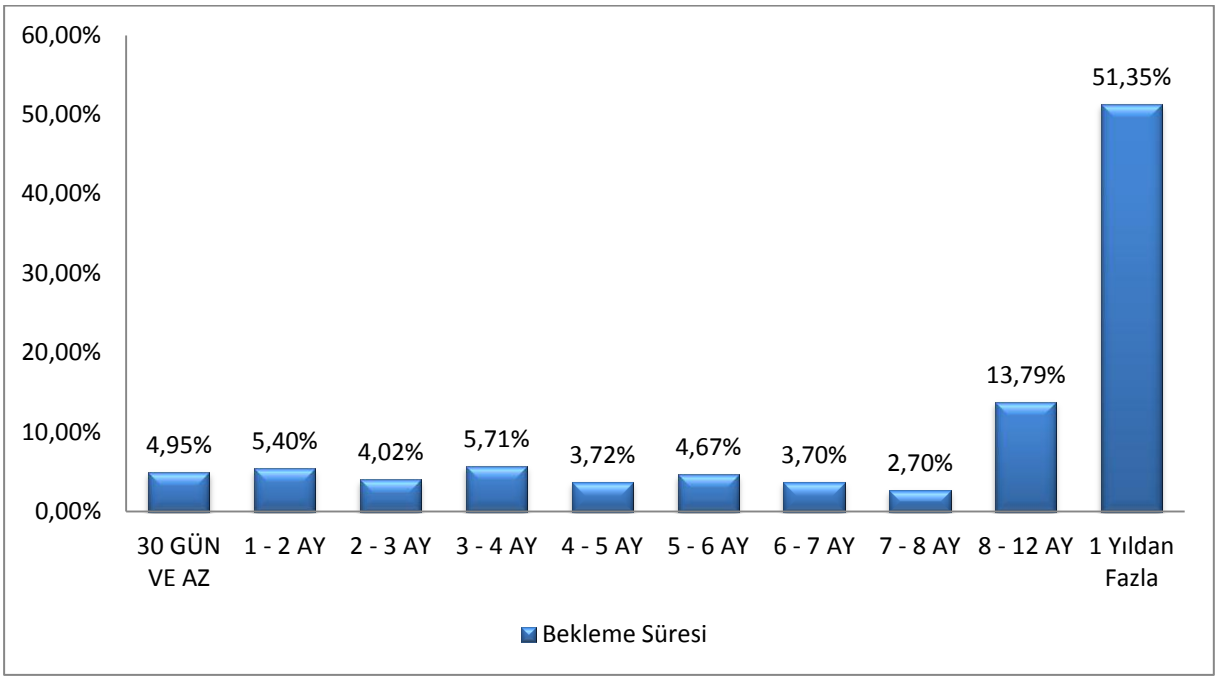

Kaynak: İŞKUR

Bekleme sürelerine göre kayıtlı işsiz istatistiklerine bakıldığında, 1 yıldan daha fazla süre ile iş arayanların oranı göze çarpmaktadır. Toplam kayıtlı işsizlerin %51,35'i yani 8 bin 155 kişi 1 yıldan daha uzun süredir iş aramaktadır. Kayıtlı işsizlerde ikinci sırayı 2 bin 190 kişi 8-12 ay süre ile iş arayanlar ve 906 kişi ile 3-4 ay süre ile iş arayanlar, 857 kişi ile 1-2 ay süre ile iş arayanlar takip etmektedir. Grafik incelendiğinde Uşak'ta kayıtlı işsizlerin 0-6 ay arasındaki dağılım oranı %28,46 olarak görülmektedir. Bekleme süresi artıkça kayıtlı işsiz sayısının arttığı görülmektedir.

Grafik 31: Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012.

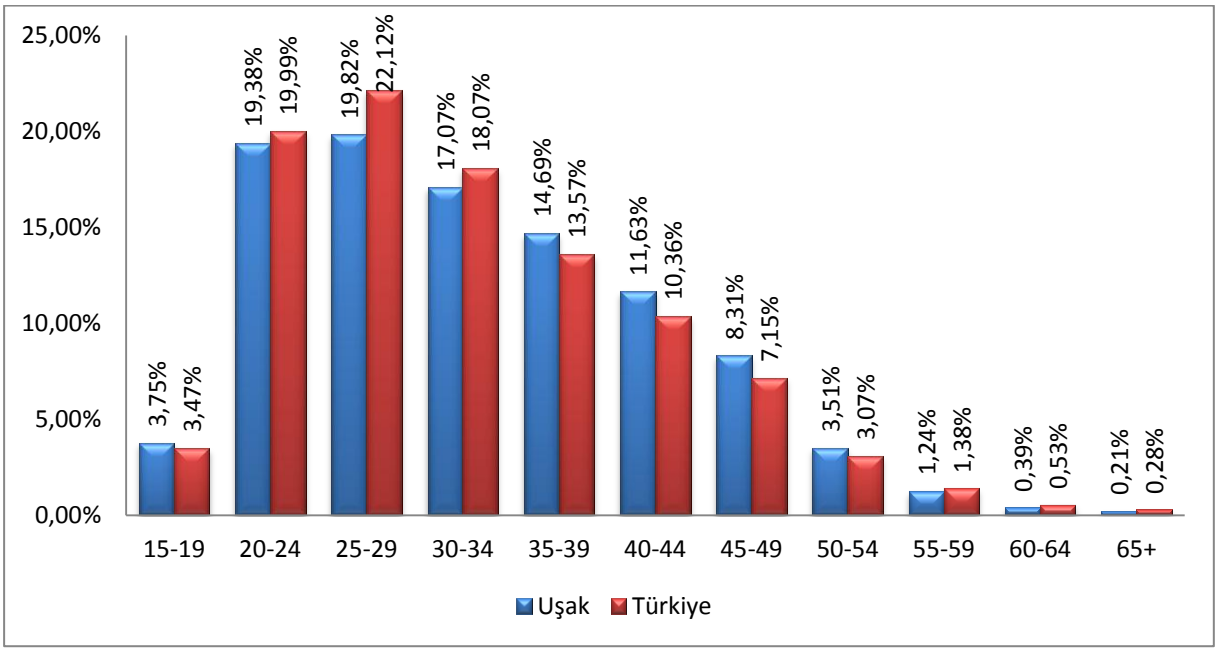

Kaynak: İŞKUR

Genç işsiz olarak tanımlanan 15-24 yaş grubundaki kayıtlı işsizlerin dağılımına bakıldığında Uşak'ta %23,14 dağılım oranıyla 3 bin 674 kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Türkiye'de ise %23,46 oranı ile 556 bin 576 geç nüfusta kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Grafik incelendiğinde 20-24, 25-29, 30-34, 55-59, 60-64, 65+ yaş gruplarında kayıtlı işsiz dağılımının oranı Türkiye ortalamasının altında görülürken, diğer yaş gruplarında ortalamanın üzerinde görülmektedir.

2012 yılındaki İŞKUR'a kayıtlı işsizleri yaş gruplarına göre analizinden sonra cinsiyet bazlı yaş grubu analizine bakılacak olursa;

Tablo 17: Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizler, 2012.

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	338	258	596
20-24	1573	1505	3078
25-29	1596	1551	3147
30-34	1384	1327	2711
35-39	1083	1249	2332
40-44	931	916	1847
45-49	750	569	1319
50-54	285	272	557
55-59	119	78	197
60-64	34	28	62
65+	19	15	34
Toplam	**8112**	**7768**	**15880**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılındaki kayıtlı işsiz istatistiklerinde, Uşak'ta kayıtlı kadın işsizlerin oranı %48,92 olarak görülmektedir. Kayıtlı kadın işsizlerin Türkiye'deki oranı ise %39,57'dir. Uşak ve Türkiye'de bütün yaş grubunda kayıtlı erkek işsizlerin kayıtlı kadın işsiz sayısından fazla olduğu görülmektedir.

Uşak'ta kayıtlı kadın işsizler %19,97 oranı ile en fazla 25-29 yaş grubunda görülmektedir. Daha sonra sırasıyla %19,37 oranı ile 20-24 yaş grubunda, %17,08 oranı ile 30-34 yaş grubunda, %16,08 oranı ile 35-39 yaş grubunda ve 11,79 oranı ile 40-44 yaş grubunda görülmektedir. 45 ve daha yukarı yaş grubundaki oranı ise %12,38 olarak görülmektedir.

Uşak'ta kayıtlı erkek işsizlerde ise en fazla kayıtlı erkek işsizliği bayanlarda olduğu gibi 25-29 yaş grubunda görülürken, bu yaş grubundaki dağılım oranı %19,67'dir. Daha sonra sırasıyla %19,39 oranı ile 20-24 yaş grubunda, %17,06 oranı ile 30-34 yaş grubunda, %13,35 oranı ile 35-39 yaş grubunda ve %11,48 oranı ile 40-44 yaş grubunda görülmektedir. 45+ ve daha üzeri yaş grubunda ise %14,88 olarak görülmektedir.

2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına bakıldığında; Uşak'ta İŞKUR'a kayıtlı 15 bin 588 işsizden 9 bin 370'si lise altı eğitim mezunudur. Kayıtlı işsizlerin geri kalanını 2 bin 180 kişi ile ortaöğretim mezunları, bin 99 kişi ile yükseköğretim mezunları ve 123 kişisini okuma yazma bilmeyenler oluşturmaktadır. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında dağılım aynı sırada görülmektedir. Fakat oransal dağılıma bakıldığında lise altı eğitimlilerin dağılımı Türkiye ortalamasının üzerinde görülürken, diğer eğitim seviyesindekiler Türkiye ortalamasının altında görülmektedir.

Grafik 32: Eğitim Durumlarına Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012.

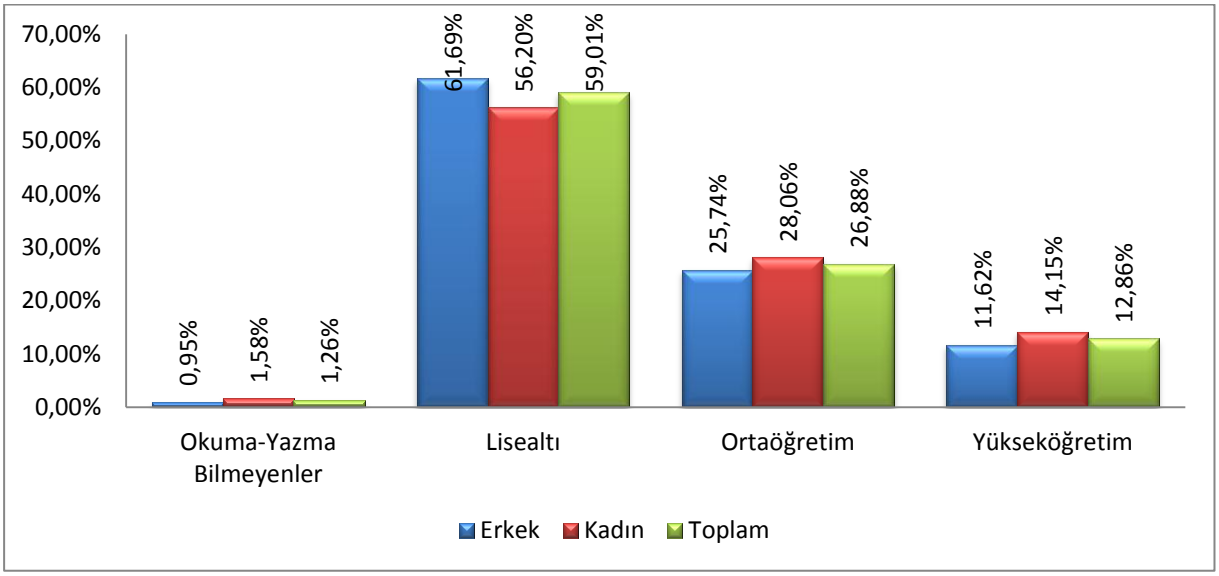

Kaynak: İŞKUR

Uşak'ta kayıtlı işsiz sayısının en fazla olduğu lise altı eğitim seviyesinde erkek ve kadınlardaki en fazla işsiz sayısı görülmektedir. Bu eğitim seviyesinde 5 bin 4 kayıtlı erkek işsiz bulunurken, kayıtlı kadın işsiz sayısı 4 bin 336'dır. 77 erkek ve 123 kadın ile en az kayıtlı işsiz sayısı okuma yazma bilmeyen eğitim seviyesindekilerde görülmektedir.

Açık İşler

Açık işlerin yıllar itibariye sayısal artışına bakacak olursak, İŞKUR son yıllardaki değişime ve gelişime ayak uydurması, işverenlere daha iyi hizmet sunma çalışmaları, işyeri ziyaretleriyle işverenlere daha fazla hizmet götürmesi ve özel sektörde eleman ihtiyacını karşılama çabası bu artışta önemli etken olmuştur. İŞKUR tarafından etkin şekilde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırmalarının sonucunda bu artışın devam edeceği görülmektedir.

Grafik 33: Yıllar İtibariyle Açık İşler, 2008-2012.

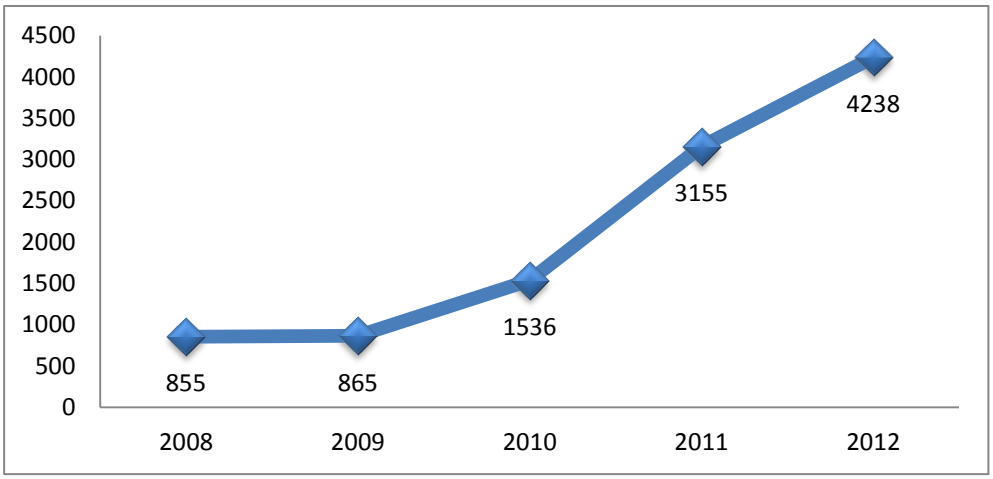

Kaynak: İŞKUR

2008 yılından 2009 yılına geçişte açık iş miktarındaki %1,17 oranındaki artışa rağmen 2008 yılında başlayan küresel krizin etkisini yine görmekteyiz. 2009 yılından sonra uygulanan devlet politikaları ve İŞKUR'un işverene daha iyi hizmet sunma çalışmaları sonucun 2009 yılından 2012 yılına %389,94 oranında bir artış yaşanarak açık iş sayısı 865'ten 4 bin 238'e yükselmiştir. 2012 yılında alınan taleplerin özel sektör ve kamu sektörü olarak dağılımına bakıldığında, özel sektördeki %86,95 oranı İŞKUR'un özel sektördeki hizmetlerinin daha yoğun olduğunu göstermektedir.

Grafik 34: Sosyal Durumlarına Göre Açık İşler, 2012.

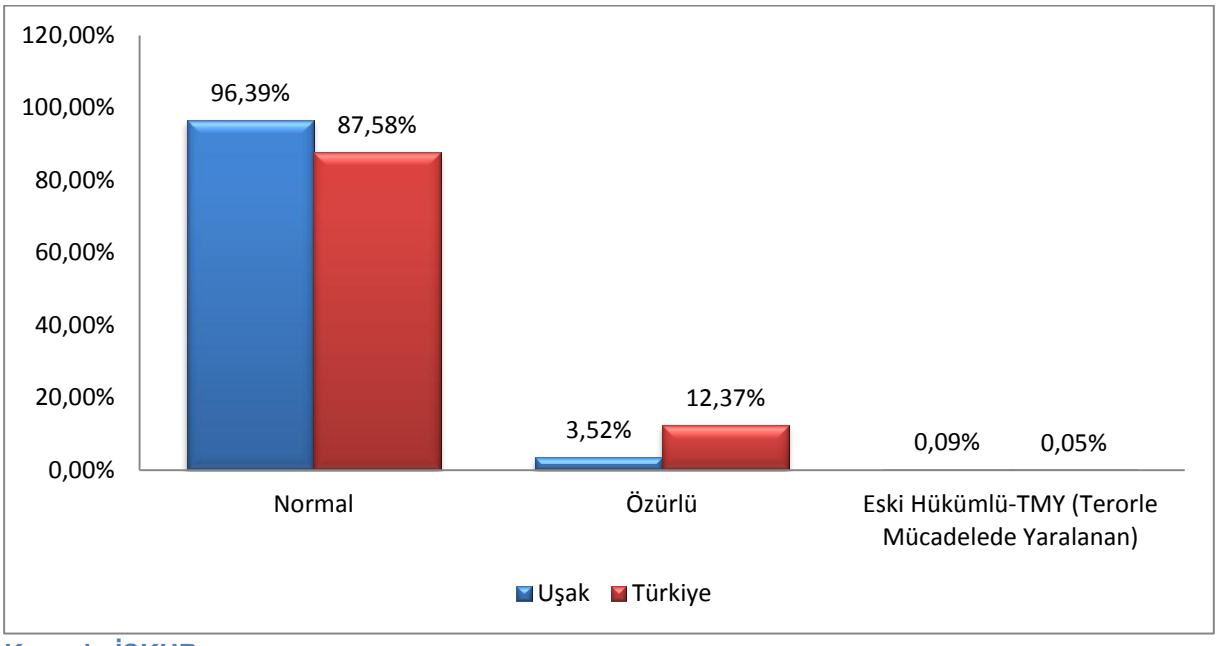

Kaynak: İŞKUR

Alınan açık işlerin sosyal durumuna bakıldığında, Uşak'ta alınan açık işlerin %96,39'u normal, %3,52'si engelli, %0,09 eski hükümlü kapsamındadır. Türkiye'de ise %87,58 normal, %12,37 engelli, %0,05 eski hükümlü kapsamında olduğu görülmektedir.

Uşak'ta 2012 yılında 301 meslekte 4 bin 238 açık iş alınmış olup en fazla açık Beden İşçisi (Genel) mesleğinde olduğu görülmektedir. Türkiye'de 2 bin 542 meslekte 2524 meslekte 991 bin 804 açık iş alınmıştır. Uşak'ta olduğu gibi Türkiye'de de en fazla açık iş beden işçisi (Genel) mesleğinde görülmektedir.

Tablo 18: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2012.

Uşak		Türkiye	
Meslekler	**Dağılım Oranı**	**Meslekler**	**Dağılım Oranı**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	40,94%	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	36,97%
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	3,61%	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	4,85%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	2,76%	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	4,43%
KOMPLECİ-DOKUMACI	2,43%	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2,23%
ÖN MUHASEBECİ	2,22%	BÜRO MEMURU (GENEL)	2,11%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	2,12%	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	2,06%
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	1,75%	MAKİNECİ (DİKİŞ)	1,82%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,56%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,59%
SEKRETER	1,56%	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	1,33%
İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)	1,32%	REYON GÖREVLİSİ	1,11%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,30%	KASİYER	1,02%
ELYAF DEĞERLENDİRİCİ	1,23%	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	0,80%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	1,18%	ÖN MUHASEBECİ	0,79%
OPEN END MAKİNESİ OPERATÖRÜ	1,18%	LOJİSTİK ELEMANI	0,78%
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	1,16%	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	0,76%

Kaynak: İŞKUR

Açık işlerin dağılımına bakıldığında meslek grubu olarak nitelik gerektirmeyen işler, sektör olarak ise hizmet sektöründeki mesleklerin ağırlıkları dikkat çekmektedir. Uşak ve Türkiye'de en fazla açık iş bulunan on beş meslekte yedi meslek ortak olarak gözükmektedir. Dokuma Makineleri Operatörü, Dikiş Makinesi Operatörü, Pazarlamacı, Sekreter, İplikçi, Elyaf Değerlendirici, Kaynakçı (Oksijen-Elektrik) ve Open-End Makinesi Operatörü Uşak Türkiye'den farklı olarak ilk on beş meslek içerisinde görülürken, Türkiye'de ise Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Görevlisi, Reyon Görevlisi, Kasiyer, Gaz altı Kaynakçısı ve Lojistik Elemanı ilk on beş meslekte farklı olarak görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinden sonra Uşak'taki açık işlere bakıldığında, 153 kişilik açık iş sayısı ile Beden İşçisi (Temizlik), 117 kişilik açık iş sayısı ile Güvenlik Görevlisi ve 103 kişilik açık iş sayısı ile Dokuma Makinesi Operatörü meslekleri gelmektedir.

Açık işleri meslekler itibariyle inceledikten sonra bu meslekleri sahip oldukları meslek gruplarına göre değerlendirmek Uşak ve Türkiye için daha anlamlı sonuçları elde etmemizi sağlayacaktır. Meslek gruplarına açık işlerin dağılımına bakıldığında;

Grafik 35: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, 2012.

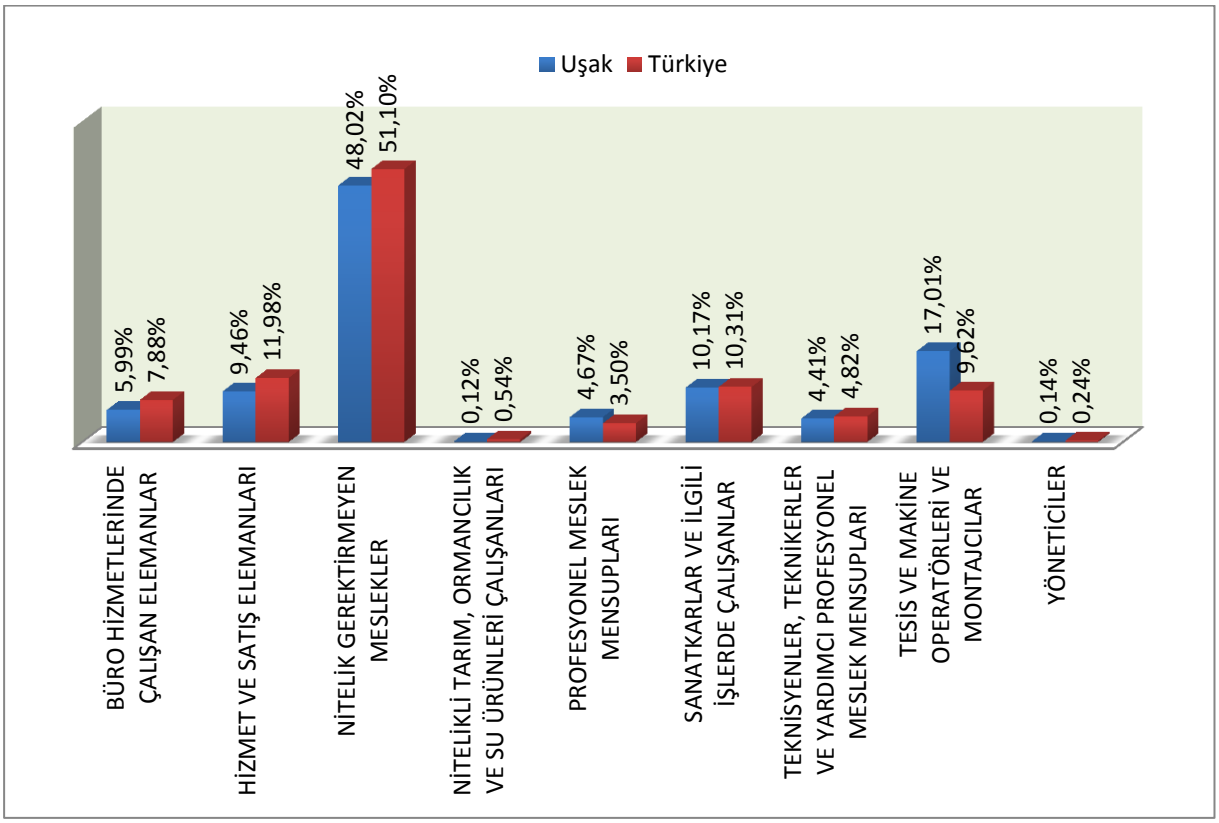

Kaynak: İŞKUR

2012 yılındaki açık işlerin büyük çoğunluğunu hem Uşak ve hem de Türkiye için nitelik gerektirmeyen meslek grubunun oluşturduğu görülmektedir. Tablo 18'de en fazla açık işin bulunduğu mesleklere bakıldığında ilk 15 meslekte nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki dağılım oranın fazla olduğu belirtilmişti. Uşak'taki en fazla açık işin olduğu meslek grubu 2035 nitelik gerektirmeyen meslekler olduğu görülmektedir. Daha sonra 721 açık iş ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, 431 açık iş ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar,401 açık iş ile hizmet ve satış elemanları ve 254 açık iş ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grupları gelmektedir. En az açık işin bulunduğu meslek grubu olarak da 5 açık iş sayısı ile Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarının olduğu görülmektedir.

2012 yılında alınan açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımından sonra sektörlere göre dağılımını incelediğimizde, alınan açık işlerin hem Uşak'ta hem de Türkiye'de en fazla imalat sektöründe olduğu görülmektedir. Uşak'ta imalat sektöründe 2 bin 128 açık iş alınmıştır.

Türkiye'de ise bu sektörde alınan açık iş sayısı 336 bin 449'dur. Mesleklere göre açık işlerin dağılımın görülen Beden İşçisi (Genel) mesleğinin ilk sırada olması, meslek gruplarının dağılımında nitelik gerektirmeyen mesleklerin dağılımda büyük oranla görülmesi imalat sektöründe işverenlerin vasıfsız elemanlar tercih ettiğini göstermektedir. Uşak'ta genel olarak görülen bu durum Türkiye'de de paralellik göstermektedir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı, 2012.

Sektörler	Uşak	Türkiye
Bilgi ve iletişim	3,78%	4,44%
Diğer hizmet faaliyetleri	11,59%	9,10%
Eğitim	4,29%	3,86%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,28%	0,74%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,21%	1,13%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,05%	0,09%
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri	0,00%	0,05%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6,42%	8,63%
İmalat	50,21%	33,92%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,42%	1,42%
İnşaat	5,36%	5,38%
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,26%	1,02%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2,74%	5,37%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,71%	0,42%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,38%	0,83%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,68%	6,68%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,47%	1,53%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	3,40%	1,60%
Toptan ve perakende ticaret	4,53%	9,54%
Ulaştırma ve depolama	2,24%	4,24%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,00%	0,00%

Kaynak: İŞKUR

Uşak'ta açık işlerde imalat sektörünü 491 açık iş ile diğer hizmet faaliyetleri, 272 açik iş ile idari ve destek hizmet faaliyetleri, 227 açık iş ile inşaat,192 açık iş ile toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir. Uşak ve Türkiye'de en az açık iş uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektöründe görülmektedir. Bu sektördeki açık iş sayısı Uşak'ta 0 iken, bu sayı Türkiye'de 49 olarak görülmektedir.

İşe Yerleştirmeler

Son yıllarda İŞKUR'un işgücü talebini kuruma çekme çalışmaları sonucu kurumun açık işlerinde görünür artış olduğu Grafik 32'de görülmektedir. Açık işlerdeki artış oranı işe yerleştirmede de etkisini göstermiş ve işe yerleştirme göstergelerinde de görünür bir artış olmuştur. Bu artışın daha çok özel sektörde olması İŞKUR'un özel sektör işverenlerinin işgücü ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla başlattığı yeni hizmetlerinin sonucudur.

2008 yılından 2012 yılına ilerlediğimizde 2008 yılında 645 olan işe yerleştirme sayısı 2012 yılında %368,68 oranında bir artış göstererek 3023 sayısına ulaşmıştır. Genel olarak yıllar itibariyle işe yerleştirme sayısında sürekli artış görülmektedir.

Grafik 36: Yıllar İtibariyle İşe Yerleştirme Faaliyeti, 2008-2012.

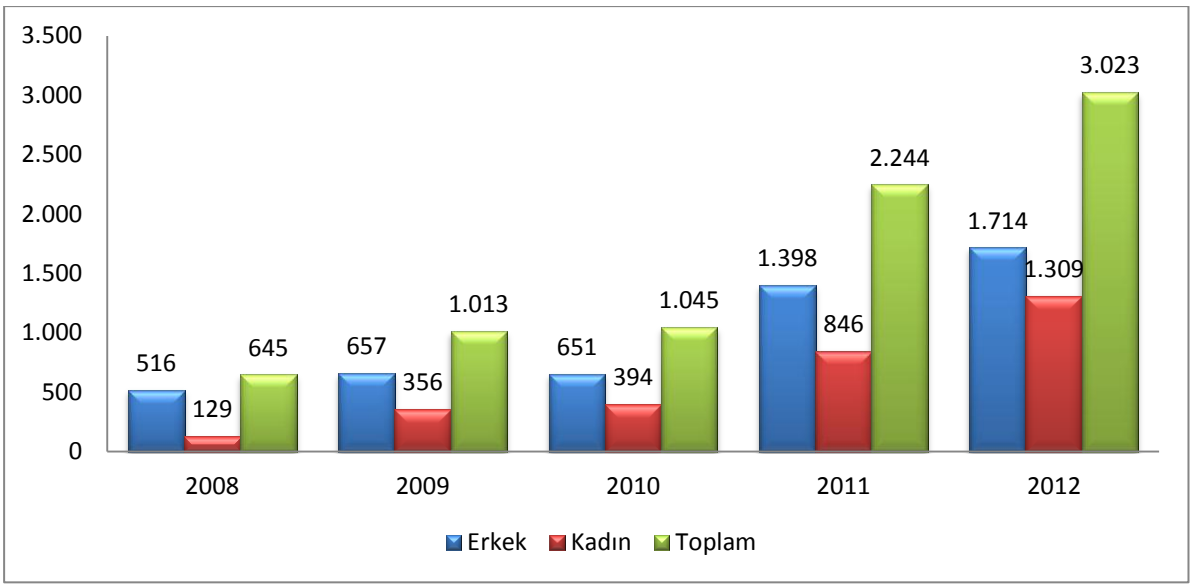

Kaynak: İŞKUR

Uşak'ta işe yerleştirmelere cinsiyet temelli bakıldığında, 2008 yılında işe yerleştirmelerin %80'i erkek, %20'si kadınlar oluşturmaktadır. Yıllar itibariyle işe yerleştirme dağılımında kadınların payı artmıştır. 2012 yılına geldiğimizde erkeklerin işe yerleştirmedeki dağılım oranı %56,70 iken, kadınların %43,30 olarak görülmektedir.

Uşak'ta yapılan işe yerleştirmelerinin %20,21 kamu sektörüne, %79,79 ise özel sektöre gerçekleşmiştir. Türkiye'de kamu sektörüne yapılan işe yerleştirmelerin % 0,44'ü, özel sektöre yapılan işe yerleştirmelerin %0,58'i Uşak tarafından gerçekleştirilmiştir.

Grafik 37: İşe Yerleştirmenin Kamu ve Özel Sektöre Göre Dağılımı, 2012.

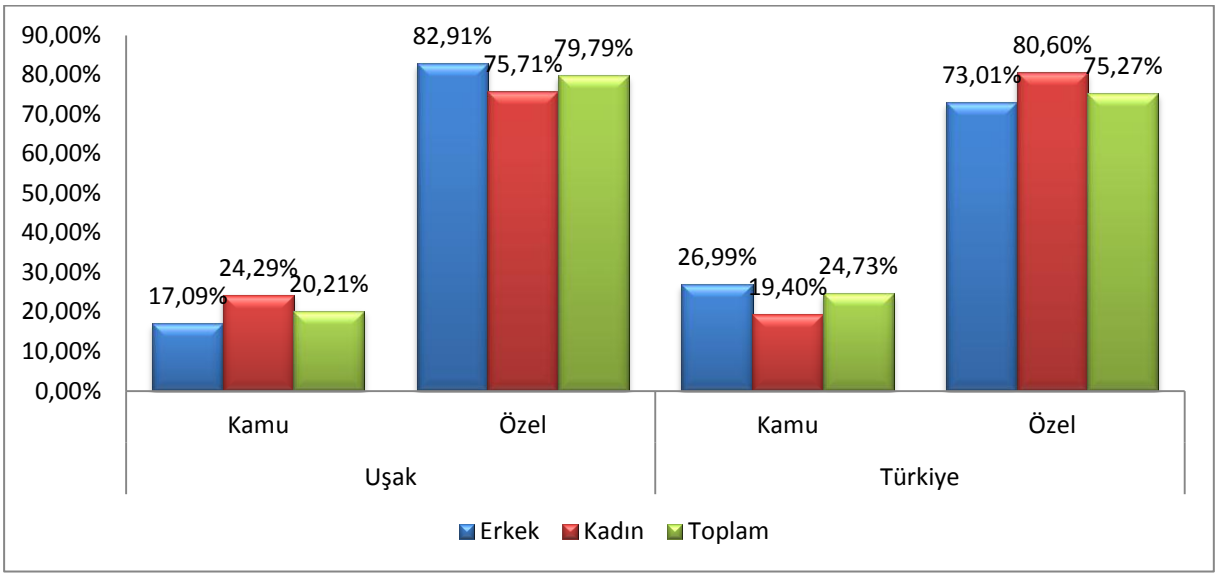

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirmelerin sosyal durumuna göre dağılıma bakıldığında ise işe yerleştirmelerin %97,12'si normal, %2,75'i engelli ve %0,13'si eski hükümlü kapsamındadır. Türkiye'de ise %93,55 normal, %6,38 engelli ve %0,06 eski hükümlü olarak görülmektedir.

Grafik 38: Sosyal Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012.

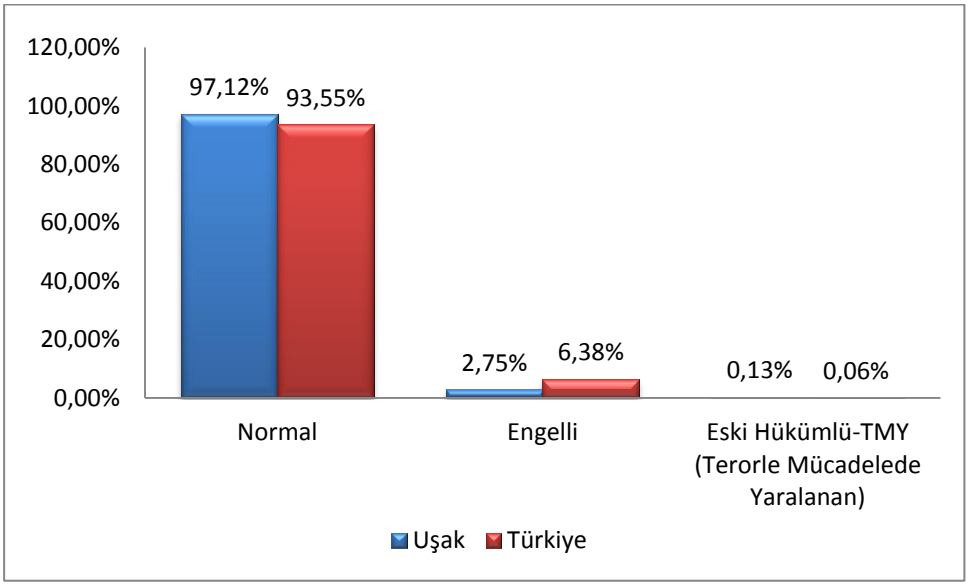

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında işe yerleştirmelere bakıldığında hem Uşak'ta hem de Türkiye'de en fazla işe yerleştirme lise altı eğitim durumunda görülmektedir. Lise altı eğitim durumunda işe yerleştirilenlerin Uşak'taki oranı %66,85 iken, bu oran Türkiye'de %61,01 olarak görülmektedir.

Tablo 20: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012.

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	2	2	4	1739	863	2602
Lise Altı	1114	907	2021	244217	95384	339601
Ortaöğretim	444	272	716	113021	46740	159761
Yükseköğretim	154	128	282	32002	22621	54623
Toplam	1714	1309	3023	390979	165608	556587

Kaynak: İŞKUR

Uşak'ta lise altı öğrenim durumunda sonra işe yerleştirme sırasıyla %23,69 ortaöğretim, %9,33 yükseköğretim ve %0,13 okuma yazma bilmeyen eğitim durumlarındakiler gelmektedir. Uşak'ta dağılım oranı olarak lise altı eğitim durumlarındakilerin işe yerleştirme dağılım oranı Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir.

Eğitim durumuna göre işe yerleştirmelerin cinsiyet temelli dağılımına bakıldığında Uşak ve Türkiye'de her eğitim durumunda işe yerleştirilen erkeklerin sayısının kadınların sayısından fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 39: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmelerin Cinsiyet Temelli Dağılımı, 2012.

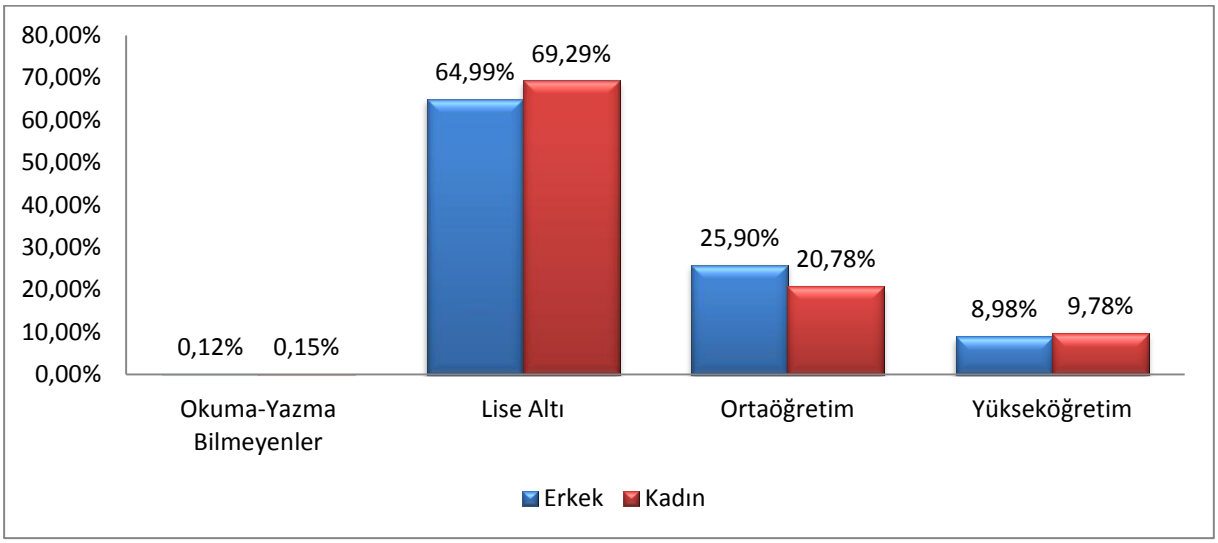

Kaynak: İŞKUR

Fakat cinsiyet dağılım oranlarına bakıldığından ortaöğretim eğitim durumu hariç diğer eğitim durumların hepsin kadınların dağılım oranı erkeklerin üzerinde görülmektedir. Kadınların eğitim düzeyi artıkça işe yerleştirme oranlarının arttığı görülmektedir.

Mesleklere göre işe yerleştirmelere bakıldığından Uşak'ta 206 meslekte 3 bin 23 işe yerleştirme gerçekleşirken, Türkiye'de bin 989 meslekte 556 bin 587 işe yerleştirme gerçekleşmiştir.

Tablo 21: Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2012.

Uşak		Türkiye	
Meslekler	**Sayı**	**Meslekler**	**Sayı**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1598	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	229943
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	114	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	37294
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	70	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	29650
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	67	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	13308
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	57	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	11867
SEKRETER	42	BÜRO MEMURU (GENEL)	8597
SERAMİK İŞÇİSİ	41	REYON GÖREVLİSİ	8267
DERİ İŞÇİSİ	37	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	8152
İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)	35	MAKİNECİ (DİKİŞ)	8115
AYAKKABI İMALATÇISI	34	KASİYER	6740
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	33	LOJİSTİK ELEMANI	6087
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33	GARSON (SERVİS ELEMANI)	6017
ÖN MUHASEBECİ	32	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	4940
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	25	İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)	4029
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	25	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	3261

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında işe yerleştirilenlerin en fazla işe yerleştirilen ilk 15 mesleğe göre dağılımına baktığımızda; en fazla işe yerleştirme bin 598 ile Beden İşçisi (Genel) mesleğinde gerçekleşmiştir. Beden İşçisi mesleğinde işe yerleştirilenlerin toplam işe yerleştirme içerisindeki oranı % 52,86'dır. Daha sonra sırasıyla %3,77 oranı ile Güvenlik Görevlisi ve %2,32 oranı ile Dokuma Makineleri Operatörü gelmektedir.

Uşak ve Türkiye'de İŞKUR tarafından işe yerleştirmelere bakıldığında mesleklerin çoğunluğu nitelik gerektirmeyen meslekler olarak görülmektedir. Uşak ve Türkiye'de en fazla işe yerleştirmenin yapıldığı ilk on beş meslekte altı mesleğin aynı olduğu görülmektedir. Dokuma makineleri operatörü, Dikiş makinesi operatörü-kumaş, Sekreter, Seramik işçisi, Deri işçisi, Ayakkabı imalatçısı, Ön muhasebeci, Pazarlamacı (satış temsilcisi) ve Diğer iplik işçileri ve sarıcıları Uşak'ta ilk on beş meslekten Türkiye'den farklı meslekler olarak görülürken, Türkiye'de ise Temizlik görevlisi, Büro memuru (genel), Reyon görevlisi, Çağrı merkezi görevlisi, Makineci (dikiş), Kasiyer, Lojistik elemanı, Garson (servis elemanı) ve Konfeksiyon işçisi meslekleri ilk on beş meslekte Uşak'taki mesleklerden farklı olarak görülmektedir

Grafik 40: Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, 2012.

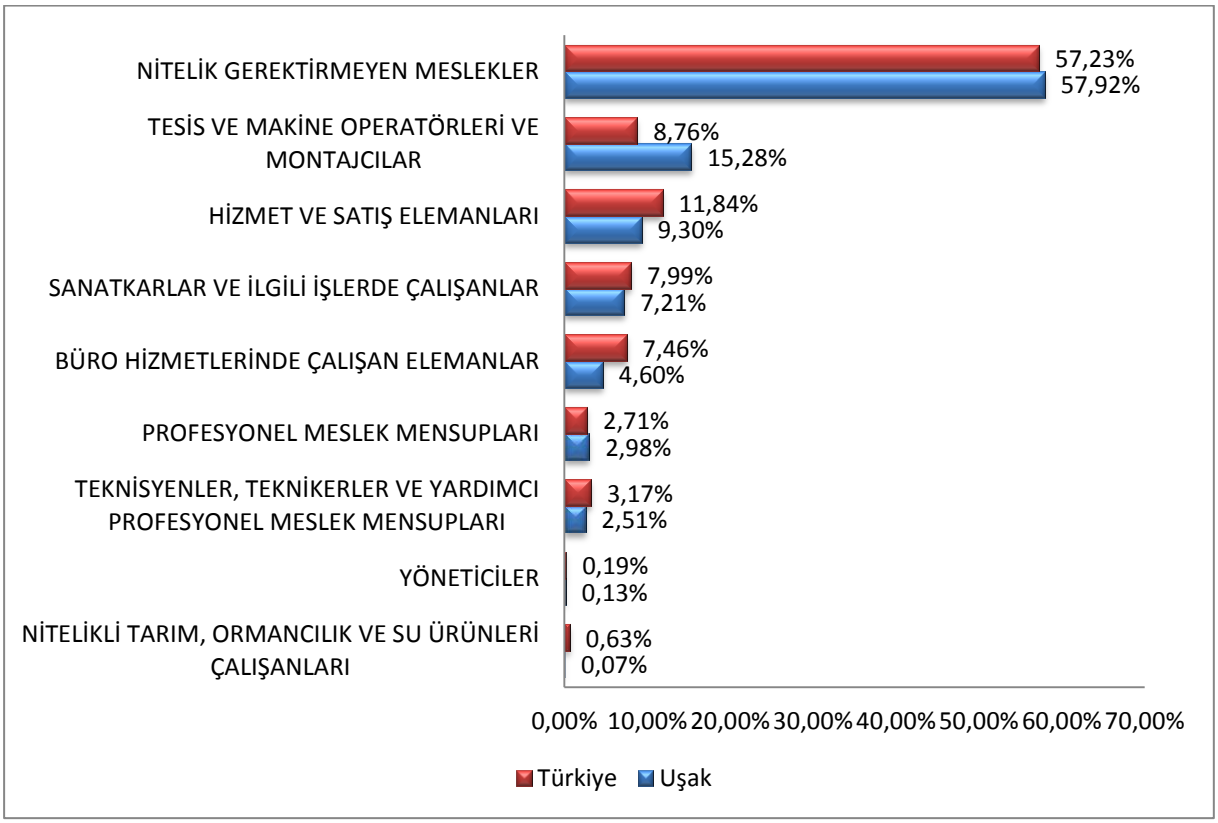

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR tarafından 2012 yılında yapılan işe yerleştirmelerin 9 ana meslek grubuna göre dağılımına baktığımızda; Uşak'ta ilk sırada %57,92 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslek grubu yer almaktadır ve işe yerleştirme sayısı bin 751'dir. Türkiye'de de 318 bin 556 kişi ile en fazla işe yerleştirme bu meslek grubunda gerçekleşmiştir. Nitelik gerektirmeyen işleri sırasıyla 462 kişi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, 281 kişi ile hizmet ve satış elemanları takip etmektedir. Uşak'ta en az işe yerleştirme ise 2 kişi ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda görülmektedir. Türkiye'de ise en az işe yerleştirme bin 78 kişi ile yöneticiler meslek grubundadır.

2012 yılında İŞKUR tarafından yapılan işe yerleştirmelerin iktisadi faaliyetlere (NACE Rev.2) göre dağılımına baktığımızda; toplam işe yerleştirmenin %47,97'si (bin 450 kişi) imalat sektöründe gerçekleşmiştir. %10,92'si (330 kişi) diğer hizmet faaliyetleri sektöründe, %7,87'si (238 kişi) idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe, % 7,54'ü (228 kişi) eğitim sektöründe ve %4,76'sı ise (144 kişi) bilgi ve iletişim sektöründe gerçekleşmiştir.

Tablo 22: Sektörlere Göre İşe Yerleştirme Sayıları, 2012.

Sektörler	Uşak	Türkiye
Bilgi ve iletişim	144	33892
Diğer hizmet faaliyetleri	330	54364
Eğitim	228	33418
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	4710
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	6901
Gayrimenkul faaliyetleri	1	159
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	0	169
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	238	59440
İmalat	1450	155869
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	56	8075
İnşaat	138	30908
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	12	9820
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	54	18560
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	16	2139
Madencilik ve taş ocakçılığı	8	4160
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	39	40497
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	9	13446
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	134	12966
Toptan ve perakende ticaret	89	44626
Ulaştırma ve depolama	68	22451
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	17
Genel Toplam	**3023**	**556587**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye genelinde Uşak'ta olduğu gibi en fazla işe yerleştirme imalat sektöründe gerçekleşmiştir. Türkiye'de işe yerleştirmelerin %28'i imalat sektöründe gerçekleşmiştir. En az işe yerleştirme uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektöründe gerçekleşmiştir. Uşak'ta bu sektörde işe yerleşen hiç yokken Türkiye'de ise 17'dir. Sektörel olarak bakıldığında Türkiye ve Uşak'ta en fazla işe yerleştirmenin yapıldığı sektörler hizmet sektörü ve sanayi sektörü ağırlıklıdır. Bu sektörleri payı düşünüldüğünde işe yerleştirmelerin sektörel paylara paralel olduğu görülmektedir.

İŞKUR'un Mesleki Eğitim Faaliyetleri

2012 yılında Uşak'ta İŞKUR tarafından 10 program türünde toplam 223 program düzenlenmiştir. Bu programlara toplamda 2 bin 758 kursiyer katılmıştır. Katılımcıların % 42,82'si (bin 181 kişi) erkek, % 57,18'i (bin 577 kişi) ise kadındır.

Türkiye'de ise 16 program türünde 27 bin 351 program düzenlenmiştir. Katılımcıların oranı Uşak'tan farklılık göstermekte ve erkek katılımcıların oranı daha fazladır. Türkiye'deki katılımcıların % 40,41'i (187 bin 744 kişi) kadın, % 59,59'u (276 bin 901 kişi) ise erkektir.

Açılan programların dağılımına bakıldığında işbaşı eğitim programı(İep) türünde %37,67 oranında program düzenlenmiş olup 158 kişi ile %5,73 oranında katılım sağlanmıştır.

Tablo 23: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, 2012.

Kurs Türü	Kurs Sayısı	Kursa Katılan Sayısı
Eski Hükümlülere Yönelik Kurslar	1	12
Girişimcilik	8	222
Hükümlülere Yönelik Kurslar	1	25
İşgücü Yetiştirme Kursları / İstihdam Garantili	30	742
İşgücü Yetiştirme Kursları/Genel	19	484
İşgücü Yetiştirme Kursları/Typ	19	540
İşbaşı Eğitim Programı(İep)	84	158
Özürlü Kursları	9	88
Umem Projesi	22	359
Umem Projesi/İep	30	128
Toplam	223	2758

Kaynak: İŞKUR

İşbaşı Eğitim Programı(İep) türünden sonra en fazla dağılım sırayla %13,45'lik aynı orana sahip İşgücü Yetiştirme Kursları / İstihdam Garantili program türü ile Umem Projesi/İep, %9,87 oranı ile Umem Projesi ve %8,52'lik aynı orana sahip İşgücü Yetiştirme Kursları/Genel ile İşgücü Yetiştirme Kursları/Typ programında düzenlenmiştir. Engelli ve eski hükümlülere yönelik düzenlenen programlar son sıralarda yer almaktadır.

Katılımcı sayılarına bakıldığında en fazla katılım İşgücü Yetiştirme Kursları/İstihdam Garantili program türündedir. İşgücü Yetiştirme Kursları/İstihdam Garantili program türünden sonra en fazla katılım sırasıyla, %19,58 oranında İşgücü yetiştirme kursları/typ, %17,55 oranında İşgücü Yetiştirme Kursları/Genel ve %13,02 oranında Umem projesi programında düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

2012 yılında işsizlik ödeneğine 3 bin 124 kişi başvuru yapmıştır. Başvuru yapan adaylardan 2 bin 831'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Türkiye'de ise İşsizlik ödeneği almak için 609 bin 245 kişi başvuru yapmış olup, 365 bin 719 kişi işsizlik ödeneği

almaktadır. Türkiye'de 2012 yılında işsizlik ödeneği alanların %0,77 Uşak ilinde gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Eğitim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012.

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okur Yazar Olmayan	2	9	11
Lise Altı	1527	497	2024
Ortaöğretim	531	245	776
Yükseköğretim	175	138	313
Toplam	**2235**	**889**	**3124**

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneğine başvuru yapanların eğitim durumuna göre dağılımına bakıldığında, %64,79'u lise altı, %29,84'ü ortaöğretim, %10,02'si yükseköğretim ve %0,35'ini okuma yazma bilmeyenler oluşturmaktadır. Başvuru yapanların %71,54'ü erkek, %28,46'sı bayanlardan oluşmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 25: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012).

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[3]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan -30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

[3] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

2.1 İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Uşak'ta araştırma kapsamına giren 844 iş yeri ziyaret edilerek işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu çalışma ile elde edilen bilgiler Uşak için derlenmiştir. Uşak'ta işyeri sayılarının sektörlere göre dağılımına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte görülmektedir.

Araştırma kapsamında 844 işyerine ilişkin bilgi toplanmıştır. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin dağılımına bakıldığında işyerlerinin %0,46'sı Uşak ilinde bulunmaktadır. En fazla işyeri sırasıyla İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde bulunmaktadır.

Tablo 26: İşyeri Büyüklüklerine Göre Sektörler.

Sektör	İşyeri Sayısı(1-9)	İşyeri Sayısı(10-49)	İşyeri Sayısı(50++)	TOPLAM
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	1	6	0	7
İMALAT	72	205	54	331
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM. ÜR. VE DAĞ.	0	1	0	1
SU TEMİNİ; KANALİZAS. ATIK YÖN. VE İYİLEŞ. FAAL.	0	4	0	4
İNŞAAT	34	36	5	76
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	92	106	3	201
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	23	17	5	45
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	26	31	2	59
BİLGİ VE İLETİŞİM	2	0	0	2
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	3	9	1	13
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	4	1	5
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	14	15	0	29
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	4	5	6	15
EĞİTİM	7	21	1	29
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	4	8	1	13
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	1	0	1
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	7	6	0	13
Genel Toplam:	290	475	79	844

Kaynak: İİPA/2013

İşyerlerinin büyüklüklerine bakıldığında, %34,34'ü 1-9 kişi arası istihdam etmekte, %56,26'si 10-49 arası istihdam etmekte ve %9,41'sı 50 ve daha üzeri istihdam etmektedir. 1-9 yaş arası istihdam edilen işyerlerine bakıldığında, en fazla işyeri %31,72 Toptan Perakende ve Ticaret, %24,88 İmalat ve %11,86 İnşaat sektörlerinde görülmektedir.

10-49 istihdamlı işyerlerinde en fazla işyeri %43,16 İmalat, %22,32 Toptan Perakende ve Ticaret ve %7,58 İnşaat sektörlerinde görülmektedir. 50 ve daha yukarı istihdamlı işyerlerinde en fazla işyeri ise %68,35 İmalat, %7,59 İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve %6,33 oranında İnşaat sektörlerinde görülmektedir. "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı", "Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri", "Madencilik ve Taş Ocakçılığı" ve "Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor" sektörlerinde işyerleri sayısın Uşak'ta az olduğu görülmektedir.

İşyerlerinin sayılarını büyüklüklerine göre inceledikten sonra sektörel olarak dağılımına bakılacak olursa;

Grafik 41: İşyerinin Sektörel Dağılımı.

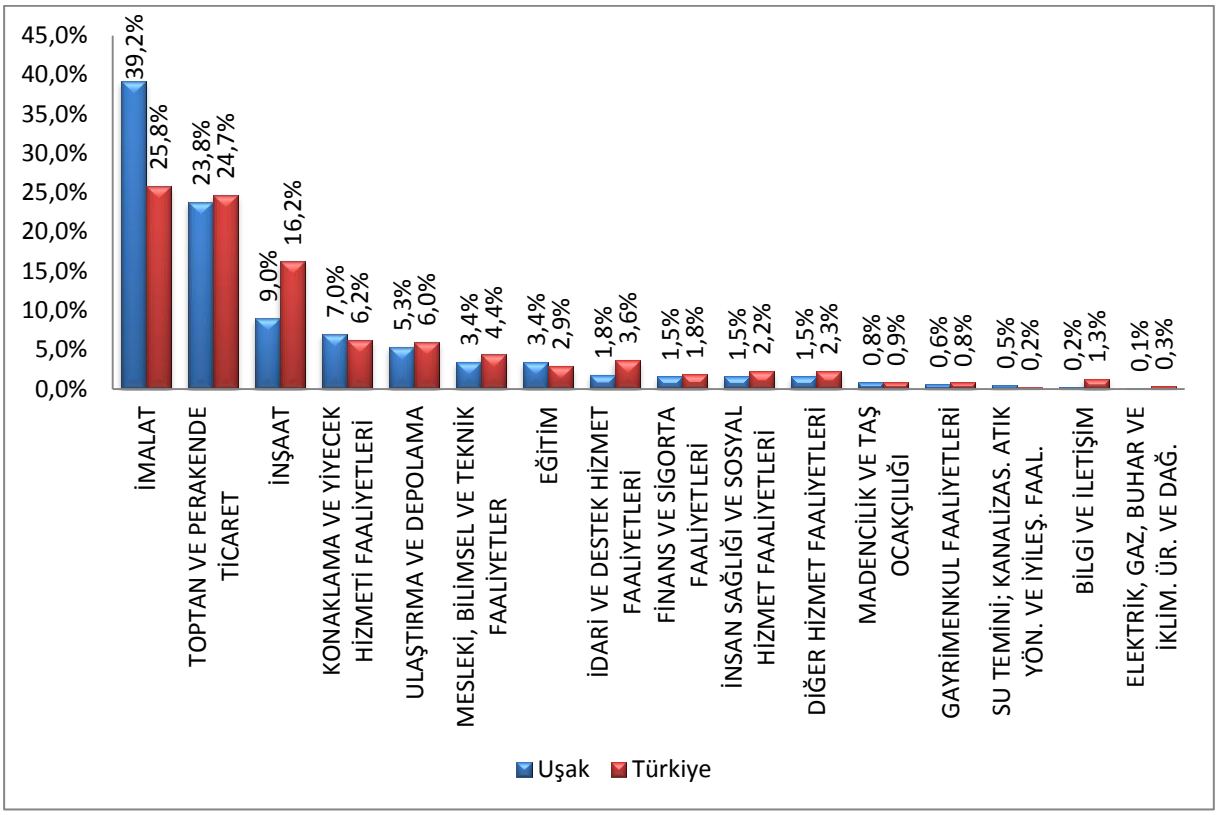

Kaynak: İPTA/2013

Uşak ve Türkiye'de sektörler arasındaki dağılımda ilk 4 sektör sıralama olarak aynı sırada görülmektedir. "İmalat", "Toptan ve Perakende Ticaret" "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" ve "İnşaat" sektörleri dağılımda Uşak için %79, Türkiye için ise %72,9 oran ile büyük paya sahiptirler. Bu sektörler arasında "İmalat" ve "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektörlerindeki iş yeri sayısının oranı Türkiye ortalamasının üzerinde yer aldığı görülmektedir. "Toptan ve Perakende Ticaret" ve "İnşaat" ve "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektörlerindeki işyeri oranlarında ise Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

"Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı", "Bilgi Ve İletişim", "Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri", "Madencilik ve Taş Ocakçılığı" ve "Gayrimenkul Faaliyetleri" sektörlerinin Uşak'ta %2,2, Türkiye'de ise %3,5 oran ile önemli bir paya sahip olmadıkları görülmektedir.

Sektörlerin dağılımını inceledikten sonra bu sektörlerde çalışanlara bakılacak olursa 844 işyerinde 24 bin 783 kişi çalışmaktadır. Çalışanların %75,91'i erkeklerden, %24,09'u kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye genelindeki çalışanların %0,44'ü Uşak'ta yaşamaktadır. Kadınlarda da erkeklerde de en fazla "İmalat" sektöründe çalışılmaktadır. Daha sonra kadın ve erkeklerde en fazla çalışma "Toptan ve Perakende Ticaret" sektöründe görülmektedir. "İmalat" ve "Toptan ve Perakende Ticaret" sektörlerinde çalışma kapsamına giren işyeri sayısının fazla olması ve işyeri büyüklüklerinin ortalamanın üstünde olması bu sektörlerde çalışan sayısını ilk iki sırada olmasına sebep olmuştur.

Tablo 27: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları.

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	126	10	136
İMALAT	10420	3719	14139
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	32	12	44
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAAL.	77	25	102
İNŞAAT	1248	99	1347
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	1936	698	2634
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	1034	112	1146
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	515	331	846
BİLGİ VE İLETİŞİM	8	4	12
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	127	66	193
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	166	24	190
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	236	52	288
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2423	306	2729
EĞİTİM	256	235	491
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	92	241	333
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	7	4	11
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	108	34	142
Genel Toplam:	**18812**	**5972**	**24783**

Kaynak: İPTA/2013

Kadın çalışanların "Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor", "Bilgi ve İletişim", "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı" ve "Gayrimenkul Faaliyetleri" en az çalıştığı sektörler olarak görülmektedir. Bu sektörlerin sektörler içerisindeki işyeri sayısının az olması ve ağır tehlikeli işler sınıfında olması nedeniyle kadınların istihdamının az olduğu görülmektedir. Erkeklerde ise "Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor ", "Bilgi ve İletişim" ve "Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı" sektörlerinde en az çalışmanın olduğu sektörlerdir. Bu sektörlerin işyeri sayısının az olmasından erkek çalışan sayısının az olduğu görülmektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Dağılımı.

Sektörler	Uşak	Türkiye
İMALAT	57,1%	35,6%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	11,0%	8,8%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	10,6%	16,5%
İNŞAAT	5,4%	11,7%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	4,6%	5,2%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	3,4%	5,1%
EĞİTİM	2,0%	2,7%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	1,3%	3,0%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1,2%	3,3%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,8%	1,8%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,8%	0,6%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	0,6%	1,7%
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0,5%	1,4%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0,4%	0,5%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0,2%	0,7%
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,0%	1,3%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0%	0,3%

Kaynak: İPTA/2013

Çalışanların sektörlere göre dağılımına bakıldığında, çalışanların işyeri büyüklük sayıları ile doğru orantılı olarak dağılım gösterdiği görülmektedir. Çalışan sayılarının en fazla işyerinin bulunduğu ilk üç sektöre paralel olarak dağıldığı görülmektedir. Fakat "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektöründe çalışan sayısı Uşak'ta 2. sırada yer alırken Türkiye'de 4. sırada yer almaktadır. İşyeri dağılımında Uşak'ta "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektöründe çok az işyeri bulunmasına rağmen(bknz. Grafik 40) bu sektörde çalışan sayısının fazla olduğu görülmektedir.

En fazla çalışanın bulunduğu "İmalat" sektöründen sonra sırasıyla "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektöründe çalışan dağılımında Uşak'ta %11 oranı ile %8,8 olan Türkiye ortalamasının üzerine çıkıldığı, "Toptan ve Perakende Ticaret" sektöründe ise Uşak'ta %10,6 oranı ile %16,5 olan Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Uşak'ta en az çalışan sayısının "Gayrimenkul Faaliyetleri", "Diğer Hizmet Faaliyetleri", "Madencilik ve Taş Ocakçılığı", "Su Temini; Kanalizasyon", "Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri" ve "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı" sektörlerinde olduğu görülmektedir.

Grafik 42: Sektörlere Göre Çalışanın Cinsiyet Ağırlıkları (%).

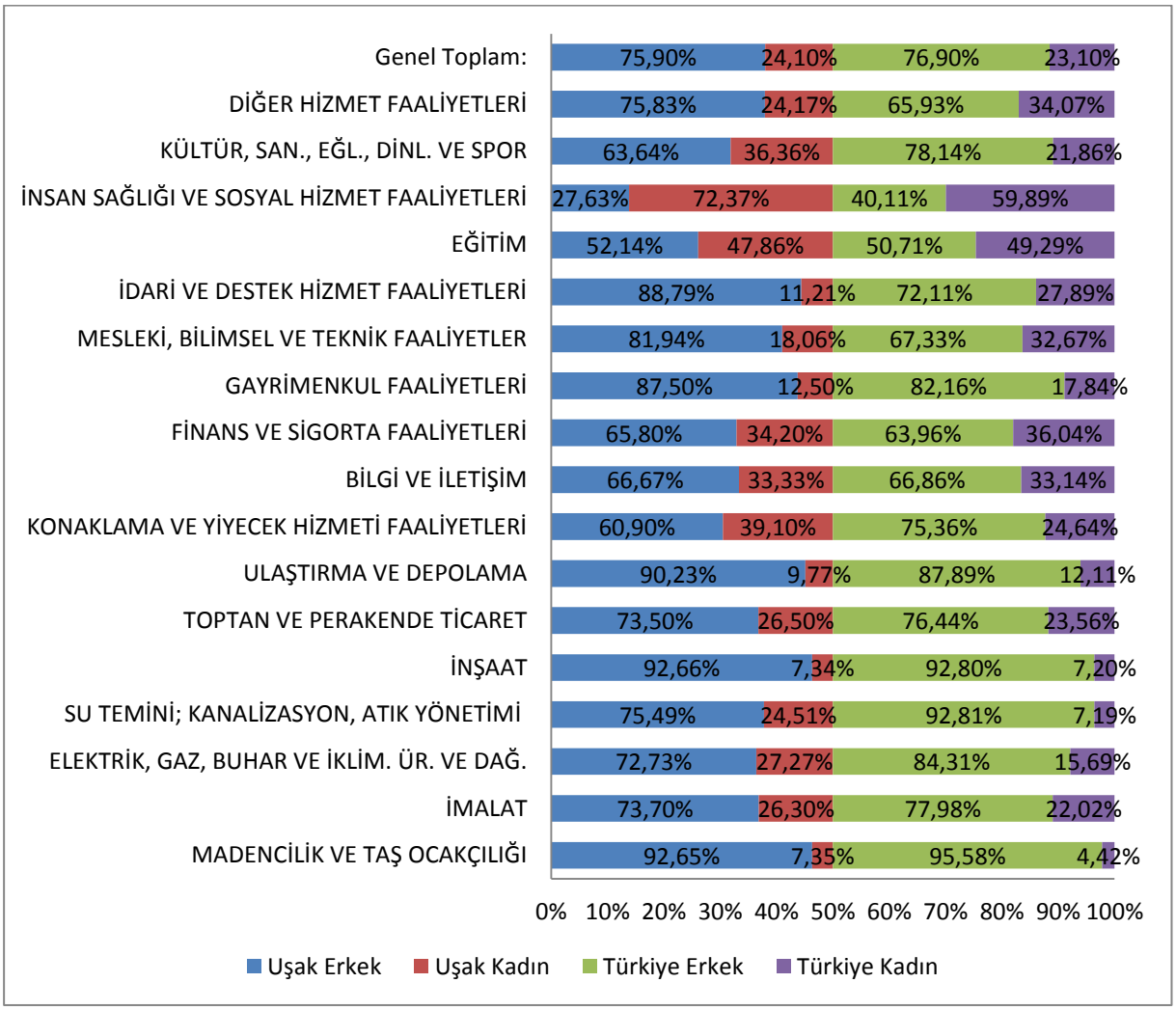

Kaynak: İPTA/2013

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıklarına bakıldığında Uşak'ta kadın çalışanlar %24,10 oranı ile %23,10'luk Türkiye ortalamasının üzerinde yer alırken, Uşak'ta erkeklerin %75,90'lık oranı %76,90'lık Türkiye ortalamasının altında yer aldığı görülmektedir.

Uşak ve Türkiye'de kadın çalışanların ağırlığının "İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri" sektöründe erkek çalışanların ağırlığından fazla olduğu görülmektedir.

Uşak'ta bu sektörde çalışan her 100 kişiden 72'si kadın iken Türkiye'de bu sektörde çalışan her 100 kişiden 60'ı kadın olarak görülmektedir. Diğer bütün sektörlerde erkek çalışan ağırlığının kadın çalışan ağırlığından daha fazla olduğu görülmektedir. Uşak'ta erkek çalışan ağırlığının en fazla olduğu sektörün %92,66 oranı ile "İnşaat" sektörü olduğu görülmektedir. Daha sonra Uşak'ta erkek çalışan ağırlığının en fazla olduğu sektörlerin %92,65 oranı ile "Madencilik ve Taş Ocakçılığı", %90,23 oranı ile "Ulaştırma ve Depolama" ve %88,79 oranı ile "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" olduğu görülmektedir. Türkiye'de ise erkek çalışan ağırlığının en fazla olduğu sektör %95,58'lik oranı ile "Madencilik ve Taş Ocakçılığı" sektörü olduğu görülmektedir.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları.

Meslek Grup	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	277	84	362
Profesyonel Meslek Mensupları	765	651	1417
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1159	232	1391
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	679	707	1386
Hizmet Ve Satış Elemanları	3170	577	3747
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	16	2	18
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3815	1130	4945
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	6748	1453	8202
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2182	1134	3316
Genel Toplam:	**18812**	**5972**	**24783**

Kaynak: İPTA/2013

Meslek gruplarına göre çalışan sayılarına bakıldığında, en fazla çalışan %33,09 oranı ile "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubunda görülmektedir. Daha sonra %19,95 oranı ile "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar", %15,12 oranı ile "Hizmet ve Satış Elemanları" ve %13,38 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" meslek gruplarında görülmektedir. En az çalışan sayısı %0,07 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları" meslek grubunda görülmektedir.

Kadın çalışanların en fazla çalıştığı meslek grupları olarak %24,34 oranı ile "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ", %18,99 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" ve %18,93 oranı ile "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar" olduğu görülmektedir. Erkeklerde ise %35,87 oranı ile "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar", %20,28 oranı ile "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar" ve %16,85 oranı ile "Hizmet Ve Satış Elemanları" meslek gruplarında

Grafik 43: Meslek Gruplarına Göre Çalışanın Cinsiyet Ağırlıkları.

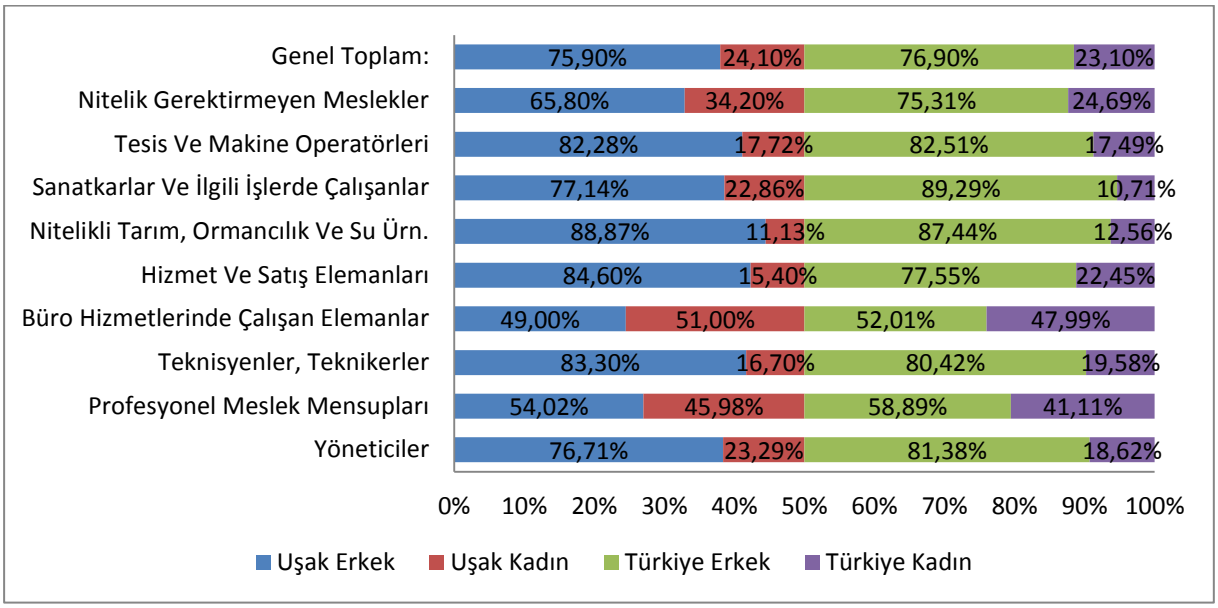

Kaynak: İPTA/2013

Uşak'ta "Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar" meslek grubunda kadın ağırlığının %51 oranı ile erkek ağırlığından daha fazla olduğu tek meslek grubu olarak görülmektedir. Uşak'ta diğer meslek gruplarında ve Türkiye'deki bütün meslek gruplarında kadın çalışanların ağırlığının erkek çalışanların ağırlığından az olduğu görülmektedir. Uşak'ta erkek çalışan ağırlığın en fazla olduğu meslek grubu olarak %88,87 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları" görülmektedir. Türkiye'de ise %89,29 oranı ile "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar" en fazla erkek ağırlığına sahip meslek grubu olarak görülmektedir.

Tablo 30: Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı.

TOPLAM		ERKEK		KADIN	
Beden İşçisi (Genel)	**4,2%**	Dokuma Makineleri Operatörü	**4,5%**	Konfeksiyon İşçisi	**5,8%**
Open End Makinesi Operatörü	**4,0%**	Open End Makinesi Operatörü	**4,0%**	Beden İşçisi (Genel)	**5,1%**
Dokuma Makineleri Operatörü	**3,9%**	Beden İşçisi (Genel)	**4,0%**	Bobin-Katlama-Büküm Mak. Opt.	**4,8%**
Deri İşçisi	**2,9%**	Deri İşçisi	**3,7%**	Temizlik Görevlisi	**4,0%**
Şoför-Yük Taşıma	**2,6%**	Şoför-Yük Taşıma	**3,4%**	Open End Makinesi Operatörü	**4,0%**
Seramik İşçisi	**2,2%**	Seramik İşçisi	**2,7%**	Dikiş Makinesi Operatörü	**3,7%**
Konfeksiyon İşçisi	**2,0%**	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	**2,4%**	Sekreter	**2,5%**
Bobin-Katlama-Büküm Mak. Opt.	**2,0%**	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	**2,3%**	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	**2,5%**
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	**1,8%**	Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil	**2,3%**	Terzi	**2,4%**
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	**1,8%**	Güvenlik Görevlisi (Hastane)	**2,3%**	Muhasebeci	**2,4%**
Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil	**1,8%**	Güvenlik Görevlisi (Eğt. Kurumları)	**2,3%**	Garson (Servis Elemanı)	**2,3%**
Güvenlik Görevlisi (Hastane)	**1,7%**	Tekstil Terbiye İşçisi	**2,1%**	Çağrı Merkezi Görevlisi	**2,2%**
Güvenlik Görevlisi (Eğt. Kurumları)	**1,7%**	Beden İşçisi (İnşaat)	**2,0%**	Tekstil Mühendisi	**1,8%**
Tekstil Terbiye İşçisi	**1,7%**	Elyaf Değerlendirici	**1,5%**	Çaycı	**1,8%**
Temizlik Görevlisi	**1,6%**	Güvenlik Görevlisi	**1,3%**	Dokuma Makineleri Operatörü	**1,8%**
Beden İşçisi (İnşaat)	**1,5%**	Pazarlamacı	**1,3%**	Ön Muhasebeci	**1,7%**
Elyaf Değerlendirici	**1,5%**	Garson (Servis Elemanı)	**1,1%**	İplik Eğirme Operatörü	**1,6%**
Garson (Servis Elemanı)	**1,4%**	Sevkiyat Görevlisi	**1,1%**	Kumaş Paketleme İşçisi	**1,5%**
Muhasebeci	**1,3%**	Boya Renk İşçisi	**1,1%**	Diğer Gıda Konservecileri	**1,5%**
Pazarlamacı	**1,2%**	Bobin-Katlama-Büküm Mak. Opt.	**1,1%**	Aşçı	**1,4%**

Kaynak: İPTA/2013

Araştırma kapsamına giren işyerlerinde yapılan çalışmada 788 meslekte çalışan olduğu tespit edilmiştir. Bu mesleklerin 75 tanesinde tamamen kadın çalışan bulunduğu, 455 meslekte ise tamamen erkek çalışanın bulunduğu tespit edilmiştir. Tamamen kadın çalışanın olduğu mesleklerin bazıları Güzellik Uzmanı, Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Öğretmeni, Diyetisyen, Okul Öncesi Öğretmeni, Çocuk Bakıcısı, Özel Eğitimde Yardımcı Personel, Engelli Bakıcısı vb. mesleklerdir. Erkeklerin tamamen çalıştığı mesleklerden bazıları ise

Doğalgaz Tesisat (Isıtma Ve Doğalgaz İç Tesisatı) Teknisyeni, Doğal Gaz Kalorifer Ateşçisi, Kameraman, Tornacı (Torna Tezgahı İşçisi), Dokuma Sorumlusu, Tesviye Ustası-Metal İşleme vb. mesleklerdir. Erkek veya kadın çalışanın bulunmadığı meslek sayısının yüksek olmasının bir nedeni de özellikle çalışma kapsamına dahil olan ancak çalışan sayısının çok az olduğu mesleklerde kadın çalışan varsa erkek, erkek çalışan varsa kadın bulunmamasıdır.

Çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk yirmi sıraya bakıldığında, araştırma kapsamına giren işyerlerinden derlenen bilgilere göre Uşak'ta en fazla çalışılan meslekler sırasıyla; bin 52 çalışan ile Beden İşçisi (Genel), 999 çalışan ile Open End Makinesi Operatörü, 963 çalışan ile Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, 727 çalışan ile Deri İşçisi ve 640 çalışan ile Şoför-Yük Taşıma meslekleri olarak görülmektedir.

Çalışılan Mesleklerde cinsiyet dağılımına bakılacak olursa; En fazla erkek çalışanın olduğu meslekler; Dokuma Makineleri Operatörü, Open End Makinesi Operatörü, Beden İşçisi (Genel), Deri İşçisi ve Şoför-Yük Taşıma olarak görülmektedir. Kadınlarda ise en fazla çalışılan meslekler; Konfeksiyon İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Bobin-Katlama-Büküm Mak. Opt., Temizlik Görevlisi ve Open End Makinesi Operatörü olarak görülmektedir.

2.2 AÇIK İŞLER

Referans Dönemi içerisinde (15 Mayıs-30 Haziran 2013) işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkân sunan önemli bir göstergedir. Bu mesleklerin hangi sektörlerden talep edildiği, bu meslekler için hangi eğitim düzeyi ve becerilerin talep edildiği ve genellikle açık işlerin nasıl karşılandığına ilişkin araştırma kapsamına giren işyerlerinden alınan bilgileri içermektedir.

Tablo 31: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı.

Sektör	Uşak Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Uşak Toplam İşyeri Sayısı	Uşak Açık İş Veren İşyeri Yüzdesi	Türkiye Açık İş Veren İşyeri Yüzdesi
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	7	28,57%	19,93%
İmalat	120	331	36,20%	40,62%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme ürt. Ve dğt	0	1	0,00%	12,99%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	0	4	0,00%	23,39%
İnşaat	21	76	27,40%	17,25%
Toptan ve perakende ticaret	53	201	26,13%	27,78%
Ulaştırma ve depolama	8	45	17,78%	18,08%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	16	59	26,79%	35,84%
Bilgi ve iletişim	0	2	0,00%	29,14%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	13	0,00%	17,18%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	5	0,00%	21,61%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	29	34,48%	24,11%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	15	6,67%	24,78%
Eğitim	6	29	20,69%	21,83%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	13	23,08%	36,95%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	1	0,00%	19,94%
Diğer hizmet faaliyetleri	2	13	18,18%	27,38%
Genel toplam:	**241**	**844**	**28,59%**	**28,68%**

Kaynak: İPTA/2013

Sektörlere göre açık iş veren işyerlerinin dağılımına bakıldığında Uşak'ta bulunan 844 işyerinin %28,59'unun eleman ihtiyacı duyduğu bilgisi alınmıştır. Yani Uşak'ta her 100 işverenden 29'unun eleman ihtiyacı olduğu görülmektedir. Türkiye'de ise her 100 işyerinden 29'unun eleman ihtiyacı bulunmaktadır.

Buradan Uşak ile Türkiye'nin birbirine çok yakın oranda seyrettiği görülmektedir. Açık işveren işyerlerinin dağılımına bakıldığında; en fazla açık iş veren işyerleri sırasıyla %36,20 oranı ile "İmalat", %34,48 oranı ile "Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler" ve %28,57 oranı ile "Madencilik ve Taş Ocakçılığı" sektörlerinde görülmektedir. Uşak ilinde bazı sektörlerde açık iş vermeyen işyerleri de bulunmaktadır. Bunlar; "Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme ürt. ve dğt.", "Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi", "Bilgi ve iletişim", "Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor", "Gayrimenkul faaliyetleri" ve "Finans ve sigorta faaliyetleri" sektörleridir. Bu işyerlerinin açık iş vermeme sebebi olarak mevcut dönemde bu sektörlerde ihtiyacın olmaması olarak gösterilebilir.

Açık işveren işyeri yüzdelerine bakıldığında "İmalat" sektöründe her 100 işverenden 36'sının elemana ihtiyacı olduğu görülmektedir.

Tablo 32: Sektörlere göre Açık İşlerin Dağılımı ve Açık İş Oranları.

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	4	0,49%	2,86%
İMALAT	468	57,14%	3,20%
İNŞAAT	58	7,12%	4,15%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	166	20,22%	5,92%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	26	3,17%	2,22%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	35	4,24%	3,95%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	15	1,83%	4,95%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	20	2,44%	0,73%
EĞİTİM	19	2,32%	3,73%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	6	0,73%	1,77%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	2	0,29%	1,64%
Genel Toplam:	**819**	**100,00%**	**3,20%**

Kaynak: İPTA/2013

Sektörlere göre açık işlerin dağılımına bakıldığında en fazla açık iş %57,14 oranı ile "İmalat" sektöründe görülmektedir. "İmalat" sektörünü sırasıyla %20,22 oranı ile "Toptan ve Perakende Ticaret", %7,12 oranı ile "İnşaat" ve %4,24 oranı ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründe görülmektedir. "Diğer Hizmet Faaliyetleri" sektörü %0,29, "Madencilik Ve Taş Ocakçılığı" sektörü %0,49 ve "İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri" sektörü %0,73 oranı ile açık iş dağılımının en az olduğu sektörler olarak görülmektedir. Görüldüğü gibi Uşak'ta tüm sektörlerde açık iş bulunmaktadır.

Açık iş oranı bir anlamda bize ilgili sektördeki talep potansiyelini göstermektedir. Uşak genelinde 819 açık bulunmakta olup, açık iş oranı %3,20 olarak görülmektedir. Bir başka deyişle her 100 kadronun 97'si dolu durumdadır ve 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadro bulunmaktadır. Sektörler itibari ile açık iş oranlarında açık iş oranı en fazla sırasıyla %5,92 oranı ile "Toptan ve Perakende Ticaret", %4,95 oranı ile "Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler", %4,15 oranı ile "İnşaat" ve %3,95 oranı ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektörlerinde görülmektedir. "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektörü %0,73 oranı ile en az açık iş oranının olduğu sektör olarak görülmektedir.

Grafik 44: Sektörlere Göre Açık İş Oranları Uşak – Türkiye.

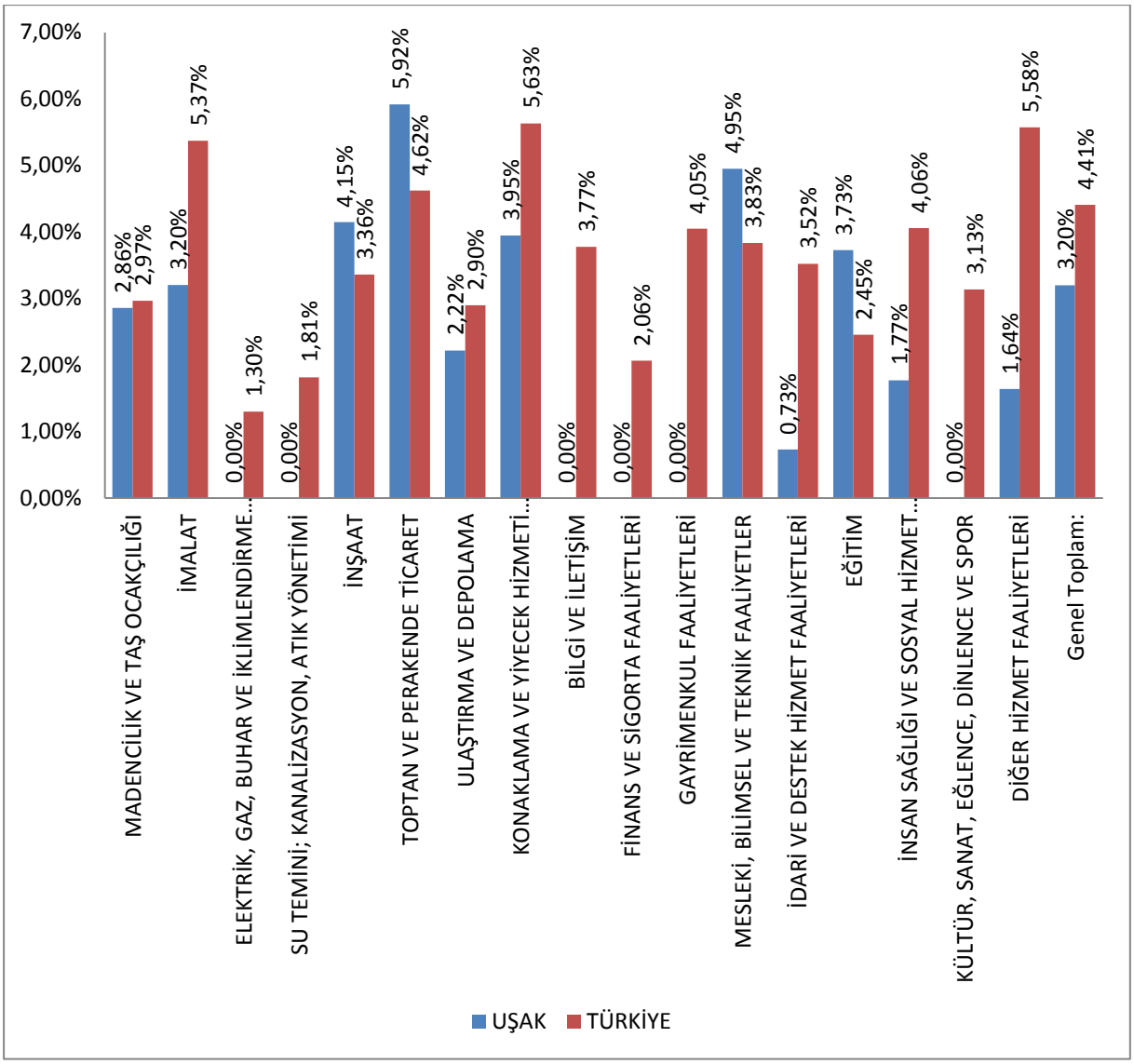

Kaynak: İPTA/2013

Sektörlere göre açık iş oranlarının dağılımına bakıldığında Uşak'ta toplam açık iş oranının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir. Uşak'ta "İnşaat", "Toptan Ve Perakende Ticaret", "Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler" ve "Eğitim" sektörlerinde açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerinde görülürken, diğer sektörlerde Türkiye'deki açık iş oranlarının Uşak'tan fazla olduğu görülmektedir.

Meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımına bakıldığında en fazla çalışan sayısına sahip ilk dört meslek grubunda açık işlerin dağılımının paralellik gösterdiği görülmektedir. Açık işlerin dağılımın en fazla görüldüğü ilk dört sıradaki "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar", "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar", "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" ve "Hizmet Ve Satış Elemanları" meslek grupları açık işlerin %81,71'ini oluşturmaktadır. "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları" ve "Yöneticiler" meslek grupları açık işlerin dağılımında %0,12 oranı ile en az dağılım oranına sahiptir. Açık iş sayısının düşük olmasının nedeni olarak referans dönemde işyeri bilgi formu uygulanan işyerlerinde eleman ihtiyacının bulunmadığı ve bu pozisyonlarda çok fazla sirkülasyon olmadığı gösterilebilir.

Tablo 33: Meslek Gruplarına Göre Açık İşler.

Meslek Grup	Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı
Yöneticiler	1	362	0,12%	0,28%
Profesyonel Meslek Mensupları	42	1417	5,18%	2,91%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yar. Prof. Mes.Mensupları	61	1391	7,45%	4,20%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	44	1386	5,41%	3,10%
Hizmet Ve Satış Elemanları	68	3747	8,27%	1,78%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	18	0,12%	5,27%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	206	4945	25,09%	3,99%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	267	8202	32,56%	3,15%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	129	3316	15,79%	3,75%
Genel Toplam:	**819**	24783	**100,00%**	**3,20%**

Kaynak: İPTA/2013

Açık iş oranlarına bakıldığında ise, "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubunun açık iş dağılımında ilk sırada yer almasına rağmen açık iş oranı sıralamasında da beşinci sırada yer almaktadır. En fazla açık iş oranı %5,27 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları", %4,20 oranı ile "Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları", %3,99 oranı ile "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar" ve %3,75 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" meslek gruplarında görülmektedir.

Grafik 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları Uşak-Türkiye.

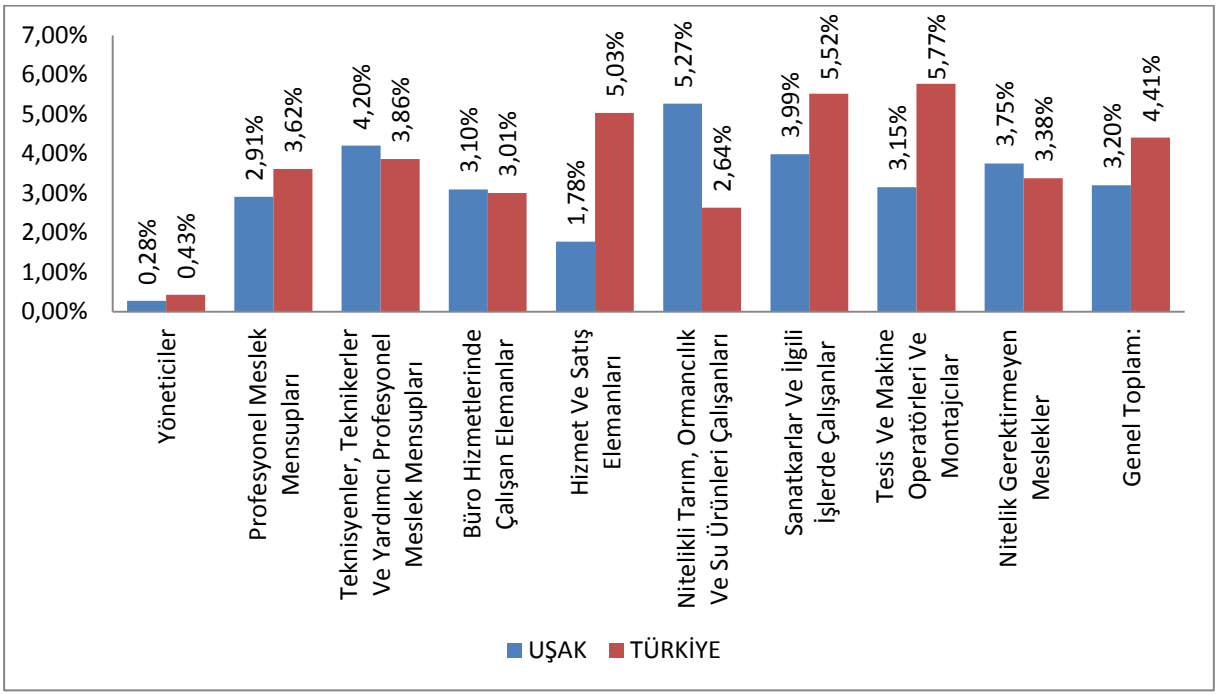

Kaynak: İPTA/2013

Meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımına bakıldığında, Uşak'ta ilk sırada yer alan "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları" sektörü Türkiye'de %2,64 oranı ile sekizinci sırada yer almaktadır. %5,77 oranı ile Türkiye'de de en fazla açık iş oranının "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubunda olduğu görülmektedir. Uşak'ta bu sektördeki açık iş oranının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir. Uşak'ta olduğu gibi Türkiye'de de "Yöneticiler" meslek grubundaki açık iş oranının en az paya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Mesleklere Göre Açık İş Sayılarının Dağılımı.

UŞAK	Açık İş Dağılımı	TÜRKİYE	Açık İş Dağılımı
Beden İşçisi (Genel)	8,3%	Makineci (Dikiş)	7,9%
Open End Makinesi Operatörü	6,9%	Beden İşçisi (Genel)	3,3%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	5,7%	Güvenlik Görevlisi	3,2%
Deri İşçisi	4,7%	Garson (Servis Elemanı)	2,4%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	4,0%	Temizlik Görevlisi	2,2%
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	3,7%	Ortacı	1,7%
Şoför-Yük Taşıma	3,3%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	2,6%	Satış Danışmanı	1,6%
Pazarlamacı	2,5%	Pazarlamacı	1,4%
Çağrı Merkezi Görevlisi	2,4%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2,0%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,1%
Beden İşçisi (İnşaat)	1,9%	Şoför-Yük Taşıma	1,1%
Tır-Çekici Şoförü	1,8%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0%
Hamal	1,7%	Ütücü	1,0%
Ön Muhasebeci	1,6%	Depo Hamalı	0,9%
Meydancı	1,5%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%
Makine Bakımcı	1,5%	Overlok Makinesi Operatörü	0,9%
Garson (Servis Elemanı)	1,4%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,8%
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	1,4%	Ön Muhasebeci	0,8%
Satış Danışmanı	1,4%	Muhasebeci	0,7%

Kaynak: İPTA/2013

Mesleklere göre açık işlere bakıldığında; Uşak'ta 142 meslekte 819 açık iş bulunurken, Türkiye'de 2 bin 368 meslekte 258 bin 82 açık iş bulunmaktadır. Açık işlerin %0,32'si Uşak'ta görülmektedir. Uşak'ta 68 kişi ile en fazla açık işin Beden İşçisi(Genel) ve Türkiye'de 20 bin 358 kişi ile en fazla açık işin Makineci (Dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Uşak'ta Beden İşçisi(Genel) mesleğinde sonra en fazla açık iş Open End Makinesi Operatörü, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Deri İşçisi ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleklerinde görülmektedir.

Mesleklere göre çalışan sayılarının dağılımına bakıldığında; en fazla açık işin bulunduğu ilk yirmi mesleğin dokuz tanesi hem Uşak'ta hem de Türkiye'de görülmektedir. Uşak'ta Open End Makinesi Operatörü, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Deri İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi, Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü, Tır-Çekici Şoförü, Hamal, Meydancı, Makine Bakımcı ve Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap) meslekleri ilk yirmi meslekte Türkiye'den farklı olarak açık işin fazla olduğu meslekler olarak görülmektedir.

Grafik 46: Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.

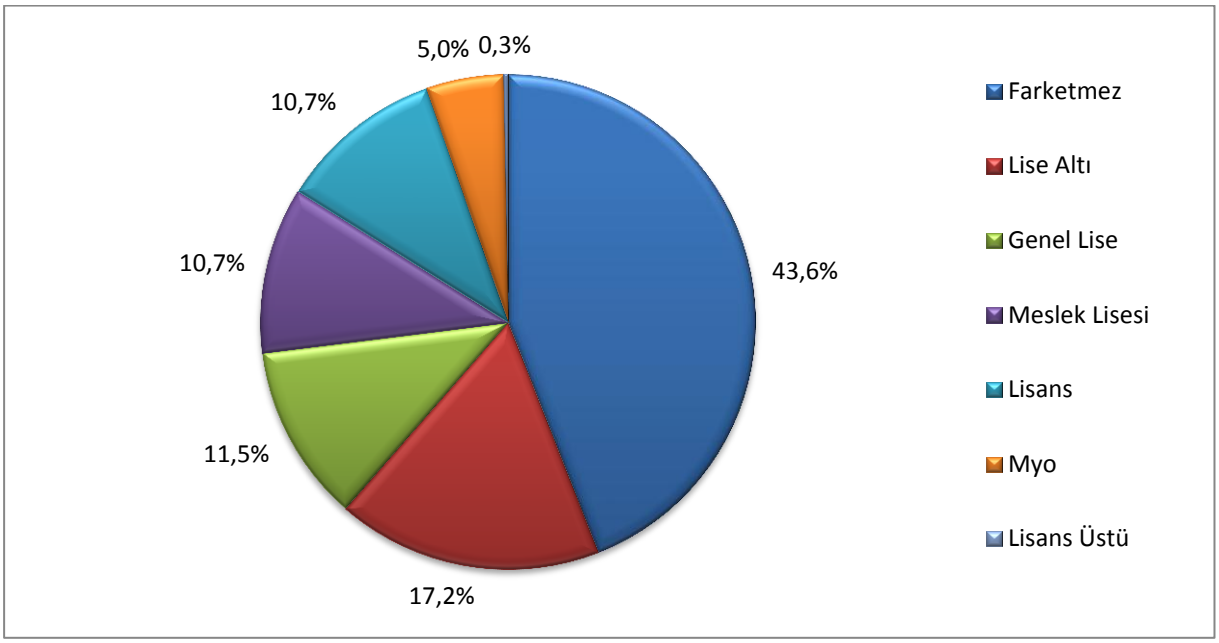

Kaynak: İPTA/2013

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre açık işlerin %43,6'sında işverenler istihdam etmeyi düşündükleri kişilerde herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığını "Fark etmez" seçeneğini işaretleyerek ifade etmişlerdir. İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılan işyeri sahiplerinin en fazla tercih ettiği bir diğer seçenek ise %17,2 oranı ile "Lise altı" eğitim düzeyidir. En fazla açık verilen meslekler incelendiğinde eğitim düzeyi tercihinin gerekçesi anlaşılmaktadır. En fazla açık iş verilen mesleklerden; Beden İşçisi (Genel), Deri İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Hamal gibi meslekler spesifik bir eğitim düzeyini gerektirmediklerinden açık işlerde çoğunlukla "Fark etmez" veya "Lise altı" eğitim düzeyinin tercih edilmesi son derece doğaldır.

Açık işlerde istenen diğer eğitim düzeylerine bakıldığından işverenlerin %11,5'i "Genel Lise" mezunu, %10,7'si ise "Meslek Lisesi" ve "Lisans" mezunu eleman istemektedir. Aynı zaman da "Meslek Liseleri" ve "Meslek Yüksek Okulu" okulu mezunlarının toplam %15,7 oranına bakıldığında açık iş veren her 100 işverenden 16'sının teknik eleman istediği görülmektedir. Lise ve üstü eğitim düzeyinin genel oranına bakıldığında %38,2'lik bir oran taşımaktadır. Açık iş veren her 100 işverenden 38'inin Grafik 43 belirtilen beceri düzeylerinin bir çoğunun eğitimle kazanılması dolayısıyla eğitim seviyesi yüksek eleman tercih etmektedir.

Aşağıdaki grafikte açık iş bulunan bazı mesleklerde İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılan işyerlerinin talep ettikleri beceri düzeyleri yer almaktadır. Açık iş bulunan meslek için birden fazla beceri düzeyi talep edilebilmektedir. Bu nedenle grafikte meslekler itibariyle yer alan yüzdesel beceri düzeylerinin toplamı yüzde yüzün üzerinde olduğu görülmektedir.

Grafik 47: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Dağılımı, 2013.

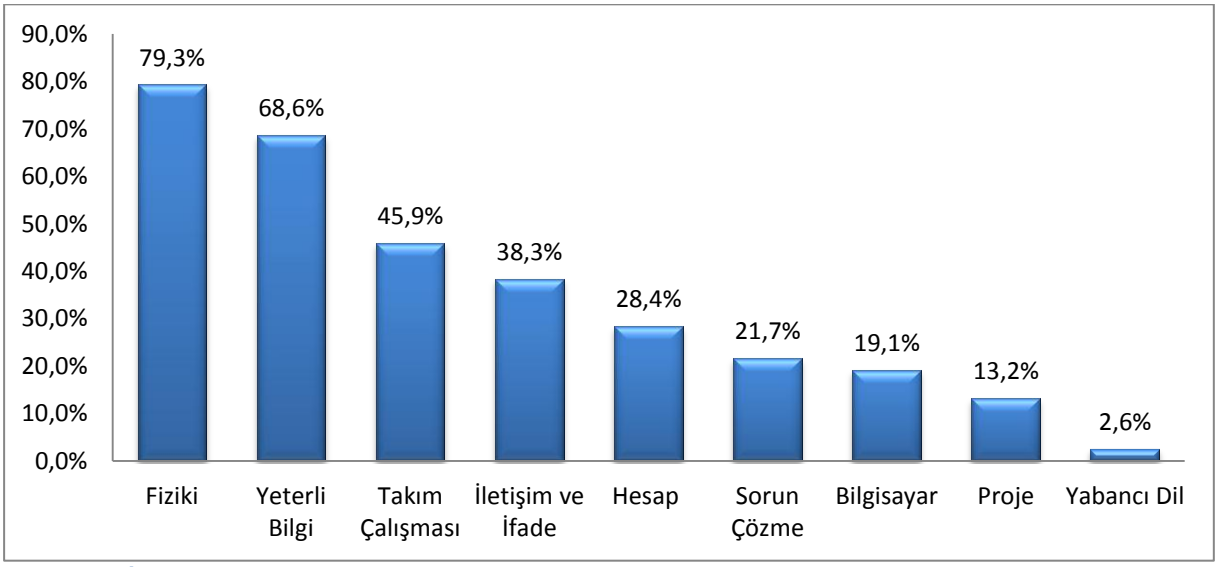

Kaynak: İPTA/2013

Açık iş bulunan mesleklerde istenen becerilerin genel toplamının yüzde oranlarına bakıldığında açık işlerin %79,3'ünde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, %68,6'sında Mesleğe İlişkin Yeterli Bilgi, %45,9'unda Takım Çalışması ve %38,3'ünde İletişim ve İfade Yeteneği becerileri talep etmektedir. Buna ek olarak açık işlerde toplamda en az tercih edilen beceriler ise %2,6 ile Yabancı Dil Yeteneği ve %13,2 ile Proje Yapabilme becerileridir. Bu sonuç bize bir kez daha mesleki eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Ancak Fiziki ve Bedensel Yeterlilikte yüksek oranın nitelik gerektirmeyen mesleklerde aranan özellik olarak görülmektedir. Fiziki ve Bedensel Yeterliliğin Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (İnşaat) gibi açık işlerde eleman ihtiyacının fazla olduğu mesleklerde bu beceri düzeyi istenmektedir.

Aşağıdaki grafikte açık iş bulunan bazı mesleklerde İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılan işyerlerinin talep ettiği elemanları karşılama yolları yer almaktadır. İşverenler açık iş bulunan meslek için birden fazla arama kanalını kullanarak eleman ihtiyacını karşılayabilmektedirler. Bu nedenle tabloda açık işlerin karşılanma yollarının toplamı yüzde yüzün üzerindedir.

Grafik 48: Açık İşlerin Arama Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması, 2013.

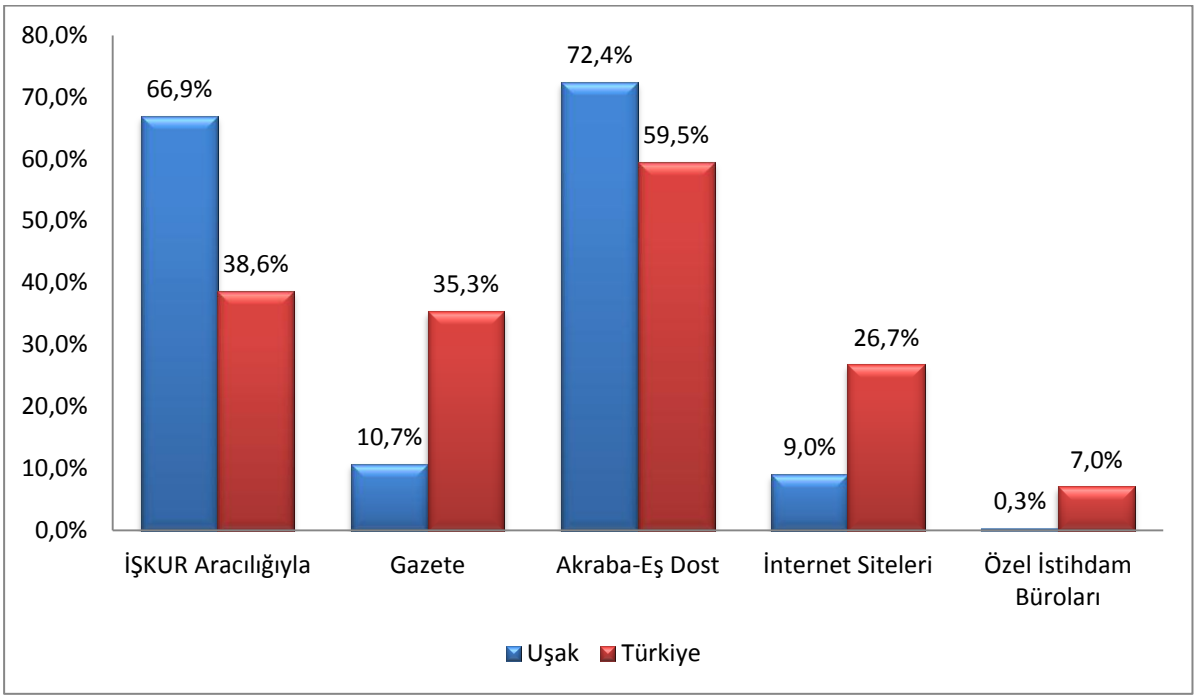

Kaynak: İPTA/2013

Açık işlerin tamamı için işyerlerinin açık iş arama kanallarından hangi düzeylerde yararlandıklarına bakılacak olursa, Uşak ve Türkiye'de Akraba-Eş Dost aracılığıyla eleman ihtiyacını karşılamanın en önemli arama kanalı olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin %65,64'ünün 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri olmasına rağmen açık iş taleplerini karşılama konusunda fazla kurumsal olmayan ve geleneksel yöntemleri tercih ettikleri sonucuna ulaşılabilmektedir. Uşak'ta Akraba-Eş Dost aracılığı ile açık işleri karşılanma yolundan sonra tercih edilen arama kanalını %66,9 oranı ile İŞKUR aracılığıyla, %10,7 oranı ile Gazete ve %9 oranı ile İnternet Siteleri olarak görülmektedir. Uşak'ta arama kanalı olarak İŞKUR 2. sırada yer alırken Türkiye'de de aynı sırada görülmektedir. Aynı sırayı paylaşmasına rağmen Uşak'ta İŞKUR'un etkinliğinin Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

2.3 TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Anket kapsamındaki işletmelere 2013 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Bu mesleklerin, meslek gruplarına ve sektörlere göre dağılımı ve teminde güçlük çekilme nedenlerine ilişkin araştırma kapsamına giren işyerlerinden alınan bilgiler aşağıdaki tablolar ve grafiklerde görülmektedir.

Uşak'ta 844 işyerinden %47,3'ü(399) eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmiştir. Yani Uşak'taki her 100 işyerinden 47'si eleman temininde zorluk çekmektedir. Uşak'ta elaman temininde en fazla güçlük İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerleri yaşamaktadır. Bu sektörde her 100 işverenden 80'i eleman temin ederken güçlük çektiğini bildirmiştir. Bu sektörden sonra en fazla güçlük Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerleri tarafından yaşanmaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki her 100 işverenden 64'ünde eleman temin ederken güçlük çektiği bilgisi alınmıştır. Eleman temininde en az güçlüğün ise "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı", "Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri", "Gayrimenkul Faaliyetleri" ve "Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor" sektörlerinde olduğu görülmektedir. Bu sektörlerdeki bütün işverenler eleman temininde güçlük çekmediklerini bildirmişlerdir.

Tablo 35: Temininde Güçlük Bildiren İşyerleri.

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	7	4	57,1%
İMALAT	331	176	53,1%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMI. ÜR. VE DAĞITIMI	1	0	0,0%
SU TEMİNİ; KANAL., ATIK YÖNETİMİ VE İYİ. FAAL.	4	0	0,0%
İNŞAAT	76	29	38,4%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET;	201	94	46,7%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	45	17	37,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	59	24	41,1%
BİLGİ VE İLETİŞİM	2	1	50,0%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	13	1	7,7%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	5	0	0,0%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	29	15	51,7%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	15	4	26,7%
EĞİTİM	29	16	55,2%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	13	10	76,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	1	0	0,0%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	13	8	63,6%
Genel Toplam:	**844**	**399**	**47,3%**

Kaynak: İPTA/2013

Uşak'ta eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında, en fazla %44 oranı ile İmalat sektöründeki işyerlerinde görülmektedir. İmalat sektörünü %23,53 oranı ile Toptan ve Perakende Ticaret ve %7,30 oranı ile İnşaat sektörlerindeki işyerlerinin takip ettiği görülmektedir. Temininde güçlük çeken işyerlerinin sektörel

sıralaması, sektörlere göre işyerleri ve sektörlere göre açık işlerin dağılımı ile paralellik göstermektedir.

Tablo 36: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı.

Sektörler	Toplam Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Uşak Dağılım	Türkiye Dağılım
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	13	1,0%	0,8%
İMALAT	684	51,9%	39,4%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM. ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0	0,0%	0,1%
SU TEMİNİ; KAN., ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAAL.	0	0,0%	0,2%
İNŞAAT	98	7,4%	13,4%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	268	20,3%	18,1%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	55	4,2%	3,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	68	5,2%	6,5%
BİLGİ VE İLETİŞİM	1	0,1%	0,8%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	2	0,2%	0,7%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	0,0%	0,6%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	32	2,4%	3,1%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	27	2,0%	5,8%
EĞİTİM	41	3,1%	1,7%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	22	1,7%	2,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	0,0%	0,2%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	8	0,6%	1,8%
Genel Toplam:	1320	100,0%	100,0%

Kaynak: İPTA/2013

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamındaki işyerlerine 2012 yılı başından işyeri bilgi formu doldurulduğu döneme kadar hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. İşyerlerine yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması neticesinde farklı mesleklerde bin 320 kişinin temininde güçlük çekildiği bilgisi alınmıştır.

Uşak ve Türkiye en fazla güçlük çekilen mesleklerin bulunduğu ilk iki sektör aynıdır. İmalat sektöründe Uşak %51,9 oranı ile %39,4 Türkiye ortalamasının üzerinde görülürken, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe %20,3'lük oranı ile %18,14 olan Türkiye ortalamasının yine üzerinde görülmektedir. Bu iki sektörden sonra Uşak'ta temininde en fazla güçlük çekilen meslekler %7,4 oranı ile İnşaat, %5,2 oranı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %4,2 oranı ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde görülmektedir. "Kültür,

Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor", "Gayrimenkul Faaliyetleri", "Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri" ve "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı" sektörleri temininde en az güçlük çekilen mesleklerin bulunduğu sektörlerdir.

Tablo 37: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Dağılımı.

Meslek Grup	Toplam	Temininde Güçlük Dağılımı	Açık İş Dağılımı
Yöneticiler	1	0,1%	0,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	85	6,4%	5,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Prof. Meslek Mens.	112	8,5%	7,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	33	2,5%	5,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	149	11,3%	8,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0,2%	0,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	317	24,1%	25,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	501	38,0%	32,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	119	9,0%	15,8%
Genel Toplam:	**1320**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPTA/2013

Meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen mesleklerin dağılımına bakıldığında, ilk üç meslek grubunda temininde güçlük dağılımı ile açık işlerin dağılımı benzerlik göstermektedir. 'Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar' meslek grubunda temininde güçlük dağılımının açık iş dağılımından daha fazla olduğu, 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler' meslek grubunda ise daha az olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde belli bir eğitim düzeyi ve mesleğe ilişkin yeterli bilgi aranmadığından bu meslek grubundaki elemanların temininde diğer meslek gruplarındaki çalışanlara göre daha az güçlük yaşanmaktadır.

Grafik 49: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Dağılımı.

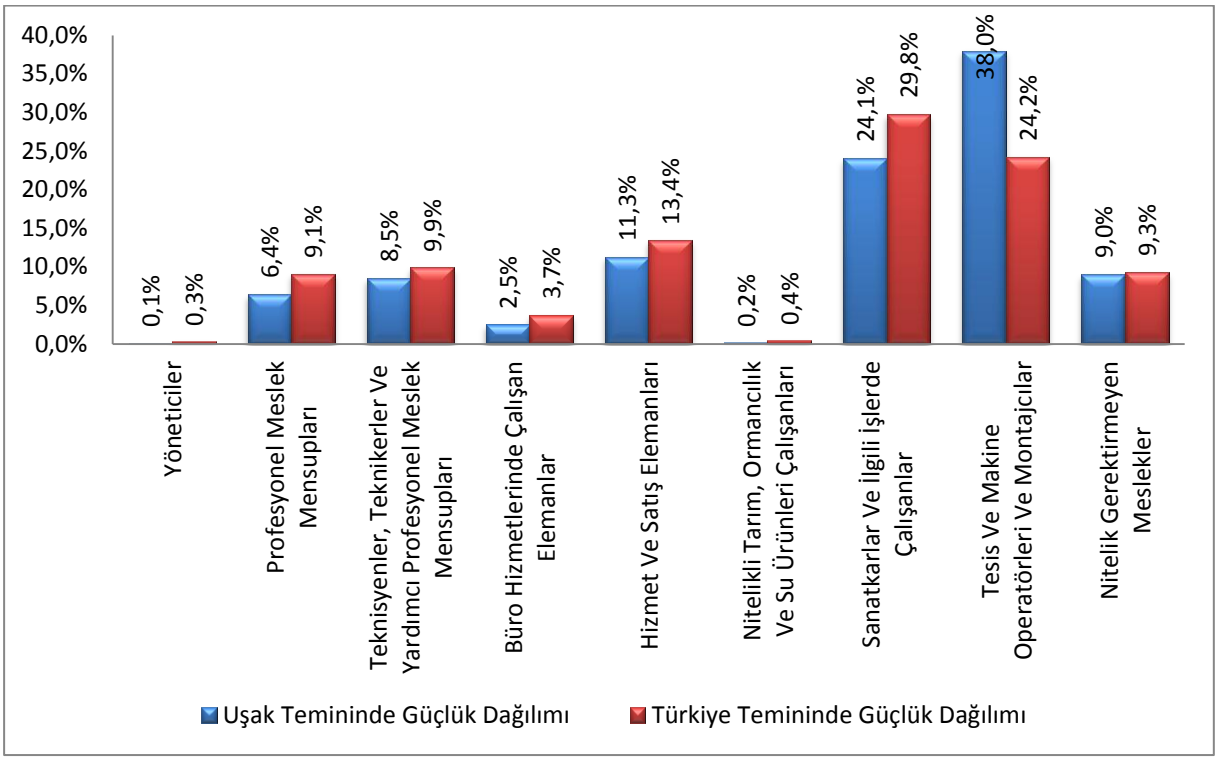

Kaynak: İPTA/2013

Temininde güçlük çekilen meslek gruplarının dağılımında Uşak'ta en fazla güçlük Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda görülürken, Türkiye'de Sanatkarlar ve İlgili işlerde görülmektedir. Uşak'ta ve Türkiye'de en fazla temininde güçlük çekilen mesleklerin %50'sinden fazlası bu iki meslek grubunda görülmektedir. Yöneticiler ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek grupları dağılımda hem Uşak'ta hem de Türkiye'de toplamda %1'in altında en az güçlüğün yaşandığı meslek grupları olduğu görülmektedir.

Uşak'ta temininde güçlük çekilen 209 meslekte toplam bin 320 kişiye ihtiyaç varken, Türkiye'de 2 bin 714 meslekte 340 bin 950 kişiye ihtiyaç duyulmaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin %7,70'i Uşak'ta bulunmaktadır.

Tablo 38: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı.

Meslek	Türkiye Temininde Güçlük Dağılımı	Meslek	Uşak Temininde Güçlük Dağılımı
Makineci (Dikiş)	6,9%	Dokuma Makineleri Operatörü	7,7%
Güvenlik Görevlisi	2,8%	Deri İşçisi	6,7%
Garson (Servis Elemanı)	2,3%	Open End Makinesi Operatörü	6,4%
Beden İşçisi (Genel)	1,9%	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	3,4%
Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%	Pazarlamacı	3,3%
Satış Danışmanı	1,4%	Beden İşçisi (Genel)	3,0%
Ortacı	1,4%	Garson (Servis Elemanı)	2,5%
Temizlik Görevlisi	1,3%	Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil	2,4%
Pazarlamacı	1,3%	İplik Eğirme Operatörü	2,3%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%	Şoför-Yük Taşıma	2,3%
Aşçı	1,1%	Overlok Makinesi Operatörü	1,8%
Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%	Aşçı	1,7%
Şoför-Yük Taşıma	1,0%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,6%
Sıvacı	0,9%	Bobin-Katlama-Büküm Mak. Opt.	1,6%
CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%	Satış Danışmanı	1,6%
Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%	Servis Rehberi (Okul)	1,5%
Ütücü	0,9%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,5%
Hemşire	0,8%	Beden İşçisi (İnşaat)	1,5%
Muhasebeci	0,8%	Elyaf Değerlendirici	1,5%
Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı	1,3%

Kaynak: İPTA/2013

Temininde güçlük çekilen mesleklerde Uşak'ta ilk iki sırayı Dikiş Makineleri Operatörü ve Deri İşçisi alırken Türkiye'de ilk iki sırayı Makineci (Dikiş) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinin aldığı görülmektedir. Uşak'ta ve Türkiye'de teminde en fazla güçlük yaşanan ilk yirmi meslekte sekiz mesleğin aynı olduğu görülmektedir.

Uşak'ta ve Türkiye'de açık işler ile temininde güçlük çekilen meslekler arasında büyük bir paralellik bulunmaktadır. En fazla açık iş olan ilk 20 meslekte dokuz, en fazla temininde güçlük çekilen ilk yirmi mesleğin ise sekiz tanesi aynıdır.

Temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe bakıldığında yüksek nitelik gerektirmeyen ve düşük maliyetle yetiştirilebilecek meslekler bulunurken, ara eleman bulunması noktasında da büyük sıkıntı yaşanan mesleklerde yer bulmaktadır. Araştırma kapsamında işverenlerin temininde güçlük çekilen meslekler ile ilgili güçlük nedenlerine ilişkin vermiş olduğu bilgiler aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

İşveren tarafından doldurulan işyeri bilgi formlarından temininde güçlük çekilme sebebinin çok yüksek oranlı olarak iş arayan kaynaklı olduğu ve işveren kaynaklı sorunun çok düşük olduğu ifade edilmiştir. Bunun nedeninin işyeri bilgi formunda soruların işveren tarafından cevaplanması gösterilebilir.

Grafik 50: Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Dağılımı.

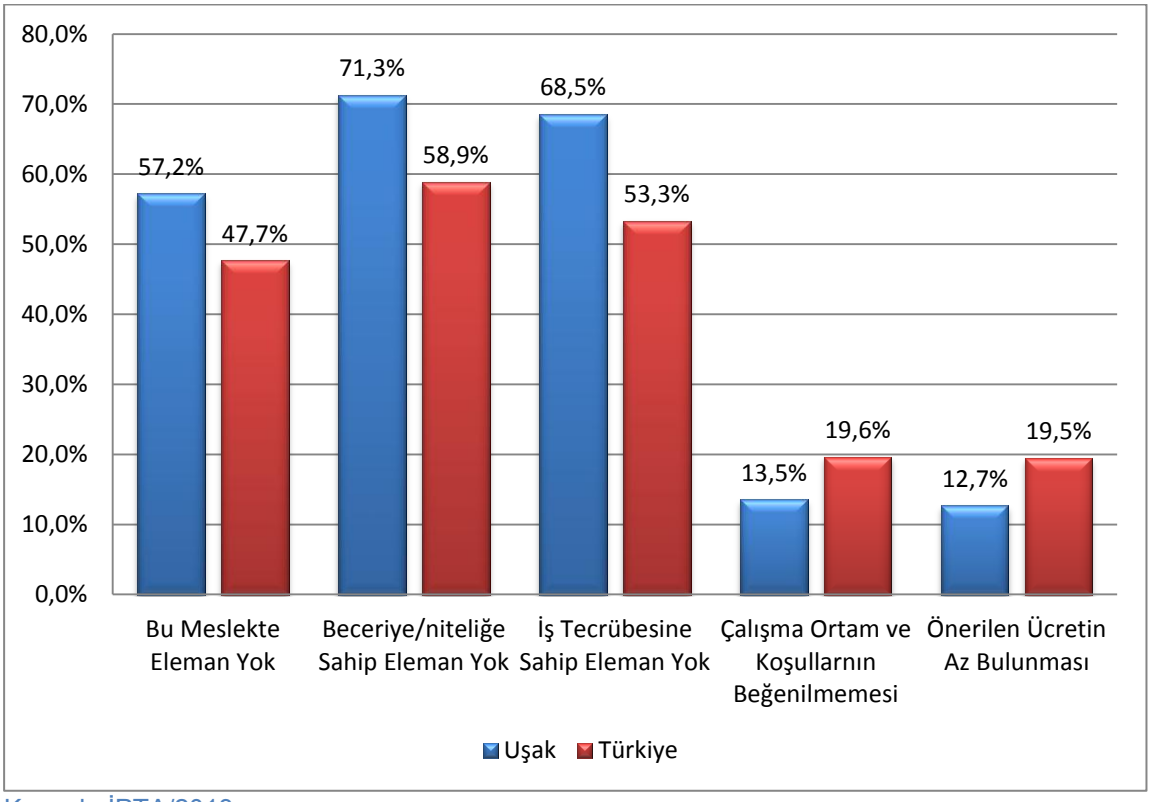

Kaynak: İPTA/2013

İşgücü Piyasasında, temininde güçlük çekilen mesleklerin neden temininde güçlük çekildiği bilgisi oldukça önemlidir. Bu bağlamda İŞKUR, düzenlemiş olduğu mesleki eğitim kursları ile temininde güçlük çekilen mesleklerde işgücü piyasasına aday kazandırma noktasında aktif görev almaktadır.

Temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında, güçlük nedenleri Uşak'ta ve Türkiye'de paralellik göstermektedir. İlk üç güçlük çekme nedeni benzer olarak görülmekte ve Türkiye ortalamasında bu güçlük nedenleri Uşak'tan daha düşük oranda görülmektedir. "Önerilen Ücretin Az Bulunması" Uşak'ta ve Türkiye'de son sırada yer almaktadır. Uşak'ta işverenler tarafından güçlük çekilme nedeni olarak ilk sırada %71,3 oranı ile "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" belirtilmiştir. Daha sonra sırasıyla %68,5 oranı ile "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması", %57,2 oranı ile "İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması", %13,5 oranı ile "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" ve %12,7 oranı ile "Önerilen Ücretin Az Bulunması" güçlük çekilme nedeni olarak belirtilmiştir.

2.4 GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İstihdam Değişim Beklentisi

İşyerleri önümüzdeki dönemlerde istihdam durumları için olumlu tablo çizmektedirler. 31 Aralık 2013 itibariyle yaklaşık bin 436 kişilik istihdam artışı beklemektedirler. Bugüne göre istihdamın %5,8 oranında artacağı tahmin edilmiştir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle yaklaşık 724 kişilik istihdam artışı beklemektedirler. Bugüne göre istihdamın %2,9 oranında artacağı tahmin edilmiştir.

Tablo 39: Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi.

Sektör	31 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Haziran 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	12	4	8,8	2,9
İMALAT	839	480	5,9	3,4
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.	4	6	3,9	5,9
İNŞAAT	45	29	3,3	2,2
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	177	136	6,7	5,2
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	37	2	3,2	0,2
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAAL.	70	66	8,2	7,9
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1	0	0,5	0,0
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAAL.	68	15	23,6	5,2
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	166	-34	6,1	-1,3
EĞİTİM	1	1	0,2	0,2
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAAL.	15	13	4,5	3,9
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	2	5	1,7	3,3
Genel Toplam:	**1436**	**724**	**5,8**	**2,9**

Kaynak: İPTA/2013

İstihdam beklentilerine sektörel olarak baktığımızda 31 Aralık 2013 itibariyle ve 30 Haziran 2014 itibariyle tüm sektörlerde genel olarak istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. Yalnızca 30 Haziran 2014 itibariyle İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe azalma beklenmektedir. En fazla istihdam artışı her iki dönemde de İmalat sektöründe beklenmektedir. 31 Aralık 2013 itibariyle İmalat sektöründen sonra en fazla istihdam artışı sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerindedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle İmalat sektöründen sonra en fazla istihdam artışı ise Toptan ve Perakende Ticaret ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe görülmektedir. En az istihdam artışı ise 31 Aralık 2013 itibariyle Eğitim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde, 30 Haziran 2014 tarihinde ise yine aynı sektörlerde görülmektedir.

31 Aralık 2012 tarihinde net istihdam artış oranı en yüksek olan sektörler %23,6 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve %8,8 Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir. 30 Haziran 2013 tarihinde ise net istihdam artış oranın en yüksek olacağı öngörülen sektörler %7,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %5,9 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi sektörleridir.

İstihdam beklentilerine meslek gruplarına göre bakıldığında 31 Aralık 2013 itibariyle ve 30 Haziran 2014 itibariyle tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi.

Meslek Grupları	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Haziran 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Yöneticiler	1	4	0,37%	0,98%
Profesyonel Meslek Mensupları	30	11	2,15%	0,80%
Teknisyenler, Teknk. Ve Yar. Prof. Mes. Mens.	40	15	2,90%	1,08%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	334	28	24,13%	2,04%
Hizmet Ve Satış Elemanları	22	76	0,58%	2,04%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalış.	20	20	111,27%	111,27%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	475	161	9,61%	3,26%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	355	321	4,33%	3,91%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	157	87	4,74%	2,63%
Genel Toplam:	**1436**	**724**	**5,79%**	**2,92%**

Kaynak: İPTA/ 2013

En fazla istihdam artışı 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle “Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” meslek grubunda beklenirken, 30 Haziran 2014 itibariyle ise en fazla istihdam artışı “Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar” meslek grubunda beklenmektedir.

31 Aralık 2013 itibariyle “Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” meslek grubundan sonra en fazla istihdam artışı Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarında beklenmektedir. 30 Haziran 2014 itibariyle ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundan sonra “Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar” ile “Nitelik Gerektirmeyen Meslekler” meslek gruplarında en fazla istihdam artışı beklenmektedir. 30 Aralık 2013 tarihinde en az istihdam artış beklentisi Yöneticiler meslek grubunda, 30 Haziran 2014 tarihinde ise en az istihdam artışı yine Yöneticiler meslek grubunda görülmektedir.

Meslek gruplarına göre istihdam değişim oranlarına bakıldığında, 31 Aralık 2013 itibariyle Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su ürünleri meslek grubunda çalışan sayısında %111,27’lik bir artış beklentisi görülmektedir. Bu tarih itibariyle Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su ürünleri meslek grubundan sonra istihdam artış oranı en yüksek olan meslek grupları %24,13 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve %9,61 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu görülmektedir. 30 Haziran 2014 itibariyle ise en yüksek istihdam artış oranı %111,27 oranı ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su ürünleri ve %3,91 oranı ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarında görülmektedir. 31 Aralık 2013 itibariyle en az istihdam artışının beklendiği meslek grubu Yöneticiler, 30 Haziran 2014 itibariyle ise Profesyonel Meslek Mensupları olduğu görülmektedir.

Kısa ve orta vadede istihdam artışı beklenen mesleklerin dağılımına bakıldığında, Uşak’ta ve Türkiye’de en fazla istihdam artışı beklenen ilk yirmi meslekte on dört meslek ortak olarak görülmektedir. 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Çağrı Merkezi Görevlisi ve 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle Dikiş Makinesi Operatörü en fazla artış beklentisi olan meslekler olarak görülmektedir.

Tablo 41: İstihdam Artışı Beklenen Meslekler.

31 Aralık 2013 İtibariyle Artış Beklenen Meslekler	30 Haziran 2014 İtibariyle Artış Beklenen Meslekler
Meslekler	**Meslekler**
Çağrı Merkezi Görevlisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Deri İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Keçe İmal Ustası
Open End Makinesi Operatörü	Open End Makinesi Operatörü
Elyaf Değerlendirici	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Seramik İşçisi
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi
Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil	Beden İşçisi (İnşaat)
Keçe İmal Ustası	Dokuma Makineleri Operatörü
Beden İşçisi (İnşaat)	Şoför-Yük Taşıma
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil
İplik Eğirme Operatörü (Ring/vater/vargel)	Diğer Gıda Konservecileri
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Kuluçka Tesisi İşçisi
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	İplik Eğirme Operatörü
İplik Ve Örgü Yünü Yıkama İşçisi	İplik Ve Örgü Yünü Yıkama İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Elyaf Değerlendirici
Aşçı	Reyon Görevlisi
Konfeksiyon İşçisi	Pazarlamacı
Kuluçka Tesisi İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Çorap Örme Makinesi Operatörü

Kaynak: İPTA/2013

Hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağına dair öngörü sahibi olmanın en büyük faydası Aktif İşgücü Politikalarını bu mesleklere yöneltmektir. Bu sayede istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sunulmaktadır.

Open End Makinesi Operatörü, Elyaf Değerlendirici, Dokuma Makineleri Operatörü, Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil, Keçe İmal Ustası, Seramik İşçisi ve Beden İşçisi(Genel) mesleklerinin her iki tarihte de üst sıralarda yer aldığı görülmektedir. Uşak'ta sanayi sektörünün büyük paya sahip olması ve bu sektörde eleman sirkülasyonunun fazla olması sebebiyle istihdam artışı beklenen mesleklerin benzerlik göstermesi doğal olarak görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda 2013 yılının sonunda ve 30 Haziran 2014 itibariyle en fazla istihdam azalışı beklenen ilk yirmi meslek görülmektedir. İstihdam azalışının dağılımına bakıldığında her iki tarih itibariyle en fazla azalış beklenen ilk yirmi meslekte altı meslek ortak olarak görülmektedir. Temizlik Görevlisi, İnşaat Kalıpçısı (Ahşap), Otomotiv Elektromekanikeri/Otomotiv Diagnostik (Arıza Tespit Ve Giderme), Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim, Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim, Sosyal Bilgiler Öğretmeni-Ortaöğretim meslekleri ortak olan mesleklerdir.

Tablo 42: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler.

31 Aralık 2013 İtibariyle Azalışı Beklenen Meslekler	30 Haziran 2013 İtibariyle Azalışı Beklenen Meslekler
Meslekler	**Meslekler**
Güvenlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Deri İşçisi
İş Makineleri Operatörü	Servis Rehberi (Okul)
Kat Görevlisi-Temizlik	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü
Boya Hazırlayıcı (Tekstil)	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Dokuma Makineleri Operatörü ve Ayarcısı	Konfeksiyon İşçisi
Kompleci (Yuvarlak Örme Makinesi Operatörü)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Elektroliz İşçisi	Tuğla Örücü (Ateş Tuğlası)
Eczacı Kalfası	Doğalgaz Tesisat Teknisyeni
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Diğer İnşaat Mühendisleri	Sıhhi Tesisatçı
Sıhhi Tesisatçı	Otomotiv Elektromekanikeri
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekr. İmalat. İş.	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim
İdari İşler Müdürü	Sosyal Bilgiler Öğretmeni-Ortaöğretim
Kesme Makinesi İşçisi (Cam Elyafı)	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Otomotiv Elektromekanikeri	Elektrik Tesisatçısı-Bina
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	Eşya Taşıma İşçisi
Sosyal Bilgiler Öğretmeni-Ortaöğretim	Makine Mühendisi
İcra Memuru	Okul Öncesi Öğretmeni

Kaynak: İPTA/2013

Belirtilen tarihler itibariyle istihdam artışı beklenen meslekler ile istihdam azalışı beklenen meslekler karşılaştırıldığında her iki tabloda benzer mesleğin bulunmadığı görülmektedir. 31 Aralık 2013 itibariyle en fazla istihdam azalışı Güvenlik Görevlisi, Temizlik Görevlisi, İş Makineleri Operatörü, Kat Görevlisi-Temizlik ve Boya Hazırlayıcı (Tekstil) mesleklerinde görülmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise Temizlik Görevlisi, Deri İşçisi, Servis Rehberi (Okul), Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü ve İnşaat Kalıpçısı (Ahşap) en fazla istihdam azalışının beklendiği mesleklerdir.

SONUÇ

Uşak İşgücü Piyasası Analizi Raporunun temel amacı, 2013 yılında Uşak ilinde gerçekleştirilmiş olan Talep Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizlikleri gidermeye, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca Talep Araştırması kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının bir diğer adımı olan eğitim programları ve kursların düzenlenmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Türkiye işgücü piyasası birçok açıdan henüz tam anlamıyla analiz edilememiştir. Bunun nedeni olarak işgücü piyasasını arz yönüyle ele aldığımızda il düzeyinde veri eksikliği mevcuttur. İller sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilerek Türkiye İstatistiki Bölge Sınıflaması oluşturulmuştur. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından 2007 yılından beri tüm iller bazında işgücü talebi ve açık işler üzerine veri derlemek amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü Piyasası Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Türkiye İstatistik Kurumunun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre 2012 yılında TR33 bölgesinde istihdam edilenlerin sayısında önceki yıla göre 53 bin kişilik artış görülmüş olup, işsiz sayısı da 2 bin kişi azalmıştır. İşsizlik oranı 0,3 puan düşmüş, istihdam oranı 2,2 puan, işgücüne katılma oranı 2,1 puan artmıştır. Bu olumlu gelişmelere karşın TR33 bölgesi ve Türkiye'de kadınların işgücüne katılma oranı oldukça düşüktür. Bu durum genel işgücüne katılma oranını aşağılara çekmektedir. Buna ek olarak Avrupa ülkelerine göre düşük olsa da genç işsizlik oranı yüksek seviyelerdedir.

Meslek gruplarına göre çalışan sayılarına bakıldığında, en fazla çalışan %33,09 oranı ile "Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar" meslek grubunda görülmektedir. Daha sonra %19,95 oranı ile "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar", %15,12 oranı ile "Hizmet ve Satış Elemanları" ve %13,38 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" meslek gruplarında görülmektedir. En az çalışan sayısı %0,07 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları" meslek grubunda görülmektedir.

Uşak'ta "Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar" meslek grubunda kadın ağırlığının %51 oranı ile erkek ağırlığından daha fazla olduğu tek meslek grubu olarak görülmektedir.

Uşak'ta diğer meslek gruplarında ve Türkiye'deki bütün meslek gruplarında kadın çalışanların ağırlığının erkek çalışanların ağırlığından az olduğu görülmektedir.

Uşak'ta erkek çalışan ağırlığın en fazla olduğu meslek grubu olarak %88,87 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları" görülmektedir. Türkiye'de ise %89,29 oranı ile "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar" en fazla erkek ağırlığına sahip meslek grubu olarak görülmektedir. Sektörlere göre açık işlerin dağılımına bakıldığında en fazla açık iş %57,14 oranı ile "İmalat" sektöründe görülmektedir. "İmalat" sektörünü sırasıyla %20,22 oranı ile "Toptan ve Perakende Ticaret", %7,12 oranı ile "İnşaat" ve %4,24 oranı ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründe görülmektedir.

Söz konusu dönemde Uşak genelinde 819 açık bulunmakta olup, açık iş oranı %3,20 olarak görülmektedir. Bir başka deyişle her 100 kadronun 97'si dolu durumdadır ve 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadro bulunmaktadır.

Sektörler itibari ile en fazla açık iş %5,92'lik oranı ile "Toptan ve Perakende Ticaret" sektöründedir. "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektörü %0,73 oranı ile en az açık iş oranının olduğu sektör olarak görülmektedir.

En fazla çalışan sayısına sahip ilk dört meslek grubunda açık işlerin dağılımının paralellik gösterdiği görülmektedir. Açık işlerin dağılımın en fazla görüldüğü ilk dört sıradaki "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar", "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar", "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" ve "Hizmet Ve Satış Elemanları" meslek grupları açık işlerin %81,71'ini oluşturmaktadır.

"Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubu açık iş dağılımında ilk sırada yer almasına rağmen açık iş oranı sıralamasında beşinci sırada yer almaktadır. En fazla açık iş oranı %5,27 oranı ile "Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları", %4,20 oranı ile "Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları", %3,99 oranı ile "Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar" ve %3,75 oranı ile "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" meslek gruplarında görülmektedir.

Uşak'ta 142 meslekte 819 açık iş bulunurken, Türkiye'de 2 bin 368 meslekte 258 bin 82 açık iş bulunmaktadır. Açık işlerin %0,32'si Uşak'ta görülmektedir. Uşak'ta 68 kişi ile en fazla açık işin Beden İşçisi(Genel) ve Türkiye'de 20 bin 358 kişi ile en fazla açık işin Makineci (Dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Uşak'ta Beden İşçisi(Genel) mesleğinde sonra en fazla açık iş Open End Makinesi Operatörü, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Deri İşçisi ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleklerinde görülmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre açık işlerin %43,6'sında işverenler istihdam etmeyi düşündükleri kişiler de herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığını "Fark etmez" seçeneğini işaretleyerek ifade etmişlerdir. İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılan işyeri sahiplerinin en fazla tercih ettiği bir diğer seçenek ise %17,2 oranı ile "Lise altı" eğitim düzeyidir. Bunun arkasında işverenlerin eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Açık iş bulunan mesleklerde istenen becerilerin genel toplamının yüzde oranlarına bakıldığında açık işlerin %79,3'ünde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, %68,6'sında Mesleğe İlişkin Yeterli Bilgi, %45,9'unda Takım Çalışması ve %38,3'ünde İletişim ve İfade Yeteneği becerileri talep edilmektedir. Buna ek olarak açık işlerde toplamda en az tercih edilen beceriler ise %2,6 ile Yabancı Dil Yeteneği ve %13,2 ile Proje Yapabilme becerileridir. Bu sonuç bize bir kez daha mesleki eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Ancak Fiziki ve Bedensel Yeterlilikte yüksek oranın nitelik gerektirmeyen mesleklerde aranan özellik olarak görülmektedir. Uşak'ta ve Türkiye'de Akraba-Eş Dost aracılığıyla eleman ihtiyacını karşılamanın en önemli arama kanalı olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin %65,64'ünün 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri olmasına rağmen açık iş taleplerini karşılama konusunda fazla kurumsal olmayan ve geleneksel yöntemleri tercih ettikleri sonucuna ulaşılabilmektedir. Uşak'ta Akraba-Eş Dost aracılığı ile açık işleri karşılanma yolundan sonra tercih edilen arama kanalını %66,9 oranı ile İŞKUR Aracılığıyla, %10,7 oranı ile Gazete ve %9 oranı ile İnternet Siteleri olarak görülmektedir. Uşak'ta arama kanalı olarak İŞKUR 2. sırada yer alırken Türkiye'de de aynı sırada görülmektedir. Aynı sırayı paylaşmasına rağmen Uşak'ta İŞKUR'un etkinliğinin Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Uşak'ta 844 işyerinden %47,3'ü(399) eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmiştir. Yani Uşak'taki her 100 işyerinden 47'si eleman temininde zorluk çekmektedir. Uşak'ta elaman temininde en fazla güçlük İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerleri yaşamaktadır. Bu sektörde her 100 işverenden 80'i eleman temin ederken güçlük çektiğini bildirmiştir. Bu sektörden sonra en fazla güçlük Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerleri tarafından yaşanmaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki her 100 işverenden 64'ünde eleman temin ederken güçlük çektiği bilgisi alınmıştır.

Uşak'ta ve Türkiye en fazla güçlük çekilen mesleklerin bulunduğu ilk iki sektör aynıdır. İmalat sektöründe Uşak %51,9 oranı ile %39,4 Türkiye ortalamasının üzerinde görülürken, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe %20,3'lük oranı ile %18,14 olan Türkiye ortalamasının yine üzerinde görülmektedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde Uşak'ta ilk iki sırayı Dikiş Makineleri Operatörü ve Deri İşçisi alırken Türkiye'de ilk iki sırayı Makineci (Dikiş) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinin aldığı görülmektedir. Uşak'ta ve Türkiye'de teminde en fazla güçlük yaşanan ilk yirmi meslekte sekiz meslek aynı olarak görülmektedir. Uşak'ta temininde güçlük çekilen 209 meslekte toplam bin 320 kişiye ihtiyaç varken, Türkiye'de 2 bin 714 meslekte 340 bin 950 kişiye ihtiyaç duyulmaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin %7,70'i Uşak'ta bulunmaktadır.

Uşak'ta işverenler tarafından güçlük çekilme nedeni olarak ilk sırada %71,3 oranı ile "gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması" belirtilmiştir. Daha sonra sırasıyla %68,5 oranı ile "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması", %57,2 oranı ile "ilgili meslekte eleman bulunamaması", %13,5 oranı ile "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi" ve %12,7 oranı ile "önerilen ücretin az bulunması" güçlük çekilme nedeni olarak belirtilmiştir. İşyerleri önümüzdeki dönemlerde istihdam durumları için olumlu tablo çizmektedirler. 31 Aralık 2013 itibariyle yaklaşık bin 436 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Bugüne göre istihdamın %5,8 oranında artacağı tahmin edilmiştir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle yaklaşık 724 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Bugüne göre istihdamın %2,9 oranında artacağı tahmin edilmiştir. İstihdam beklentilerine sektörel olarak baktığımızda 31 Aralık 2013 itibariyle ve 30 Haziran 2014 itibariyle tüm sektörlerde genel olarak istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. Yalnızca 30 Haziran 2014 itibariyle İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe azalma beklenmektedir. En fazla istihdam artışı her iki dönemde de İmalat sektöründe beklenmektedir.31 Aralık 2012 tarihinde net istihdam artış oranı en yüksek olan sektörler %23,6 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve %8,8 Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir. 30 Haziran 2013 tarihinde ise net istihdam artış oranın en yüksek olacağı öngörülen sektörler %7,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %5,9 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi sektörleridir.

En fazla istihdam artışı 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle "Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar" meslek grubunda beklenirken, 30 Haziran 2014 itibariyle ise en fazla istihdam artışı "Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar" meslek grubunda beklenmektedir. 31 Aralık 2013 itibariyle en fazla istihdam azalışı Güvenlik Görevlisi, Temizlik Görevlisi, İş Makineleri Operatörü, Kat Görevlisi-Temizlik ve Boya Hazırlayıcı (Tekstil) mesleklerinde görülmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise Temizlik Görevlisi, Deri İşçisi, Servis Rehberi (Okul), Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü ve İnşaat Kalıpçısı (Ahşap) en fazla istihdam azalışının beklendiği mesleklerdir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, ADNKS Kayıtları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

TOBB, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

MEB, Milli Eğitim Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	**UŞAK İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI**
	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	UŞAK
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	**Unvanı**	:
Tarih	:	**Telefonu**	:
E-posta	:	**İmza/Kaşesi**	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAX	E-POSTA
UŞAK Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	Kurtuluş Mh. Ali Galip Sk. Öztürk İşhanı Kat:3 UŞAK	0276 212 14 62	0276 227 84 04	usak@iskur.gov.tr

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarım
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan **Sayısı**	Kadın Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇨ **Soru 6'ya geçiniz.**

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	**Beceri İhtiyacı (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? **1-EVET** **2- HAYIR**	**Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA *NET DEĞİŞİKLİK* OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte *net istihdam artışı* bekliyor musunuz?	**Evetse** ⇨	**6.3'e geçiniz**
	Hayırsa ⇨	**6.1 veya 6.2 geçiniz**
S.6.1: **31 Aralık 2013 tarihi itibariyle** herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını ***beklemiyorum.*** ☐	⇨	7.soruya geçiniz
S.6.2: **31 Aralık 2013 tarihi itibariyle** herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair ***fikrim bulunmamaktadır.*** ☐		
S6.3: **31 Aralık 2013 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında ***net istihdam artışı olacağını*** düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ***ARTIŞI*** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***	

S.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte *net istihdam azalışı* bekliyor musunuz?	**Evetse** ⇨	**7.3'e geçiniz**
	Hayırsa ⇨	**7.1 veya 7.2 geçiniz**
S.7.1: **31 Aralık 2013 tarihi itibariyle** herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını ***beklemiyorum.*** ☐	⇨	8.soruya geçiniz
S.7.2: **31 Aralık 2013 tarihi itibariyle** herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair ***fikrim bulunmamaktadır.*** ☐		
S7.3: **31 Aralık 2013 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında ***net istihdam azalışı olacağını*** düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ***AZALIŞI*** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte *net istihdam artışı* bekliyor musunuz?	**Evetse**	**8.3'e geçiniz**
	Hayırsa	**8.1 veya 8.2 geçiniz**
S.8.1: **30 Haziran 2014 tarihi itibariyle** herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını ***beklemiyorum.*** ☐		9.soruya geçiniz
S.8.2: **30 Haziran 2014 tarihi itibariyle** herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair ***fikrim bulunmamaktadır.*** ☐		
S8.3: **30 Haziran 2014 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında ***net istihdam artışı olacağını*** düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***	

S.9:*30 Haziran 2014 tarihi itibariyle* işyerinizde herhangi bir meslekte *net istihdam azalışı* bekliyor musunuz?	**Evetse**	**9.3'e geçiniz**
	Hayırsa	**9.1 veya 9.2 geçiniz**
S.9.1: ***30 Haziran 2014 tarihi itibariyle*** herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını ***düşünmüyorum.*** ☐		10.soruya geçiniz
S.9.2: ***30 Haziran 2014 tarihi itibariyle*** herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair ***fikrim bulunmamaktadır.*** ☐		
S9.3: **30 Haziran 2014 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında ***net istihdam azalışı olacağını*** düşündüğünüz meslekleri belirtiniz**?**		
Net istihdam **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***Azalış***	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte eleman bulunamaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması**				
			1	**2**	**3**	**4**	**5**
		☐					

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2-B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h^{\,2} v(\bar{y}_h) = N_h^{\,2} \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1) \right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2-C: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	**65.723**

Ek 2-D: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3-A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = $\frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk

Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işiz)}}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı: Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve

belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı)

değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3-B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5

Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4: Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30**
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30**
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	136	4	13	12	4	2,9	8,8	2,9
İmalat	331	14139	468	684	839	480	3,2	5,9	3,4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	44	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	4	102	0	0	4	6	0,0	3,9	5,9
İnşaat	76	1347	58	98	45	29	4,2	3,3	2,2
Toptan ve perakende ticaret	201	2634	166	268	177	136	5,9	6,7	5,2
Ulaştırma ve depolama	45	1146	26	55	37	2	2,2	3,2	0,2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	59	846	35	68	70	66	4,0	8,2	7,9
Bilgi ve iletişim	2	12	0	1	0	0	0,0	0,0	0,0
Finans ve sigorta faaliyetleri	13	193	0	2	1	0	0,0	0,5	0,0
Gayrimenkul faaliyetleri	5	190	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	29	288	15	32	68	15	5,0	23,6	5,2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15	2729	20	27	166	-34	0,7	6,1	-1,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	29	491	19	41	1	1	3,7	0,2	0,2
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	333	6	22	15	13	1,8	4,5	3,9
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	1	11	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Diğer hizmet faaliyetleri	13	142	2	8	2	5	1,6	1,7	3,3
GENEL TOPLAM	844	24783	819	1320	1436	724	3,2	5,8	2,9

Ek 4-C: İllerin SEGE Sıralaması, 2011

İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)					
İl Kodu	İller	SEGE Sırası	İl Kodu	İller	SEGE Sırası
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB24	Muş	80
TR711	Kırıkkale	41			

Ek 4-D: Yatırım Teşviklerinin İllere Göre Dağılımı, 2012

	YATIRIM TEŞVİKLERİ		
İli / İlçesi	Belge Adedi	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Adana	89	2.837	2.017
Adıyaman	29	622	1.264
Afyonkarahisar	59	670	1.449
Ağrı	17	78	1.704
Aksaray	24	697	1.801
Amasya	21	73	770
Ankara	178	1.713	8.323
Antalya	115	1.813	6.952
Ardahan	3	8	26
Artvin	12	45	205
Aydın	51	912	2.262
Balıkesir	68	952	1.915
Bartın	8	57	234
Batman	38	172	3.731
Bayburt	5	33	99
Bilecik	19	641	1.132
Bingöl	14	78	488
Bitlis	28	115	954
Bolu	14	539	533
Burdur	30	115	542
Bursa	214	2.565	6.769
Çanakkale	16	217	433
Çankırı	10	30	138
Çorum	22	102	641
Denizli	71	408	1.364
Diyarbakır	68	352	2.614
Düzce	48	499	3.495
Edirne	17	78	422
Elazığ	31	125	567
Erzincan	17	292	255
Erzurum	18	156	301
Eskişehir	52	1.117	3.058
Gaziantep	227	1.864	4.463
Giresun	21	251	413
Gökçeada	2	4	30
Gümüşhane	5	14	79
Hakkari	7	23	103
Hatay	67	2.278	2.088
Iğdır	10	28	406
Isparta	17	96	293
İstanbul	573	5.010	18.245
İzmir	210	8.910	7.367
Kahramanmaraş	74	1.428	2.092
Karabük	3	46	155

YATIRIM TEŞVİKLERİ			
İli / İlçesi	Belge Adedi	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Karaman	18	233	717
Kars	14	235	557
Kastamonu	29	313	821
Kayseri	66	521	1.816
Kırıkkale	16	163	338
Kırklareli	25	450	634
Kırşehir	11	501	188
Kilis	8	48	244
Kocaeli	164	2.783	5.835
Konya	199	860	3.926
Kütahya	36	342	1.151
Malatya	45	487	2.425
Manisa	102	1.479	2.979
Mardin	48	1.193	2.657
Mersin	95	1.111	2.282
Muğla	57	597	2.024
Muhtelif İller	10	1.235	164
Muş	19	1.042	432
Nevşehir	30	78	552
Niğde	22	213	795
Ordu	24	100	1.268
Osmaniye	27	326	505
Rize	14	106	407
Sakarya	45	568	2.409
Samsun	45	396	840
Siirt	7	123	731
Sinop	13	84	416
Sivas	39	162	894
Şanlıurfa	99	601	5.624
Şırnak	12	33	338
Tekirdağ	121	1.176	3.736
Tokat	28	119	1.036
Trabzon	40	318	933
Tunceli	4	17	86
Uşak	31	350	489
Van	68	301	1.377
Yalova	24	734	1.651
Yozgat	28	105	809
Zonguldak	25	124	609
Genel Toplam	4.330	57.688	146.887

Ek 4-E: Kamu Yatırımlarının İllere Göre Dağılımı, 2012

İLLER	TARIM	MADENCİLİK	İMALAT	ENERJİ	ULAŞTIRMA-HABERLEŞME	TURİZM	KONUT	EĞİTİM	SAĞLIK	DİĞER KAMUHİZMETLERİ	TOPLAMI
ANKARA	59.116	233.380	49.511	43.430	1.774.033	1.001	10.945	295.959	81.452	1.004.544	3.553.371
İSTANBUL	23.105	21.964	29.000	136.415	1.672.526	650	1.599	293.329	51.500	329.155	2.559.243
ARTVİN	6.779	644	1.000	749.846	33.070	0	11.940	21.898	5.000	19.527	849.704
DİYARBAKIR	376.817	68.856	2	18.283	15.029	0	12.205	100.673	25.200	181.009	798.074
MARDİN	24.058	7.270	0	602.794	21.197	160	1.250	42.238	2.450	19.963	721.380
İZMİR	69.686	2.524	504	42.993	257.947	7.380	1	106.601	44.050	172.910	704.596
ŞANLIURFA	409.465	6.281	0	42.357	6.356	3.624	776	86.166	25.102	67.609	647.736
KONYA	206.788	5.733	0	22.710	25.945	0	276	101.796	20.500	106.899	490.647
İÇEL	41.551	84	10	30.256	11.790	18.750	0	187.438	38.100	132.121	460.100
K.MARAŞ	88.639	37.468	0	211.577	6.197	0	0	72.123	29.004	13.769	458.777
BURSA	47.996	7.450	1.300	35.034	171.007	2.000	810	75.010	42.653	69.037	452.297
ANTALYA	59.370	305	0	16.704	32.636	39.624	251	58.692	42.000	170.811	420.393
GAZİANTEP	111.191	9.486	95	2.182	78.514	0	1.300	89.436	7.150	60.885	360.239
HATAY	43.230	107.882	0	28.952	24.912	752	2.000	53.171	13.300	40.275	314.474
BALIKESİR	63.857	20.528	37.588	2.366	38.913	3.200	0	48.090	33.400	55.444	303.386
SAKARYA	1.420	0	11.950	5.407	150.504	1.000	0	42.410	39.704	41.211	293.606
ADIYAMAN	29.083	99.049	0	0	23.238	0	2.900	42.328	26.070	70.455	293.123
MUĞLA	14.395	9.522	0	153.995	9.560	8.339	3.679	27.508	5.000	40.654	272.652
AĞRI	32.560	153	0	930	39.225	50	80.894	51.351	8.100	55.679	268.942
ESKİŞEHİR	10.476	19.480	65.179	7.665	49.079	956	750	44.922	11.350	58.959	268.816
SİVAS	59.476	13.938	4.750	82.057	21.163	3.842	687	52.948	4.650	24.182	267.693
KÜTAHYA	21.331	52.872	20.490	48.929	6.010	0	45.000	47.752	9.200	14.501	266.085
ADANA	62.579	11.109	0	4.798	5.895	0	0	87.282	16.400	76.998	265.061
SAMSUN	53.359	246	0	258	20.194	1.050	3.720	70.074	13.650	97.945	260.496
MANİSA	43.260	22.098	0	66.619	8.128	541	0	40.985	39.705	38.698	260.034
ERZURUM	54.765	7.503	189	6.109	17.258	0	6.011	55.888	27.402	73.859	248.984
VAN	24.751	286	11.368	1.459	17.749	1.100	3.101	74.540	29.394	83.232	246.980
BATMAN	13.177	129.344	0	2.750	4.500	0	6.120	58.701	1.050	25.773	241.415
AFYON	72.502	3.314	6.400	1.536	13.385	845	13.546	49.541	40.600	27.697	229.366
KAYSERİ	61.651	5.460	0	280	26.055	650	277	65.418	11.150	50.158	221.099
ÇANAKKALE	64.254	10.631	0	46.421	15.004	14.096	750	44.204	12.802	12.725	220.887
KOCAELİ	836	0	14.800	4.123	2.005	3.705	0	72.927	6.000	113.446	217.842
TRABZON	24.964	565	29	4	11.506	8.011	2.759	47.054	16.700	84.465	196.057
AKSARAY	9.265	15.437	0	2.561	118.007	2.157	830	24.350	0	15.363	187.970
AYDIN	50.808	1.783	0	33.966	1.695	2.980	1.300	40.367	15.202	35.975	184.076
KIRIKKALE	5.336	1.182	98.835	2.002	5.512	0	0	39.505	25.950	5.297	183.619
ERZİNCAN	11.222	955	0	2.372	68.723	0	988	31.865	2.700	56.902	175.727
BİNGÖL	27.273	568	0	39.500	23.420	0	1.373	53.238	6.700	17.791	169.863
SİNOP	18.419	1.780	0	0	92.133	0	950	24.481	500	27.621	165.884
MALATYA	59.855	2.752	0	0	18.995	0	0	49.207	12.454	21.975	165.238
ORDU	3.256	144	0	9.877	55.872	1.000	1.688	31.275	6.533	55.360	165.005
ZONGULDAK	12.740	54.104	0	6.259	8.557	0	2.878	28.627	10.050	37.870	161.085
EDİRNE	64.438	2.612	0	3.576	23.059	5.319	0	37.981	10.300	9.159	156.444
ELAZIĞ	14.132	1.531	0	23.188	19.202	50	90	35.250	19.930	35.925	149.298

İLLER	TARIM	MADENCİLİK	İMALAT	ENERJİ	ULAŞTIRMA-HABERLEŞME	TURİZM	KONUT	EĞİTİM	SAĞLIK	DİĞER KAMUHİZMETLERİ	TOPLAMI
KARS	26.174	385	0	750	33.594	30	10.700	34.254	19.552	18.438	143.877
ŞIRNAK	5.250	11.351	0	2.456	31.072	0	317	43.504	508	48.458	142.916
DENİZLİ	28.013	2.911	12.300	124	5.468	4.760	1.912	33.263	19.150	34.796	142.697
GİRESUN	15.071	202	0	2.202	7.674	0	6.996	38.898	16.150	43.975	131.168
KARAMAN	20.158	359	0	39.058	1.784	0	0	43.002	3.600	22.098	130.059
KIRKLARELİ	11.099	27.300	0	17.762	2.056	0	0	29.954	5.600	29.558	123.329
HAKKARİ	20.751	11.210	0	247	23.762	0	212	48.776	3.002	12.669	120.629
TEKİRDAĞ	2.150	9.405	0	8	11.180	0	500	44.680	23.500	28.843	120.266
KASTAMONU	33.522	154	0	4	19.646	1.500	2.842	30.049	19.700	10.851	118.268
TOKAT	29.786	142	0	11.671	7.031	0	300	40.372	14.050	14.574	117.926
AMASYA	26.789	157	0	6.504	6.812	0	0	24.588	402	51.304	116.556
MUŞ	9.114	6.566	0	19.932	2.853	0	3.273	49.309	3.152	21.344	115.543
RİZE	9.284	508	5.000	8.500	15.154	50	16.517	44.972	1.152	11.269	112.406
ÇORUM	13.463	3.092	0	3.000	9.402	0	2.288	34.631	4.000	39.960	109.836
KIRŞEHİR	6.941	8.237	0	4	25.123	250	500	50.576	1.350	7.575	100.556
YOZGAT	13.809	14.203	0	4	4.952	0	600	36.764	4.000	24.934	99.266
BOLU	3.110	0	0	0	35.668	50	0	32.721	6.950	18.236	96.735
KARABÜK	2.095	0	0	3.280	4.253	850	119	44.234	8.152	25.609	88.592
UŞAK	9.824	137	0	4	4.265	0	256	24.944	32.150	13.974	85.554
BURDUR	29.361	1.147	0	0	1.197	0	130	42.303	2.500	8.617	85.255
BARTIN	8.738	13.373	0	11.000	100	5.500	800	18.448	4.650	22.364	84.973
ISPARTA	21.561	1.883	0	3.385	1.671	3.050	0	38.273	6.650	7.300	83.773
SİİRT	171	13.388	0	52	4.088	0	215	38.559	850	23.705	81.028
ÇANKIRI	26.475	1.142	0	1.385	3.620	2.000	120	29.559	3.900	8.441	76.642
DÜZCE	11.621	2.000	0	184	1.593	0	0	29.142	17.800	14.012	76.352
BİTLİS	6.093	164	0	6	5.324	3.500	1.827	32.461	5.552	18.497	73.424
NİĞDE	20.575	2.585	0	2	1.849	0	1.490	24.457	450	14.041	65.449
GÜMÜŞHANE	18.522	201	0	4.790	4.156	0	415	28.748	3.000	2.356	62.188
OSMANİYE	15.258	1.086	0	654	348	0	0	38.184	1.002	3.583	60.115
IĞDIR	3.715	68	0	2	5.329	0	10.135	32.843	2.550	3.803	58.445
KİLİS	16.206	38	0	550	92	0	0	26.662	0	12.482	56.030
TUNCELİ	174	72	0	202	1.613	0	4.095	29.706	900	16.149	52.911
NEVŞEHİR	5.570	2.167	0	5.004	1.188	2.000	0	26.877	1.000	7.873	51.679
ARDAHAN	1.532	233	0	190	2.884	0	152	25.760	5.602	10.922	47.275
BİLECİK	2.407	0	0	1.500	421	0	0	26.101	0	13.468	43.897
YALOVA	400	0	0	1.680	1.042	550	0	28.363	365	4.678	37.078
BAYBURT	6.748	126	0	320	381	0	0	21.998	1.502	2.715	33.790
MUHTELİF İLLER	2.817.631	74.135	167.750	1.043.979	8.543.245	137.517	189.490	2.218.602	1.027.100	5.370.591	21.590.040
T O P L A M	**5.852.392**	**1.208.400**	**538.050**	**3.732.935**	**13.877.595**	**294.439**	**479.845**	**6.491.136**	**2.161.600**	**9.797.895**	**44.434.287**

İŞKUR

TÜRKİYE İŞ KURUMU
UŞAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kurtuluş Mh. Ali Galip Kaya Sk. Öztürk İşhanı Kat:3
Tel: 0 276 212 14 62
www.iskur.gov.tr